THÁI HÀ BOOKS
Phương tiện để kết nối
NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

ĐỖ XUÂN THẢO

ÁNH SAO trong lòng Bố



ĐỖ XUÂN THẢO

Ánh sao trong lòng Bố



NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

THAIHABOOKS
Phụng sự để dẫn đầu

Nhà xuất bản Lao động
175 Giảng Võ - Đống Đa - Hà Nội
Tel: (04) 3851 5380
Fax: (04) 3851 5381
Website: www.nxblaodong.com.vn

Công ty Cổ phần Sách Thái Hà
119 C5 Tô Hiệu - Cầu Giấy - Hà Nội
Tel: (04) 3793 0480
Fax: (04) 6287 3238
Website: www.thaihabooks.com

Chịu trách nhiệm xuất bản: **Võ Thị Kim Thanh**

Biên tập: Lê Thị Hằng
Trình bày: Thu Hiền
Sửa bản in: Mỹ Hạnh
Thiết kế bìa và minh họa: Wazza Pink

Copyright © 2016, Đỗ Xuân Thảo
Cuốn sách được xuất bản theo hợp đồng bản quyền giữa tác giả Đỗ Xuân Thảo và Công ty Cổ phần Sách Thái Hà.
Không phần nào trong cuốn sách này được sao chép hoặc chuyển sang bất cứ dạng thức hoặc phương tiện nào, dù là điện tử, in ấn, ghi âm hay bất cứ hệ thống phục hồi và lưu trữ thông tin nào nếu không có sự cho phép bằng văn bản của Công ty Cổ phần Sách Thái Hà.

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Đỗ Xuân Thảo

Ánh sao trong lòng bố / Đỗ Xuân Thảo. - H. : Lao động ; Công ty Sách Thái Hà, 2016. - 257tr. ; 18cm

ISBN 9786045955666

1. Văn học hiện đại 2. Tản văn 3. Việt Nam

895.9228408 - dc23

LDF0069p-CIP

In 3.000 cuốn, khổ 18x18 cm tại Công ty Cổ phần in Sách Việt Nam, địa chỉ: 22B Hai Bà Trưng, Hà Nội. Số đăng ký KHXB: 194-2016/CXBIPH/09-14/LĐ. Quyết định xuất bản số: 125/QĐ-NXBLĐ, cấp ngày 19/2/2016. In xong và nộp lưu chiểu Quý I/2016.

Mục lục

Lời giới thiệu

Lời nói đầu

Vũ trụ bé con

Chàng trai của bố

Bố “giận” con

Thư gửi con

Thủ thỉ cùng con

Những ngón tay ngoan

Bình minh ngọt ngào

Tim bố luôn nở đầy hoa

Hạt giống của riêng mình

Làm mẹ của con thật vui!

Những hạt ngọc

Người bạn trọn đời

Bố bi bi ơi!

Nhớ quàng tay ôm cổ bố nghe con

Những ngôi sao xanh

Gia đình

An lành và dịu ngọt

Father’s day

Thương cha

Yêu thương là hành động

Nhưng nhức Tết xưa

Tinh tang, tinh tang

Độc thoại và đối thoại

Có em...

Vợ và “cô dâu 8 tuổi”

Hay thế chứ lị

Tản mạn cho ngày 20/10

Thư gửi ông già Noel

Tình yêu

Hâm ơi là hâm

Giận mà thương

Nói với con về bà ngoại

Những vì sao không ngủ

Một tí...

Lẽ dĩ tất ngẫu

Mình thích...

Thế thì hâm thật!

Học trò cũ

Lại chuyện về người giúp việc

Vạn vật hữu linh

Tri ân

Dịu dàng

Đặc sản của nghề thầy

Lời giới thiệu

Thi thoảng mình cũng nhận được lời mời viết lời giới thiệu cho một cuốn sách nào đó. Nhưng lần này, mình nhận viết lời giới thiệu cho *Ánh sao trong lòng bố* với một tâm trạng rất đặc biệt. Đơn giản chỉ vì đó là cuốn sách của "người bên gối" nhà mình, người mà mình hay mượn lời của con trai lúc con vừa tập nói để trìu mến gọi là: Bố bi bi!

Bố bi bi vốn thường dành rất nhiều thời gian cho con trai. Ngoài công việc và những mối quan tâm chung, thời gian còn lại anh đều sống cho con và vì con. Cả tuổi thơ con trai tràn ngập những giờ khắc vui vẻ, ấm áp tình phụ tử. Bố bi bi nói rằng, được chơi với con là niềm vui, niềm hạnh phúc và những lúc đó anh cũng như được sống lại tuổi thơ lần thứ hai. Bởi vậy, khi con trai du học xa nhà thì Bố bi bi bắt tay vào viết. Anh viết như cách người ta thủ thỉ, tâm tình. Bởi thế viết mà như không viết. Những gì anh kể ra, anh viết, khi đọc, mình luôn có cảm giác như được xem lại cuốn băng quay chậm những gì đã trải qua. Hầu như vào mỗi tối, anh đều lụi hụi viết rồi đọc, rồi bâng khuâng thương nhớ con khắc khoải, nhiều khi đến quá nửa đêm. Mình biết khi ấy Bố bi bi cũng đang vừa viết vừa mường tượng đến khuôn mặt của con, đến nụ cười của nó, đến cái nắm tay, cái nheo mắt, những câu dỗi hờn, những ủ ê nồng đượm...

Cả trái tim ắp chặt nỗi nhớ, Bố bi bi mượn trang giấy để giãi bày. Và đó cũng là lý do để *Tròn một vòng yêu thương* và tiếp theo là *Ánh sao trong lòng bố* ra đời. Bố bi bi sống đầy đặn trọn vẹn niềm yêu

thương vô bờ bến bởi trong lòng anh luôn có “ánh sao” cứ lấp lánh lấp lánh mãi - ánh sao của tình yêu. Cuốn sách với ba phần: “Vũ trụ bé con”; “Những ngôi sao xanh” và “Những vì sao không ngủ” như một tinh cầu của Bố bi bi. Trong tinh cầu đặc biệt ấy, con trai, cái “Vũ trụ bé con” của bố là tâm điểm. Những bài viết với đẫm nỗi nhớ mong, với ngạt ngào kỉ niệm, với những lời dặn dò tha thiết, dịu dàng của bố dành cho con đã đủ nói về một “vũ trụ” thần tiên của bố và chỉ của riêng bố mà thôi. Bố bi bi dường như biến mình thành một tiểu hành tinh xoay quanh cái vũ trụ bé con đáng yêu của mình, quay suốt trong nhịp điệu của Nhớ nhung - Thương yêu - Lo lắng. Đến nỗi khi đọc xong, đôi lúc mình cũng giật mình về sự yêu con đến mức mê mị đắm đuối của ông bố này và tự hỏi: Vậy mình ở đâu trong cái tiểu hành tinh đáng yêu đến ngộp thở này?

Rất may là còn phần hai “Những ngôi sao xanh” kể về những người thân mà bố Bi bi gắn bó bằng con tim tha thiết. Nhưng đến phần này, giọng văn đã khác, anh trở về với con người mà mình biết từ cách đây ngót hai chục năm, bông phèng, dí dỏm và tếu táo. Thế nên mới gọi vợ là “cô dâu 8 tuổi” và tìm đủ cách để “dìm hàng”. Cái việc lạc đường, chậm chạp, thích mua sắm, lãng mạn, thích làm đẹp... dưới con mắt của Bố bi bi cũng dễ thương ra phết (dù mỗi lần đọc xong cũng không khỏi buông một cái nguýt dài). Khổ nỗi những “tật” này, chị em phụ nữ hình như ai cũng mắc, thành thử bài của Bố bi bi viết về vợ cứ đăng trên Facebook là được chị em ủng hộ nhiệt tình, khen nắc nỏm. Thành ra, đứng ở vị trí “người bị hại” mà mình cứ phải im re. Chà chà, Bố bi bi thật là... Và nữa, Bố bi bi cũng rất giỏi trong việc miêu tả cảm xúc và khắc họa chân dung của những người mà anh thương yêu gắn bó. Là bố mẹ, là chị gái, em gái, em trai, là cháu gái, là bố vợ, mẹ vợ... Những “nhân vật” ấy trong văn anh, mình cũng gặp hàng ngày, cũng gắn bó bằng biết bao nhiêu là yêu thương đồng cảm sẻ chia. Vậy mà khi đọc “Những ngôi sao xanh”, lòng mình vẫn dâng tràn niềm xúc cảm của trân trọng, của thấm thía máu thịt về cách sống đến tận cùng chia sẻ của Bố bi bi. Không bằng cách sống hết mình ấy, chắc khó có thể viết được những dòng văn nhẹ nhàng mà diết da đến thế.

Phần ba với “Những vì sao không ngủ” là những câu chuyện nhân tình thế thái, chuyện về chị giúp việc, về những mối tình đã qua... Tất cả đều hài hước, dí dỏm đến độ “cười không nhặt được răng” như nhiều người nhận xét. Nhưng ẩn phía sau nụ cười ấy vẫn là những suy nghĩ kín đáo của một người đàn ông chân thành, tinh tế, biết nhìn ra những điều dung dị và cảm thông thấu hiểu với muôn nỗi của cuộc đời đa diện... Nhiều người thường hỏi mình: Bố bi bi hay viết về những chuyện “tình củm” ngày xưa thế mà mẹ Điệp không “ghen” à? Những lúc như vậy, mình thường mỉm cười. Bởi mình biết đã có một “tiểu vũ trụ” nằm trong lòng Bố bi bi. Giữa những dòng văn dịu dàng mê đắm, mình vẫn tìm thấy... chính mình, một ánh sao xanh lặng lẽ mà không kém phần lấp lánh. Nên mình rất yên tâm. Nên mình, thú thực, rất mong chờ những bài viết của Bố bi bi, kể cả đó là những bài viết về chuyện “ngày xưa” hoặc là bài viết “kể tội” mình. Một người đàn ông quan tâm đến cả cái cách nói chuyện của vợ, “chịu đựng” để vị tha đến mức thi vị hóa những “tật xấu” của vợ và chỉn chu đến từng chi tiết... chắc hẳn sẽ là người luôn sống bằng những nhịp điệu của yêu thương nao nức trong tim. Mình tin là như vậy!

Ánh sao trong lòng bố vì thế đã tặng cho mình một tình yêu “như vẫn rất đôi mươi”. *Ánh sao trong lòng bố* cũng là dấu thăng trong bản nhạc yêu thương của Gia đình mà mình, bố bi bi và con trai đã và đang “hòa tấu” trong suốt những năm tháng cuộc đời. *Ánh sao trong lòng bố* cho mình gặp lại người Thầy của mười tám năm về trước, khi lần đầu mình run run nắm tay “Thầy” và đặt vào lòng bàn tay ấm nóng bài thơ tình non nớt, dại khờ. Người Thầy khiêm nhường, ít nói nhưng trí tuệ và bông phèng ấy khiến mình xao xuyến ngay từ lần đầu gặp mặt, để rồi sau đó “thành vợ thành chồng” và “cùng ôm con”. Bởi thế, mình yêu cuốn sách này, một cách thật thà.

Mong bạn đọc hãy cầm trên tay cuốn sách để cảm nhận những yêu thương gửi trao nhẹ nhàng mà trong trẻo. Để hát “Ta là ai mà yêu quá đời này!”.

Trân trọng cảm ơn bạn đọc!

PHAN THỊ HỒ ĐIỆP

Lời nói đầu

Thuở ấu thơ, trong những đêm hè gió nồm nam mát dịu hay dưới ánh trăng thu rười rượi ngọt ngào, tôi thường trải chiếu ra sân và nằm ngửa cổ ngắm những vì sao. Tôi trò chuyện thì thầm cùng những ngôi sao, kể cho chúng về ước mơ bé bỏng, những đam mê khao khát của mình. Tôi kể về một ngày "thả diều đá bóng, bắt cá giữa đồng", kể về những bí mật non nớt dại khờ... Và lần nào cũng thế, tôi như nghe được tiếng thầm thĩ từ những vì sao. Chúng cứ nhấp nháy mãi, nhấp nháy mãi trong tâm hồn trẻ thơ trong trẻo quyện hương bưởi dịu dàng và tiếng gió xạc xào bên vườn khuya tịch mịch.

Ấn tượng về những vì sao ấy cứ in dấu đậm đà mãi dài theo năm tháng. Đến khi có con, tôi chợt ngộ ra rằng, con trai cũng diệu kì như những vì sao dễ thương ấy, luôn lắng nghe, luôn đón nhận những yêu thương từ bố bằng những gì hồn nhiên, trong sáng. Và bằng ánh sáng của những vì sao, tôi cần mẫn ghi lại những cuộc chuyện trò. Mỗi câu chuyện cho tôi được sống lại những khoảnh khắc mê đắm hạnh phúc trong tình cha con ấm áp, thiêng liêng. Mỗi câu chuyện nhắc tôi về những cung đường, miền đất đã qua, những vòng tay, những cái ôm, những gần gụi dịu dàng mà hai cha con gắn bó với nhau. Con đã đi học xa nhà nhưng những gắn bó ràng rịt vẫn luôn kết nối, bởi tôi luôn có muôn triệu ánh sao dịu dàng trong lòng.

Ánh sao trong lòng cũng khiến tôi nhìn người, nhìn vật bằng ánh nhìn nhẹ nhàng, mát tươi, thơ thới. Tôi viết về người thân, bè bạn,

học trò bằng cái nhìn thân ái. Tôi viết về người giúp việc vụng về, về những mối tình đã qua bằng giọng bông phèng... Và đặc biệt, cuốn sách nhỏ này dành không ít những trang văn nồng ấm cho người bạn đời của tôi với biệt danh "Cô dâu 8 tuổi". Vì thế, những bài viết cũng nhẹ nhàng. Đôi khi, có thể do không làm chủ được cảm xúc của mình, tôi tìm thấy ở các tác giả khác tôi từng đọc những cảm xúc tương đồng trong một vài đoạn viết mà không nhớ nguồn trích dẫn. Xin các tác giả lượng thứ cho người "thư kí" sống bằng nhịp điệu của con tim là tôi này nhé!

Tôi mong bạn đọc sẽ đón nhận *Ánh sao trong lòng bố* như đón nhận con người tôi: chân thật, nồng nàn và... đa tình nữa.

Mong muốn lớn nhất của tôi là khao khát tìm được tiếng nói chung của những người có cùng cái nghề độc đáo như mình: NGHỀ LÀM CHA. Nghề mà tôi đã và đang học bằng tất cả sự hoan hỷ và niềm vui sống, bằng sự cố gắng nỗ lực hàng ngày, hàng giờ...

Tôi cũng mong tìm được sự đồng cảm, sẻ chia từ những người mà tôi luôn tri ân: Những người mẹ, người chị, những bạn bè, đồng nghiệp, những người vợ, những người bạn gái, các thế hệ học trò... Chính những "nhân vật trữ tình" ấy đã làm trái tim tôi luôn được sưởi ấm lửa yêu thương.

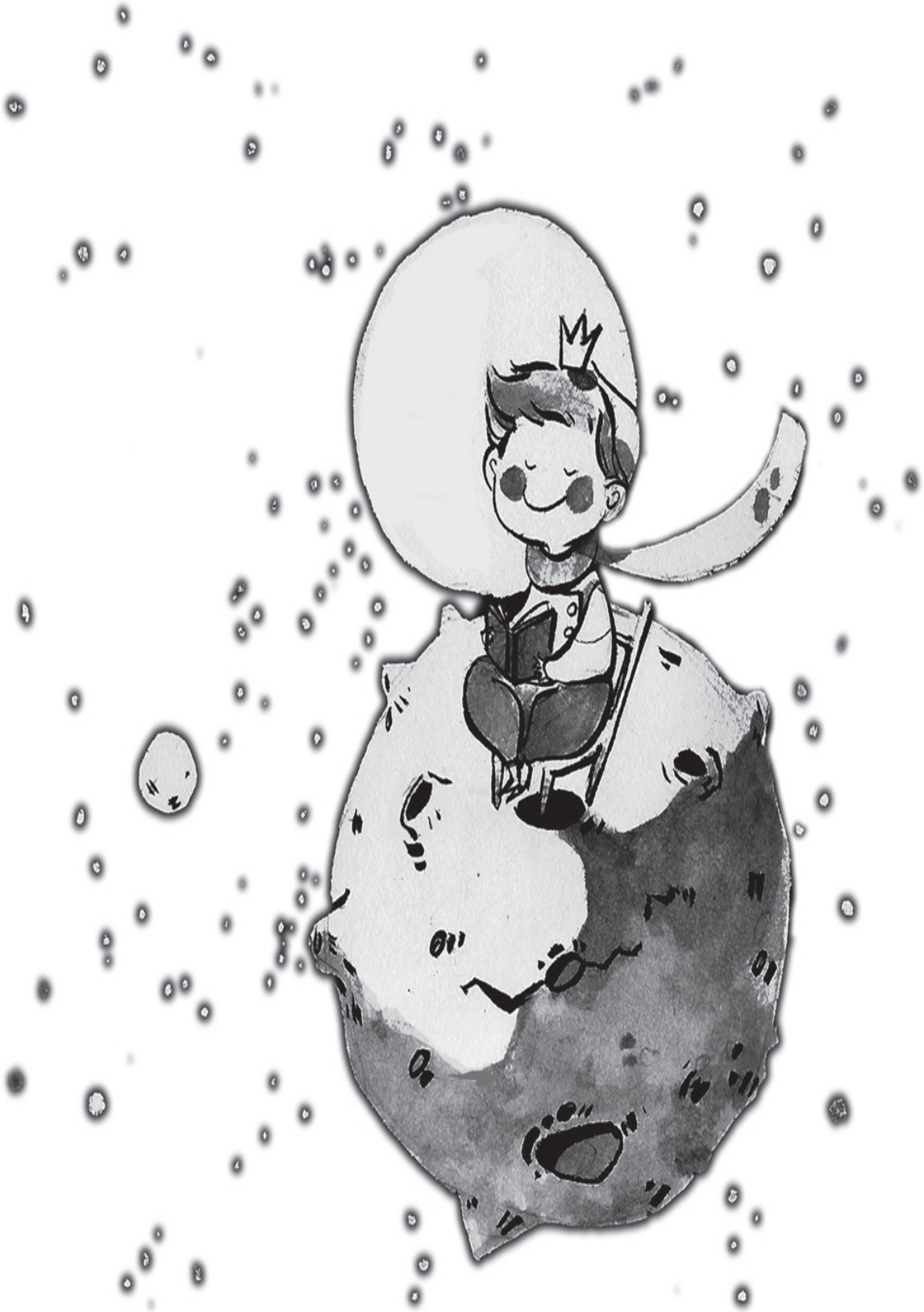
Và cuối cùng, ước mong cháy bỏng của tôi là con trai sẽ ấp iu cuốn sách vào lòng, như ấp ôm vòng tay của bố mà vì xa con quá bố không với tới. Với mỗi người cha, không gì hạnh phúc bằng được thấy con hiện hữu ngay trong lòng mình, bằng ánh sáng của những vì sao, bằng ánh sáng của tình yêu thương...

Cảm ơn bạn đã cầm cuốn sách trên tay.

Xin hãy nhận ở tôi lòng biết ơn sâu sắc, dịu dàng!

ĐỖ XUÂN THẢO

Vũ trụ bé con



Chàng trai của bố

Con trai yêu thương của bố!

Mẹ sinh con đúng ngày mùng 1 tháng 5. Dịp này ở Nhật, gọi là Tuần lễ Vàng (Golden Week) nên bố được nghỉ dài ngày. Niềm vui vì thế nhân lên gấp bội. Từ đó, bố mẹ luôn có trọn vẹn những ngày nghỉ lễ để chuẩn bị tổ chức sinh nhật cho con.

Tuổi thơ bố chưa một lần được biết thế nào là sinh nhật. Ông bà lận đận với miếng cơm manh áo, lo cho lốc nhốc đàn con khỏi đứt bữa đã là khó lắm rồi, lấy đâu ra sinh nhật. Việc nhớ ngày sinh của mỗi đứa con cũng chỉ áng chừng. Ở nông thôn, có người đến lúc đi học mới làm giấy khai sinh con à.

Khi có con, bố cố gắng bù đắp cho con những thua thiệt của tuổi thơ mình, ít nhất là bằng những giá trị tinh thần.

Chuẩn bị sinh nhật con, bao giờ bố mẹ cũng đưa con đi chụp ảnh và chọn kiểu đẹp nhất để phóng to. Nhìn vào đó, bố thấy được những giai đoạn phát triển của con. Cái ảnh chụp hồi con 6 tuổi, khi đó cả nhà mình mới về nước, con chỉ đứng đến ngang bụng bố. Vậy mà mấy ảnh của những lần sinh nhật sau, con cao đến gần vai bố. Bố ghi dấu sự lớn lên, dài rộng của con bằng những bức ảnh để mỗi lần nhìn lại, bố thấy trong lòng lặng lẽ những niềm vui. Bố nhớ ngày nào con còn nhỏ xíu xìu xiu, nhỏ đến nỗi chỉ vừa chiếc nón bố che khi bế con đi tiêm phòng, vậy mà giờ con đã thành chàng trai khỏe khoắn, bảnh bao. Bố không vui sao được.

Những tấm ảnh chỉ ghi dấu sự lớn lên về thể chất. Còn bố, với chiếc máy ảnh là trái tim mình, bố đã ghi lại được sự trưởng thành về trí tuệ, về tâm hồn của con theo năm tháng.

Sinh nhật con những năm còn nhỏ, con thích được mua quà, khi thì là ô tô, khi là máy bay, là các loại sách, truyện. Con thích cảm giác

ngồi giữa những quà tặng háo hức bóc từng gói một và à lên thích thú. Quà của bố mẹ bao giờ cũng đặc biệt nhất vì đúng với sở thích của con. Sinh nhật con những năm sau này, con thường rất đắn đo khi bố mẹ hỏi con thích gì. Không phải con còn phân vân không biết chọn quà gì mà con muốn lựa những thứ con cho rằng hợp với túi tiền của bố mẹ.

Sinh nhật những khi con còn nhỏ, con thích một cái bánh gato to thật là to với những hình trang trí ngộ nghĩnh. Con thích cái cảm giác nhắm mắt, cầu mong những điều tốt đẹp trong lung linh ánh nến và trong con mắt thương yêu của mọi người. Sinh nhật những năm sau này, con thường nhắc bố mẹ mua chiếc bánh nhỏ thôi cho khỏi lãng phí nếu lỡ không ăn hết.

Sinh nhật khi con còn nhỏ, con thích mời thật đông, thật đông bạn bè đến dự. Có năm con mời các bạn ra nhà hàng. Con xăng xái giới thiệu với bố tên từng bạn, thậm chí còn nói thầm vào tai bố, bạn nào mà con đang chú ý "đặc biệt". Có năm con mời các bạn đến nhà. Cả lũ chơi đùa rầm rập, mồ hôi bê bết, cười nói ầm ầm. Vui quá là vui. Nhưng những sinh nhật sau này, con chỉ mời một số ít bạn thân. Vẫn chạy chơi, vẫn nô đùa nhưng con luôn ra dấu nhắc các bạn nói nhỏ thôi vì con sợ làm ông bà nội nghe nhiều tiếng ồn mà mệt.

Sinh nhật khi con còn nhỏ và sinh nhật khi con lớn... Chỉ một vài năm thôi mà bố đã thấy khác biệt rất nhiều.

Cùng với sự lớn lên là sự trưởng thành, con biết thương, biết lo, biết nghĩ đến người xung quanh. Và có lẽ đó mới chính là dấu mốc đẹp nhất mà con tự "đánh dấu" cho bản thân mình.

Sinh nhật năm nay, con ở xa bố mẹ hàng vạn dặm.

Mấy hôm trước, thấy bố mẹ buồn vì không được tổ chức sinh nhật cho con, con đã làm thơ động viên bố mẹ. Những câu thơ cứ ghim bố vào nỗi thương con đến lặng cả người:

Con sẽ châm nến tự hát
Chúc mừng sinh nhật... chính con
Trong màu hoa hồng như son
Con cười một mình rạng rỡ.

Thế đấy! Con không buồn cho cái sự "một mình" của bản thân. Con lo bố mẹ ở nhà. Con không sợ cô đơn, con sợ bố mẹ trống vắng.

Và vì thế bố thấy con LỚN thật rồi.

Con không còn là một đứa bé chỉ biết nghĩ đến bản thân mình. Con đã biết nhìn ra rộng dài phía trước. Con biết đau đáu với những buồn vui, con biết hòa mình với nhân sinh và hơn hết con thương lo cho bố mẹ.

Và thế là con LỚN thật rồi.

Con trai yêu thương của bố, bước qua tuổi 14, con sẽ bước sang một giai đoạn mới. Con có một tuổi trẻ trong tay: "Tuổi trẻ giống như một cơn mưa, cho dù bị cảm vẫn muốn quay lại để ướt mưa thêm một lần nữa". Nó thật tuyệt vời. Con được tự do làm những gì mình thích. Con được bay bổng trong sự sáng tạo của chính con. Con được sống với những giá trị nhân văn dành cho cộng đồng mà con tạo dựng. Vậy nên con cứ đi, đừng ngần ngại.

Bố luôn tin rằng, mỗi người tự tạo ra "số phận" cho riêng mình.

Và bố cũng tin rằng, thế giới này đủ chỗ cho những đam mê khác biệt.

Con cứ tự tin, mạnh mẽ tiến về phía trước. Sai thì làm lại. Thất bại cũng không nản. Thắng thua không phải là đích cuối cùng trong mỗi cuộc đua. Hãy cứ yêu thương mọi người bằng tâm hồn trong sáng, thánh thiện. Hãy nhìn cuộc đời bằng ánh mắt lạc quan, tràn đầy yêu thương và tin tưởng.

Và cho dù bất kể lý do gì, con hãy luôn đặt niềm tin tuyệt đối vào bố mẹ.

Bố chúc mừng sinh nhật CHÀNG TRAI của bố.

THƯƠNG và TIN con vô cùng.

Bố chỉ buồn chút thôi vì sinh nhật cách xa nhưng bố khát khao đợi ngày con về trong vòng tay của bố. Để ôm con thật chặt. Để thơm con ngàn lần. Để thấy con lại ngây ngô, vụng về trong lòng bố bao la.

BỐ YÊU CON!

(Viết trong ngày sinh nhật con, 01 tháng 05 năm 2015)

Bố “giận” con

Hôm qua, con nhắn tin cho bố: “Bố ơi, bố có khỏe không? Hè này con về bố cho con đi chơi nhiều nhé. Càng lớn, con càng hiểu và thương bố hơn. Nhiều lúc con không phải, bố đừng giận con bố nhé”.

Đọc tin nhắn, bố thương con thắt lòng. Nước mắt ứa mi, bố lặng lẽ khép cửa phòng, sợ ai đó bất chợt vào phòng nhìn thấy...

Ngoài kia, trời đất đã vào hè. Dưới sân trường, hoa muồng hoàng yến nở vàng rực cả một góc trời. Có gì như xa xăm, có gì như bâng khuâng, có gì như xôn xao. Cái thằng con trai của bố! Ừ, bố “giận” con lắm...

Bố “giận” con khi con cứ quyết đi du học. Cách xa con nửa vòng trái đất, bố thương con quên ăn mất ngủ. Cái thằng cún con tồ tẹt của bố, ở nhà còn vụng về là thế, suốt ngày níu áo bố, bám áo mẹ, suốt ngày véo von, đi ra đi vào cười nói vang nhà. Rồi vụng về, rồi hấp tấp, lóng ngóng như một con ngỗng trời. Rồi hay ngã, rồi chân tay xước xát, rồi đau họng, rồi đau răng. Đủ thứ để lo lắng, để chăm bẵm! Thế mà con nhất định sẽ rời vòng tay bố mẹ để tự lập, để tự lớn tự khôn. Mà đi là đi một lèo, cả năm mới về. Lúc chia tay, giữa phi trường con hăm hở vai khoác ba lô, miệng cười toe trong khi cả nhà mắt ai cũng ầng ậng nước. Mỗi lần gọi về cho bố mẹ là một lần trêu chọc, nháy mắt, lắc lư cái bụng bự dù bố biết trong lòng con cũng đầy giông bão. Thế nên bố “giận” con!

Bố “giận” con vì có đồng nào con cũng quy ra sách. Con mua sách với tốc độ chóng mặt. Còn mấy đồng bố cho để dự phòng vậy mà cứ vài hôm con lại nằn nì xin bố để mua sách. Chú chủ nhà còn trêu, chắc hết năm học, khi con chuyển chỗ ở, có lẽ phải thuê xe tải để chở sách. Con đọc sách quên cả giờ ăn. Mỗi cuốn sách dày cộp

con chỉ đọc chừng vài ngày là hết. Đọc xong lại ríu rít kể cho bố mẹ về nội dung của sách, về những điều con ngẫm ngợi, về những gì con yêu thích. Con sống trong thế giới sách diệu kì và con tìm thấy ở đó "những người thầy". Con làm bố nhớ lại tuổi thơ của mình. Cũng vì mê sách, mải đọc sách mà bố để cháy gian bếp, thui luôn cả đàn lợn trong chuồng mà ông bà nội đã chắt chiu nuôi cả năm trời. Cũng vì mê sách mà bố có thể đi bộ hàng chục cây số dù trời nắng chói chang hay mưa giông mịt mù để lên phố huyện mượn vài cuốn sách giấy mủn đen sì, động đến đâu giấy ròn, rã ra từng mảnh. Bố nâng niu sách, ôm vào lòng, không dám đọc nhanh sợ mau đến trang cuối cùng rồi lại ngẩn người vì tiếc. Con làm bố nhớ tuổi thơ của mình nhiều lắm. Nhớ về những giọt mồ hôi, những niềm vui, những nụ cười ẩn hiện trong từng trang sách. Và thấy là mình thoắt cái đã già. Nên bố "giận" con đấy thôi!

Bố "giận" con vì những vần thơ con viết trong trẻo dịu dàng mà như có men say. Ôi cái thằng con tồ tẹt của bố! Khi còn ở nhà, bố chỉ nghĩ là con có khả năng cảm thụ văn học nhưng đâu có nghĩ là con lại biết làm thơ. Con làm lòng bố rưng rưng. Mỗi lần đọc thơ con là một lần nghẹn ngào. Và con làm bố sống mải miết trong hạnh phúc với những nỗi đợi chờ. Ngày cuối tuần nào bố cũng ôm cái iPad, hễ thấy màn hình hiện lên dòng chữ: "Đỗ Nhật Nam đã đăng lên dòng thời gian của bạn" là tim bố chừng như loạn nhịp. Rồi cả ngày bố sẽ ngâm nga đọc cho mẹ nghe thơ con. Mà mẹ thì hay mau nước mắt. Cứ vừa nghe thơ con vừa lặng lẽ khóc. Bài buồn thì không nói làm gì, cả bài vui cũng khóc. Lạ thế! Làm bố cũng "lây" mít ướt. Và những đêm khuya, khi mẹ còn bận coi sóc ông bà nội, một mình bố với cái giường rộng thênh, bố "ôm ấp, thủ thỉ" cùng những vần thơ con viết. Bố lẩm nhẩm đọc. Đôi khi bố muốn thử thách trí nhớ của mình, có những chỗ quên mà bố nhất định không mở Facebook ra để xem lại mà cố nghĩ, cố nhớ. Rồi bố tự đặt câu hỏi, nếu bố là con, chỗ này bố sẽ viết thế nào. Cứ thế, bố thiếp đi trong những ngọt ngào. Để sáng hôm sau, khi tỉnh dậy, việc đầu tiên là bố mở ra để kiểm tra lại xem đêm qua, mình nhớ thơ con đã đúng chưa. Và lại tủm tỉm cười. Vậy đó, bố "rất mất thời gian" cho cái việc nhớ và thuộc thơ con. "Mệt" gì đâu. Vậy nên, bố "giận" con!

Bố “giận” con hay lọ mọ làm việc lúc đêm khuya. Ngày ở nhà, bố mẹ quy định cứ 9 giờ là phải đi ngủ mà con thì chúa là hay “lách luật”. Đợt làm apply du học, cứ lúc bố mẹ ngủ là con xuống tầng một ngồi làm. Còn bây giờ ở một mình, nhiều đêm, 11,12 giờ bố vẫn thấy con ngồi lặng phắc, một mình với một ngọn đèn, say sưa, mê mải. Thi thoảng, bố mẹ gọi, con lại ngẩng lên cười xòa rồi cúi xuống học tiếp. Có hôm 12 giờ, con nhắn tin cho mẹ, trêu: “Đi ngủ muộn thích thế mẹ eiiii” và gửi vô số những hình mặt cười. Yêu gì đâu. Vậy nên bố “giận” con!

Bố “giận” con vì cứ hay thương và lo lắng cho bố từng chi tiết. Bố khỏe mà, bố vui mà, bố có sao đâu mà con cứ thắc thỏm, cứ cả thương cả lo. Con nhắc mẹ đừng làm bố buồn. Con hay hỏi bố thích gì để con mua tặng. Mới hôm qua, con lên mạng tìm loại bút bố thích để đặt mua làm quà tặng bố. Rồi con tìm mua thuốc, mua áo cho bố. Cái áo con mua bố mặc xong rồi nhưng không muốn giặt vì nghĩ trên đó còn lưu mùi từng ngón tay con. Con tâm sự với bố về những điều con mong ước nhưng chưa thực hiện được. Con băn khoăn e ngại bố tốn tiền khi con đi học xa nhà. Con cứ lẩn mẩn lo và thương bố một cách lặng lẽ chứ không ồn ào như cách mà con dành cho mẹ. Con làm bố cứ ngơ ngác trong thứ tình cảm mê đắm và mụ mị ấy. Vậy nên bố “giận” con!

Bố “giận” con...

Con ơi! Những chuyến đi xa của con để lại trong bố nhiều “nỗi giận” quá chừng. Những “nỗi giận” cho bố thấy cuộc sống này thật đáng sống. Cho bố yêu cái cảm giác được trở về nhà. Đó là suối nguồn yêu thương để bố nạp lại năng lượng cho những tháng ngày quần quật với mưu sinh.

Những “nỗi giận” cho bố biết bên mình luôn có một ốc đảo bình yên. Mà ở đó, bố thật “mệt” vì yêu và được yêu.

Nên bố... “giận” con...

Thư gửi con

Con trai yêu thương của bố! Hôm qua, tình cờ bố được một người bạn thân gửi cho xem một đường link Facebook, trên đó có một status "khẳng định": Bài thơ *Tháng Bảy mùa thi* con viết tặng những ông bố, bà mẹ cho con đi thi Đại học không phải là của con, là do bố viết rồi để con đăng! Đại loại là như thế.

Bố lặng lẽ xem rồi lặng lẽ đóng Facebook lại. Lúc ấy, bố đã rất sợ con sẽ đọc được lời "khẳng định" đó, sợ con nhìn thấy hiện lên trên danh sách những người bấm "like" cho ý kiến này có cả người mà con vẫn luôn yêu quý và ngưỡng mộ. Bố sợ làm tan vỡ những cảm xúc trong veo, thánh thiện của con. Bố sợ con buồn... Nhưng rồi bố lại nghĩ, bố vẫn nên cho con biết những điều này. Bởi cuộc sống luôn là như thế con à!

Trong status đó, người viết cũng nói, họ đã chừng ấy tuổi đầu rồi mà còn chưa hiểu thế nào là "bùn lầm ruộng ngấu" thì sao con, một đứa trẻ mười mấy tuổi đầu, quen sống ở thành phố lại có thể hiểu nổi. Lạ nhỉ, cứ cái gì người lớn không biết thì trẻ con ắt là không được biết sao? Con ơi, bố đã nuôi nấng, chăm bẵm con bằng những điệu ru con cò, bằng bàn tay của một người cha yêu ruộng yêu đồng, bằng kí ức của một ông bố quê mùa luôn đau đáu tình cha, nghĩa mẹ. Từ thuở nằm nôi, con lớn lên lành lẽ trong dòng chảy chân quê tự nhiên từ máu thịt. Bố đã từng ngỡ ngàng khi con viết về tuổi thơ của bố bằng những từ ngữ đậm chất quê: "Thả câu, buông lờ, đơm đó". Những động từ ấy đã miêu tả quá chân thật hành động của người dân vùng chiêm trũng. Bố đã nhiều lần giải thích cho mẹ thế nào là "đó, lờ, nơm..." mà mẹ vẫn không phân biệt được. Mẹ thì lúc nào cũng ngơ ngác thế. Nhưng con thì thẩm thấu tự nhiên, như hạt mưa xuân nằm trên đất, tan vào nhau để nuôi lớn những điều tốt đẹp, nhân hậu trong lòng con.

Con ơi! Bố từng đọc cho con nghe nhiều lần hai câu nói trong cuốn *Quà của bố*: “Bất cứ điều gì con có, một ai đó sẽ vượt qua. Nhưng nếu con trung thực, chẳng bao giờ có ai trung thực hơn vì bản chất của sự trung thực là trung thực”. Bố chẳng mong con sẽ thành ông này bà nọ, bố chỉ mong con là con với tâm hồn hướng thiện, sống tử tế, thẳng ngay. Bố mong đắp bồi nhân cách cho con như hết thảy những ông bố yêu con trên thế gian này.

Tất cả những việc con làm là tự nguyện từ tâm của con - một cái tâm trong veo, hồn hậu. Còn bố và mẹ chỉ mong một sáng đẹp trời nào đó, khi tỉnh dậy trong vòng tay của bố mẹ, con sẽ nói: “Bố mẹ ơi, con quyết định rồi, con sẽ ở nhà với bố mẹ, không đi học bên Mỹ nữa đâu!”. Thật thế! Bố dấn thân cho con đi du học xa chỉ là vì đam mê của con. Khi con đi, bố giao hẹn, con không được FA (Financial Aid) thì về với bố mẹ nhé. Và nói thật, bố chỉ cầu con... không được. Bố ghi nhận những nỗ lực của con nhưng thực trong lòng bố, chỉ muốn được gần con... Muôn đời nước mắt chảy xuôi mà con!

Con trai của bố! Đêm qua là một đêm dài với bố. Bố trăn trở về cuộc đời muôn nẻo. Bố nghĩ về con. Và thương đầm đìa gối. Con ngủ ngoan trong vòng tay của bố. Ngoài kia là bầu trời. Yên ả đó mà bão giông cũng đó. Rồi sẽ đến lúc bố chẳng được ở gần con mà ầu ơ ru con ngon giấc. Rồi sẽ đến lúc con chẳng còn được nằm ghếch chân lên người bố nghe bố kể chuyện ngày xửa ngày xưa, chuyện cậu bé nghèo đến cùng cực mò cua bắt cáy ven ao làng mơ đỗ đạt. Con sẽ một mình chống chọi với bão táp mưa sa. Con bước ra cuộc đời với tâm hồn con trong vắt như mảnh trăng thu. Thương đến nhói lòng...

Bố nhớ có lần cả nhà mình đi nghỉ trong khu nghỉ mát. Nơi đó yên tĩnh, cuộc sống cứ chầm chậm trôi đi. Và chỉ một vài ngày là con thấy chán. Con thèm nhớ những ồn ào sôi động ngoài kia. Cuộc sống với con là trải nghiệm, là biến cố. Con lớn lên từ những biến cố của cuộc đời. Không ai ngăn được điều đó cả. Và con không sợ đối mặt với những biến cố đó, phải không con?

Con trai của bố! Mỗi khi con về nhà, con sà vào ôm bố, ôm mẹ. Con trêu đùa, con chạy ngang chạy dọc. Gia đình với con như một tấm gương soi trong lặng để con được nhìn lại chính mình. Luôn là nụ cười. Luôn là những bài học mới mẻ và đáng quý. Luôn là hành trang cho con mang theo đến cuối đất cùng trời. Nơi đó, cho con nhiều thứ đáng giá để con lớn lên mà không phải "trả giá" như ngoài đời. Nơi đó con được trải nghiệm mà không phải chịu đớn đau. Nơi đó ngập tràn tình yêu thương trong trẻo. Nơi đó con được bao dung tha thứ cho mọi sự "quẫy đạp" để trưởng thành.

Nhưng cuộc đời thì không thế đâu con. Không phải con yêu ai thì người ta cũng yêu con. Không phải con tin ai thì người ta cũng tin con. Không phải con chia sẻ với ai thì họ cũng đồng cảm với con. Nhưng con ơi! Hãy cứ yêu đời sống này. Hãy cứ thích thì làm thơ để bố mẹ vẫn được chui vào một góc nào đó đọc thơ con và... khóc. Hãy cứ lớn lên trong sự khoan dung và tha thứ. Khi mình trung thực, mình sẽ chẳng sợ hãi điều gì!

Hôm nọ bác Chu Sơn, Vân Anh yêu quý tặng con cuốn *Lượng tử và Hoa sen*. Sáng nay, hình như biết bố mẹ buồn, vừa ngủ dậy con đã gọi bố mẹ ngồi lại và đọc cho bố mẹ nghe một đoạn trong cuốn sách này: "Tốt và xấu tồn tại duy nhất dưới dạng hạnh phúc và đau khổ mà con người tạo ra cho chính mình hay cho người khác. Nếu chúng ta chọn thái độ vị tha thực sự, hẳn chúng ta đã quan tâm đến hạnh phúc của người khác".

Bố mẹ nghe xong, lặng lẽ nhìn nhau. Hình như những cái chấp nê nhỏ mọn đã tan biến trong sự tinh tế của con.

Và bố chỉ cần có thế!

Và bố chỉ ước, nếu có cuộc đời lần thứ hai, bố sẽ lại được làm bạn với con - người bạn thủy chung, tri âm, tri kỷ.

Bố nhớ một câu trong bài hát của Trịnh Công Sơn: "Em cứ hồn nhiên rồi em sẽ bình minh". Con cứ vui đùa đi. Rồi bình yên sẽ đến. Thả những nỗi buồn bay lên như một nắm tơ trời...

Bố yêu con vô cùng, con trai của bố!

Thủ thỉ cùng con

Con à! Ở giữa đầu bà nội con có một chỗ nhẵn thín không mọc tóc làm lộ ra mảng da trơn bóng. Mỗi lần nhìn vào đó, bố không khỏi phân vân: Tại sao tóc lại rủ nhau rụng đúng vào một chỗ như vậy? Ngày còn trẻ, tóc bà nội con đen dài óng mượt rười rượi chảy dọc sống lưng. Mỗi lần bà gội đầu, hương bưởi hương sả cứ quấn quyện trong gió, vấn vít gần xa. Vậy mà có một chỗ không chịu mọc tóc là cớ làm sao. Mãi rồi bố mới tìm được câu trả lời. Biết rồi thương. Hiểu rồi ngơ ngẩn buồn. Thấu rồi xót dạ. Bà kể, hồi bà sinh nở, bà đỡ có dặn rằng, mỗi lần các con bị ốm cứ túm tóc trên đầu mẹ mà giật. Giật càng mạnh con càng đỡ đau. Mẹo này dân gian gọi là “nhổ bão”.

Tội thân bà! Thuốc men chẳng có, bà chỉ có hai bàn tay trắng và trái tim người mẹ. Thế là mỗi lần con đau, bà tự nhổ tóc mình, bật máu, ứa nước mắt. Có hề gì. Con nhanh khỏi là mẹ vui. Và đâu chỉ có một đứa, cả một bầy con lóc nhóc ốm đau dặt dẹo quanh năm. Những đận nhổ tóc theo đó cứ dày lên mãi. Mỗi sợi tóc rớt xuống là một giọt buồn ám ảnh. Các con lớn lên nhưng “di chứng” về những đận nhổ tóc vẫn còn mãi trên đầu bà. Mỗi lần nhìn lên hay chạm vào khoảng trống không có tóc trên đầu bà, bố thấy nó giống hệt hình trái tim, và lòng bố lại rưng rưng...

Con trai à! Ông nội con đã hai lần bị nhồi máu cơ tim, may mắn là đều qua khỏi. Mỗi lần như thế, đưa ông vào bệnh viện, quan sát bác sỹ siêu âm tim cho ông, bố lại run rẩy, chênh chao. Quả tim bé nhỏ đập yếu ớt trong lồng ngực phập phồng. Bố bỗng nhớ tới những nỗi đau đớn, mất mát mà ông nội con đã trải qua. Ấy là những lần bác Lụa mắc bệnh hiểm nghèo, bác Ba, bác Túc mất. Mỗi lần như thế, ông không khóc nhưng trái tim đau quặn thắt. Phải chăng vì thế,

nó trở nên yếu ớt và mong manh dường ấy. Chỉ nghĩ đến đó thôi bố đã thấy cay cay khóe mắt và mằn mặn trên môi.

Con à! Bà ngoại con thường bị đau nhức cánh tay. Mỗi khi trái gió trở trời, cái tay đau làm bà khó ngủ. Bà sinh mẹ con đúng vào mùa hè. Hồi đó không có điện như bây giờ nên bà phải dùng quạt tay. Bao đêm hè oi ả, muốn con mình ngon giấc, bà cứ sà sã quạt suốt đêm. Đôi khi buồn ngủ quá ngơi tay quạt, con ọ ẹ là lại choàng dậy quạt tiếp. Phụ nữ vừa sinh xong yếu ớt, phải dùng đến tay nhiều nên sau này thành di chứng tê tay. Vậy nên cứ mỗi lần sinh nhật mẹ con, đúng vào mùa hè oi nóng, bố lại nghĩ về những cơn gió mát từ tay bà ngoại trao cho mẹ con khi mới ra đời. Và bố lại thấy lòng rưng rưng lắm...

Con à! Trên chân ông ngoại con có một vết sẹo. Ông ngoại bảo hồi mẹ con còn nhỏ, nhà ông bà ở trước con sông làng. Tất cả nước sinh hoạt đều lấy từ con sông ấy về đánh phèn. Một lần, ông ra sông múc nước cho mẹ con tắm. Về đến trước cửa thì trượt chân. Chậu nước đổ òa lên người và chân đập vào thềm tóe máu. Vết sẹo vẫn nằm đó, chắc ông cũng quên rồi nhưng mỗi lần nghĩ đến, bố vẫn thấy rưng rưng...

Nam à! Chẳng hiểu sao mẹ con mọc lắm răng khôn thế. Mọi người đùa là mẹ con “khôn” muộn quá. Nhưng bố lại nghĩ vẩn vơ rằng, có thể hồi mang thai con, mẹ uống quá nhiều sữa thành thử dư lượng canxi. Bố không biết suy đoán của mình có đúng không, nhưng mỗi lần nói đến “răng khôn” của mẹ là bố lại nôn nao nhớ đến những lần mẹ bặm môi uống sữa vì con. Sáng nào trước khi đi làm, bố cũng pha cho mẹ một cốc sữa đầy. Mẹ tỉnh dậy sau khi nôn thốc nôn tháo là lập tức uống sữa. Uống xong bị nôn lại pha uống tiếp. Cứ thế, mẹ loay hoay với những cơn nghén khủng khiếp và quyết tâm phải ăn uống để cho con đủ chất. Mẹ nghén cho đến tận lúc chuẩn bị sinh con. Vậy mà có lẽ không hôm nào bỏ bữa, không khi nào rời cốc sữa. Giờ, thấy mẹ kêu đau vì bị cái răng khôn hành hạ là bố lại thấy rưng rưng lắm...

Còn với bố, ấy là những sợi tóc mỗi ngày thêm bạc trắng vì đau đáu những niềm lo và dằng dặc nỗi nhớ thương con...

Con trai của bố! Mỗi người cha, người mẹ đều để lại những “vết tích” làm chứng nhân cho sự trưởng thành cho mỗi đứa con của mình. Những đứa con lớn lên, trên chặng đường đời mà chúng trải qua, gặp buồn đau, đơn độc hay bất hạnh, chúng sẽ nghĩ về những “vết tích” trên thân thể cha mẹ mình và thấy lòng ấm áp hơn.

Và con cũng thế, con cứ lớn lên hồn hậu với đời. Con cứ thở bằng những hơi thở tinh khôi, trong trẻo. Con cứ yêu những hành trình mà con đã vượt qua. Những “vết tích” mà con thấu cảm được sẽ nằm yên trong một cõi lặng nào đó của trái tim con. Chúng là những biểu tượng cho “một chút mặt trời trong nước lạnh” (F. Sagan).

Một mai nào đó, con thấy tóc bố bạc trắng nhiều hơn, mắt nhuốm màu thời gian cằn cỗi thì con ơi, những “vết tích” thân thương ấy sẽ đưa con trở về với tuổi thơ êm đềm. Nơi đó có bố và mẹ đã yêu con bằng tình yêu nhẫn nại và hiền lành của cỏ.

Để con vững tâm bước tiếp những tháng năm vời vợi...

Nhé con yêu!

Những ngón tay ngoan

Mới ngày nào con còn bé xíu, bé như cây kẹo ấy, bé đến nỗi mỗi lần bế con bố đều khẽ khàng vì sợ con đau. Vậy mà ngay từ những ngày đó, con đã biết chơi trò “ngoéo tay” với bố.

Bố đi công tác xa, con kiễng chân, xòe ra ngón tay thơm mùi sữa, miệng bi bô: “Bố ngoéo tay là khi về sẽ mua quà cho con bố nhé!”

Mỗi lần vào siêu thị, sợ mẹ không đồng ý, con ôm cổ bố thì thào: “Bố ngoéo tay với con là mua cho con một chiếc ô tô bé thế này, thế này, thế này!”. Rồi vẫn với cái ngón tay thoảng mùi sữa ấy, con huơ huơ trước mắt bố như ra hiệu. Chao ôi! Cái ngón út như một tín hiệu của niềm vui. Nó rạng rỡ và lấp lánh. Nó ngoan hiền như nụ hoa chúm chím đầu cành. Và vì thế bố gật đầu cái rụp. Bố đưa ngón tay mình ngoắc vào ngón tay con, mặc kệ mẹ con vừa liếc nhìn vừa tủm tỉm cười.

Bố cứ vừa ra khỏi nhà, con lại chạy theo, những bước lũn cũn, lon ton: “Bố ơi, bố ngoéo tay là sẽ về nhà nhanh bố nhé”. Mỗi lần nghe con líu lo như thế, bố lập tức ngồi xuống, thơm hít hà lên mái tóc xù như nhím của con mà nhỏ nhẻ: “Tất nhiên rồi, đưa tay ra bố ngoéo nào!”.

Hồi con học mẫu giáo, mỗi lần bố đưa đến lớp, con vừa xuống xe, mắt đã ngân ngấn: “Bố ơi, bố ngoéo tay là chiều sẽ đón con về sớm nhé”. Bố giả vờ quay đi mà mắt thì nhấp nháy cười: “Tất nhiên rồi, chàng trai ơi, đi học vui lắm, chiều bố đón con sớm, ngay chỗ này này”. Và bố len lén đưa ngón tay của mình cho con lắc lắc như lời nhắc nhở. Bố chẳng dám nhìn vào ngón tay con bé xíu, nhìn vào đôi mắt con trong veo mà tha thiết đợi chờ. Bố sợ mình sẽ “tan chảy” ngay trong khoảnh khắc hạnh phúc ấy.

Vào tiểu học, con vẫn giữ thói quen ngoéo tay.

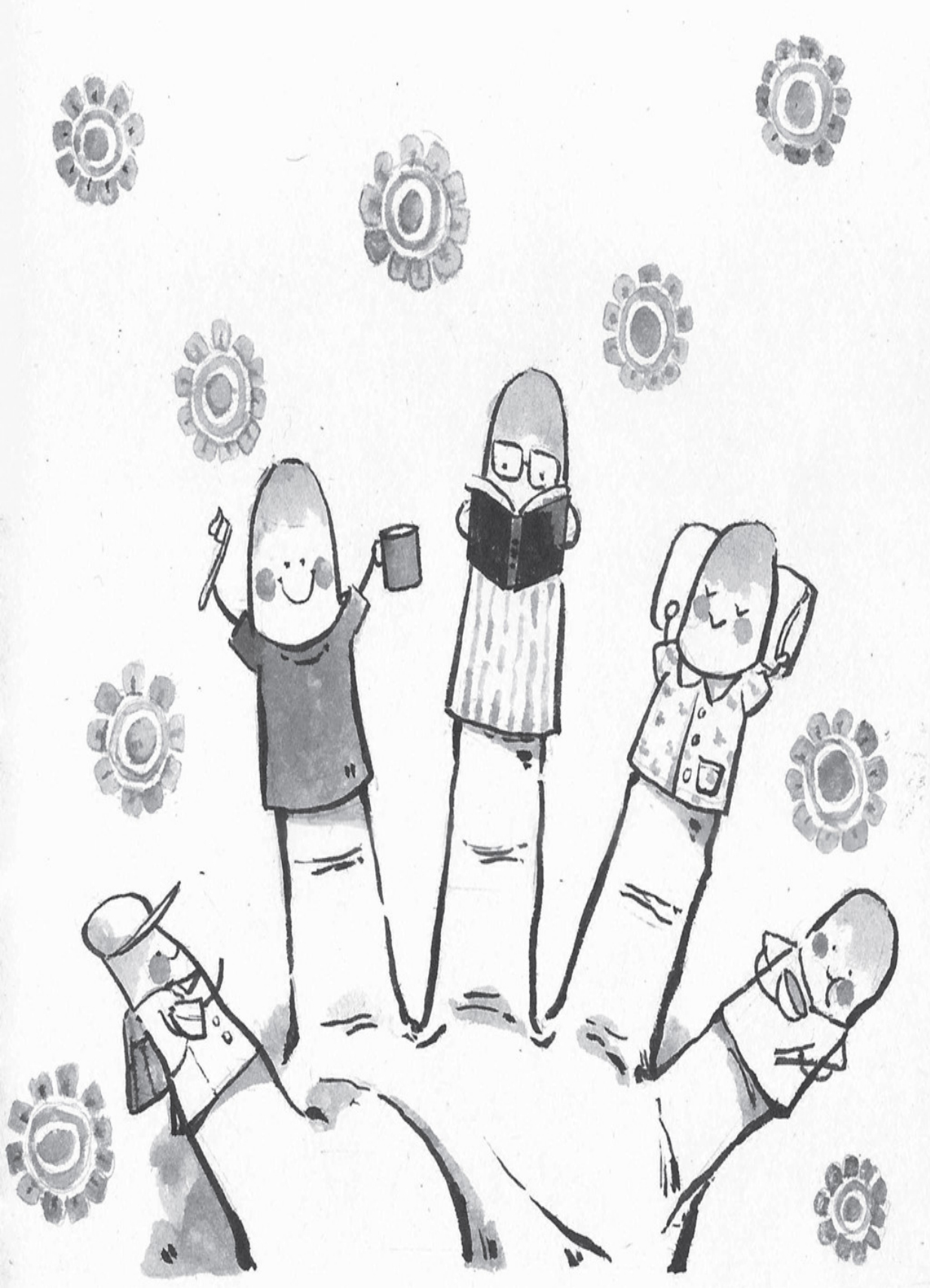
Bố quy định con chỉ học đến 9 giờ tối là nghỉ. Mỗi lần muốn học thêm, thấy bố đi qua, con xòe ngón tay ra, mắt sáng lấp lánh dưới ánh đèn bàn: “Bố, con ngoéo tay với bố là con chỉ học thêm một tẹo nữa thôi nhé!”.

Con muốn chơi skate, bố biết hậu đậu như con mà chơi môn đó thì hay trượt ngã lắm. Và quả thực không ít lần con ngã đến bầm tím cả người, thậm chí còn mất cả một miếng răng cửa. Vậy mà bố vẫn lẳng lặng mua thêm đồ trượt cho con. Đi công tác miền Nam, bố bỏ ra cả buổi vào những cửa hàng bán đồ skate tốt nhất chọn mua và gửi ra cho con. Biết bố nhiều lo lắng, mỗi lần cầm ván trượt đi chơi, con đều lỏn lẻn cười, xòe ngón tay ra và nói: “Con ngoéo tay với bố sẽ chơi cẩn thận, không bị ngã đâu bố à”.

Con thích các kì thi. Với con mỗi lần thi là một lần thử sức, là một lần con vượt qua chính mình. Bố thì muốn con được nghỉ ngơi và vui chơi nhiều hơn. Bởi thế, cứ mỗi lần đi thi, con lại thơm vào má bố, liến láu: “Bố chúc con thi tốt đi! Con ngoéo tay với bố là sẽ không hề mệt mỏi gì cả, chỉ có vui thôi bố à”.

Con nghiện đọc sách, nhất là sách tiếng Anh. Con thích được bố dẫn đi mua sách và lang thang trong các hiệu sách cũ cả ngày không chán. Con muốn mua hết cuốn này sang cuốn khác, nâng lên đặt xuống, xem giá rồi tần ngần. Bố lẳng lặng nhìn theo mà thấy thương con thắt lòng. Bố biết, chỉ một lúc thôi, con sẽ chạy lại với bố và thủ thỉ: “Bố, con ngoéo tay với bố chỉ mua lần này thôi bố nhé!”. Bố ôm con thật chặt: Chẳng sao cả, không cần ngoéo tay, bố con mình sẽ “dinh” hết chỗ sách này về. Và bố sẽ móc đến đồng tiền cuối cùng trong ví ôm đống sách về trong sự hỉ hả của cả hai bố con. Để rồi những lần sau lại thế...

Đậm sâu và khắc khoải nhất là những cái ngoéo tay lúc con muốn đi du học. Tay con khi ấy đã cứng cáp hơn rồi, không còn nhỏ xíu xiu như thuở nào nhưng mỗi lần nhớ lại bố vẫn thấy nôn nao...



Con chìa tay cho bố mạnh mẽ: “Con ngoéo tay với bố, con đi sẽ ổn. Bố đừng lo nhiều. Con ngoéo tay với bố hè sang năm con sẽ về”.

Bố run run nắm lấy ngón tay con, lắc lắc, thấy trong mình có một điều gì đó vừa lớn lên khoáng đạt, thênh thang lại vừa... vút xa ngút ngàn.

Sau một năm học con trở về. Mạnh mẽ, cứng cỏi, rắn rỏi. Nhưng con vẫn không quên trò chơi ngoéo tay những năm nào.

Rồi bố mẹ đưa con trở lại Mỹ nhập trường mới. Lúc chia tay, con vẫn không quên chìa ngón tay ra ngoắc ngoắc: “Bố ơi, bố ngoéo tay với con là sẽ chăm sóc ông bà và mẹ tốt nhé!”.

Và mới hôm qua thôi, con đã gửi đến bố một “kiện hàng” không thể dễ thương hơn: “Con lấy tóc bện thành sợi dây buộc yêu thương, buộc chăm lo, buộc sẻ chia thành một kiện hàng/ Từ nơi xa ngút ngàn/ Con gửi kiện hàng và đề tên người nhận là: Bố!”.

Ôi, chàng trai của bố! Những cái ngoéo tay của con mãi gần gụi trong lòng tay bố. Bố như cảm nhận rất rõ hơi ấm từ bàn tay con nồng nàn.

Khi còn nhỏ, con ngoéo tay vì những mong muốn của con. Khi lớn khôn, con ngoéo tay vì những người con yêu thương. Thay vì nghĩ cho mình, con đã nghĩ về lòng biết ơn.

Trong tiếng Anh, từ *thanks* (cảm ơn) cùng gốc với từ *think* (suy nghĩ). Từ “cảm ơn” ban đầu được định nghĩa là những ý nghĩ tốt đẹp, là lòng biết ơn. Nghĩa này được phát triển từ các nghĩa “suy nghĩ”, “cảm thấy”. Tuy nhiên, “cảm ơn” và “suy nghĩ” không chỉ có cùng một xuất phát điểm mà chúng dường như còn liên quan đến nhau theo một góc hiểu khác. Bởi khi càng biết nghĩ suy thấu đáo, chúng ta càng biết ơn nhiều hơn.

Cảm ơn con, chàng trai của bố! Con đã biết suy nghĩ và thể hiện lòng biết ơn của mình một cách rất hồn nhiên mà cũng không kém

phần tinh tế.

Bởi vậy bố tin là con đã trưởng thành, qua từng cái ngoéo tay.

Hà Nội sau mưa, nắng đã bừng lên rạng rỡ. Và bố lặng người mơ những ngón tay ngoan...

Bình minh ngọt ngào

Con trai thương yêu của bố!

Vậy là bố con mình xa nhau đã gần một tháng. Cảm xúc trong bố lạ lắm! Lúc thì bố thấy thời gian trôi rất nhanh, khi lại thấy quá lâu. Thời gian với bố đã không còn là khái niệm vật lý nữa mà là dấu ấn của cảm xúc con à!

Vậy nên bố nhớ thương con vô cùng!

Bố nhớ buổi chiều trước ngày khai giảng, con mở clip xem và học theo cách người ta thắt caravat. Bố lui cui bên cạnh gói ghém đồ đạc cho con, chốc chốc lại liếc sang con bằng ánh mắt khích lệ: Con cứ làm đi, bố tin con sẽ làm được. Con hì hụi tháo ra thắt vào, xem đi ướm lại cái caravat đã rướm đầy mồ hôi tay. Con loay hoay đến tận tối rồi được bác Chung về "giải thoát". Từ khi ấy, con tìm ra cách thắt. Con sung sướng vô cùng. Ôi, chàng trai vụng về của bố! Thành công đâu chỉ đến từ những gì lớn lao. Nó đôi khi chỉ là những việc làm nho nhỏ nhưng mình đã nỗ lực cố gắng để hoàn thành. Cảm giác đạt được khi ấy thật là tuyệt phải không con. Và bố tin, tự thắt cho mình caravat để ăn mặc chỉnh tề trong ngày khai giảng trọng đại cũng là dấu mốc để con trưởng thành.

Sáng hôm nhập học, con thức dậy từ hơn 3 giờ sáng. Bố mở mắt đã thấy con ngồi bên ngoan hiền lặng lẽ. Bố giục con ngủ tiếp và toan vòng tay ôm con vào lòng thì con khẽ nói: "Con dậy được một lúc rồi bố ạ, sợ bố mẹ mất ngủ nên con ngồi yên. Bây giờ con đi đánh răng rửa mặt đây!".

Bố nhìn qua cửa sổ. Trăng chênh chếch chiếu ánh sáng thanh thản, mát rượi vào phòng. Bố thấy tim mình thật bình yên.

Con chưa biết nhiều về ngôi trường mà con sẽ đến và sẽ học ở đấy trong mấy năm nên con mới hồi hộp là thế. Ngày bố còn nhỏ, ngôi trường làng chỉ là những căn nhà cấp bốn tường vách, mái lá xập xệ ẩm mục mà mỗi lần khai trường bố vẫn thấy bồi hồi: “Quê tôi cả thẹn hay lo/ Dòng sông vắng khách con đò trầm ngâm/ Bụi tre thích đứng cười thầm/ Giàn bầu, giàn bí thích cầm tay nhau/ Con chim sẻ nhớ bẹ cau/ Con chào mào lại nhớ màu ổi ương/ Làng tôi lắm ngách nhiều đường/ Trẻ con theo tiếng trống trường mà đi”... Những câu thơ bình dị của Nguyễn Vĩnh Tiến chỉ liệt kê những hình ảnh tả thực mà ngân lên thành khúc lục bát ngọt ngào. Nó nhắc bố nhớ nỗi khát khao chộn rộn tự trong thẳm sâu ký ức: “Trẻ con theo tiếng trống trường mà đi”. Từ những sớm bám chặt lưng trâu, những ngày thắt ngang hông cái giỏ xuống ruộng lầy mò cua, bắt cá, đến những chiều trèo đồi hái chè kiếm củi, bố đã nuôi cái khát khao chộn rộn ấy. Tiếng trống khắc khoải suốt hành trình gian khó của tuổi thơ cứ dội mãi trong lồng ngực bố. Giờ đây, cũng có một tiếng gọi thầm tha thiết tự trái tim con. Tiếng gọi từ những mái trường con ước mơ khát khao nơi chân trời góc bể. Vậy nên bố hiểu những bồi hồi xúc động nơi con. Bố nằm im, nghe con đánh răng rửa mặt rồi mặc quần áo mới, thắt chiếc caravat trong trời đất vừa ràng rạng sáng. Bình minh thành phố New York đến thật chậm, thật chậm...

Bố nhớ cảm giác lần đầu tiên đặt chân lên ngôi trường con học. Giây phút ấy bố thấy vui và tự hào biết mấy. Trường học với bạt ngàn cây cỏ. Những dãy nhà lô xô bọc trong những hàng cây cổ thụ hàng trăm năm tuổi và miên man thảo nguyên, trang trại xanh tận chân trời. Rồi đây, ngôi trường này sẽ thành ngôi nhà thứ hai của con. Nó sẽ in dấu chân con và bạn bè con đến từ khắp năm châu bốn biển. Vậy nên bố không yêu, không mến thương sao được. Với bố, vui hơn cả còn là những nồng hậu, ân tình của các thầy cô giáo ở trường. Ai cũng tận tình thân thiện. Thầy trưởng ban tuyển sinh ra tận cổng trường đón con tay bắt mặt mừng dù trước đó thầy mới chỉ gặp con qua “thư”. Bố tin con sẽ được ấm áp, được yêu thương ở nơi này.

Bố rất nhớ những giọt mồ hôi rịn ra trên trán của anh bạn người Hàn Quốc được giao nhiệm vụ chỉ dẫn cho con. Bạn tất tưởi, xăng xái dẫn con đi từ bàn này sang bàn khác làm thủ tục nhập học. Trên đường về ký túc xá, bố mời bạn lên xe nhưng bạn khéo léo từ chối vì quy định nhà trường không cho phép. Về đến dorm, vừa mở cửa xe, bố đang loay hoay với mấy chiếc va li thì có thêm mấy bạn nữa chạy ùa xuống mang giúp hành lý lên phòng ở của con. Hạnh phúc giản đơn thế. Những bạn bè mới của con với khuôn mặt sáng sủa, tự tin, thân ái đã cho bố cảm nhận về niềm vui khi gửi gắm con ở miền đất xa lạ này. Và có thể, sang năm, con sẽ lại như các bạn, lại hăng hái hết lòng đưa đón những em học sinh mới đến. Con sẽ cảm nhận được: Môi trường văn hóa chính là cách người ta trao và nhận yêu thương, giản đơn và bình dị đến không ngờ.

Bố nhớ nụ cười của thầy phụ trách. Không có cảnh phụ huynh chen chúc đi tìm lớp, tìm thầy cho con. Chỉ cần một bàn ăn ngoài trời, trên bàn có đề tên học sinh, thế là thầy phụ trách tự đến tìm. Thầy ngồi ăn cùng và trò chuyện rôm rả với cả gia đình. Thầy luôn mỉm cười. Thầy lắng nghe và giải đáp tất cả những thắc mắc, những bỡ ngỡ. Thầy chia sẻ về sở thích của mình và luôn dừng lại để chụp ảnh cho cả nhà. Vì thầy biết, là cha mẹ ai cũng muốn lưu lại những khoảnh khắc của ngày đầu tiên con mình đến ngôi trường mới. Sự tôn kính dành cho người thầy không phải chỉ vì vẻ ngoài đạo mạo, cách nói năng thưa gửi mà sâu xa hơn là xuất phát từ vốn hiểu biết, từ thái độ cư xử văn minh của chính người thầy con ạ!

Bố rất ấn tượng với cách nhà trường tổ chức buổi đón tiếp. Tưởng như rất thoải mái nhưng lại chính xác đến từng phút, không sai một chi tiết so với tờ chương trình đã phát cho phụ huynh. Tất cả các thầy cô trong trường đều có phần việc của mình. Ai cũng là một “hướng dẫn viên”, ai cũng là một người bạn và ai cũng là một diễn giả. Tất cả đều cười nói nồng nhiệt và truyền cảm hứng về môn học mình phụ trách, về những quyền lợi mà học sinh sẽ được nhận trong ngôi trường này. Không có những bài diễn văn dài dòng. Tất thảy đều nghĩ đến học sinh và hướng đến học sinh.

Bố nhớ hôm trở lại trường để chia tay con. Trời hiểu lòng người nên mưa như trút. Bố mẹ chỉ được gặp con 10 phút trong khoảng thời gian trống giữa hai hoạt động của con. Sợ con ướt, bố lấy ô đưa cho con. Con, tay cầm ô, tay đặt lên vai mẹ vỗ về an ủi. Lúc bố mẹ lên xe trở lại New York, con đứng lặng một giây rồi mạnh mẽ băng mình vào làn mưa xối xả. Khoảnh khắc ấy bố thấy trong mình như có muôn triệu hạt mưa sóng sánh... Về đến nhà bác Chung, mở máy thấy tin nhắn của con: “Bố mẹ ơi, con để lại ô trong cốp xe để bố mẹ đi về kẻo ướt. Bố mẹ đừng lo cho con. Con ổn lắm bố mẹ à!”. Thoáng chốc lại lấp lánh cái dáng đi mạnh mẽ dứt khoát của con. Và bố giữ mãi cho mình trong luyến lặng da diết nỗi nhớ thương con!

Nam ơi! Chặng đường phía trước của con còn dài rộng và không ít những khó khăn, thử thách. Có sao đâu! Bởi nếu cuộc sống là một con đường thì đó là con đường của những sự chọn lựa. Con đã chọn lựa bước ra khỏi “vùng an toàn” là bàn tay của bố mẹ để bản lĩnh bước theo con đường của riêng con. Bố hiểu và bố tin.

Đến với ngôi trường của con, đứng trước những đồng cỏ xanh miên man đẹp như tranh, bố hiểu sâu sắc hơn câu: “Tính cách hình thành trong bão táp. Trí tuệ hình thành trong tĩnh lặng”. Quãng đời học trò là khoảng thời gian ta cần tĩnh lặng để lắng lọc cho sự hình thành dày dặn của trí tuệ và nhân cách. Vậy nên con nhé, hãy biết lánh xa những nhiễu loạn của âm thanh chát chúa, của khói bụi và hóa chất độc hại ô tạp, của hào nhoáng nhất thời và mong manh chênh chao. Hãy biết tận hưởng những bình minh có đàn chim sẻ sà vào tận cửa sổ phòng đánh thức. Hãy tận hưởng những hoàng hôn dịu ngọt của cây, hoa và cỏ. Hãy tận hưởng những buổi dã ngoại lên núi đón mặt trời, những đêm sâu nghe tiếng gió xạc xào bên đồi thao thiết...

Để con biết gầy dựng cho mình sự bình an tự tại và nhất là sự tự do trong tâm hồn. Để con có đủ bản lĩnh cho những cuốn sách hay, cho những bài thơ đẹp. Để con có đủ sự thư thái cho những giờ trên lớp. Để con có đủ cảm xúc cho những thăng hoa về tâm hồn. Và để con có đủ không gian cho những ý tưởng khám phá và

sáng tạo, đủ sáng suốt để chọn cho mình con đường của khai mở và hiểu biết. Đủ tĩnh lặng để khoan dung, đủ giao hòa để biết sống từ tâm... Với một môi trường lành lẽ và sạch thơm như thế, bố tin con sẽ có được sự thiền lặng cần thiết!

Nam à! Trường học của con bây giờ không bắt đầu đi từ con đò nơi bến sông quê trầm ngâm vắng khách, không từ nơi giàn bí giàn bầu nắm tay vấn va vấn vít. Nhưng bố tin, đó vẫn là cánh cổng mở ra một thế giới khoáng đạt với những gì thân thương quyến thuộc cội nguồn.

Một sớm mai khi tỉnh giấc, hãy đếm nhịp đập trái tim mình trong khao khát về một cái tôi của tương lai sáng láng và lòng can đảm. Vậy nhé! Chàng trai yêu thương của bố!

Cứ bước tới đi, đừng sợ! Vì như lời thầy hiệu trưởng đã nói trong bài phát biểu ngắn gọn ngày tựu trường: “Nếu các em không may vấp ngã, hãy chống hai tay xuống đất để tự đứng lên. Nhưng nếu không tự đứng lên được thì cũng không sao, hãy chìa bàn tay của mình ra và chúng tôi sẽ nâng các em đứng dậy”.

Bố tin vào lòng nhiệt thành tận tâm và sự hiểu biết của những người làm giáo dục biết sống vì học trò.

Và bố tin con!

Tim bố luôn nở đầy hoa

Con trai yêu thương của bố! Từ ngày có con, bố như cánh chim gặp gió, bông hoa gặp khí trời. Mới ngày nào còn như mầm cây non yếu ớt, giờ con lớn phổng phao chững chạc. Con luôn chứng tỏ cho bố thấy là con lớn lên mỗi ngày. Bố hạnh phúc lắm vì mỗi việc đều có thể hỏi ý kiến của con và cùng con ra quyết định. Và thực sự, bố học được nhiều điều từ con. Con à! Thời của bố, việc học diễn ra theo mỗi chặng đường làng. Chỉ quanh co vài cây số từ đầu mom đến cuối bãi mà học mãi không hết. Bố học cách lên núi kiếm củi, xuống sông mò cua, bắt cá, học cách nhóm lửa giữa đồng, học mót khoai, cắt lúa, học kho cá, nấu cám lợn... Lớn chút nữa là học bơi, học đi xe đạp, học cách để một đứa trẻ nhà quê có thể thích nghi với cuộc sống ồn ào xô bồ nơi thành phố. Những kĩ năng sống được tích lũy phần nhiều qua va đập quăng quật có khi tóe máu đầu, trầy xước gối, bong gân tay, thậm chí là cả những trận đòn oan. Kì lạ thay, chỉ vài cây số quanh con đường làng gồ ghề khúc khuỷu đã đủ làm bàn đạp cho hành trình của cả một đời người.

Con trai ơi! Bố cảm ơn con nhiều lắm. Nhờ sự nhạy cảm đến tinh tế của con, bố biết thương yêu hơn những người phụ nữ quanh mình. Bố biết trân quý những “công trình” được vén vun từ tấm lòng con trẻ. Bố hiểu thấu đáo hơn nỗi nông sâu của tình phụ tử để tin rằng bố không bao giờ thất nghiệp với cái nghề yêu thương độc đáo mà con dành tặng bố: “Bố ơi! Dòng sông sâu lắng/ Dạt dào bãi mía nương dâu/ Bên bố trọn những nông sâu/ Bố không bao giờ thất nghiệp”. Và bố hạnh phúc lắm con à!

Dằng dặc vì những cách xa!

Con trai yêu thương của bố! Hôm trước bố cùng mẹ đi xem phim *Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh*. Dẫu còn nhiều điều tiếc nuối ở một bộ phim đẹp đến long lanh này, bố vẫn thấy rưng rưng lắm. Bố như

được trở lại tuổi thơ với những trò chơi đánh bi đánh đáo. Ngơ ngác bồng bềnh trong cảm giác huyền diệu của đêm rằm trung thu. Mơ hồ, xao xuyến cùng những xúc cảm đầu đời... Con biết không, phim này quay ở Phú Yên đấy! Nơi bố con mình đã từng rong ruổi! Nơi bố hấp tấp đóng cửa xe làm kẹp ngón tay con bầm tím. Con nghiến răng không khóc còn bố thì đau thắt nghẹn nơi tim! Nhưng dầu gì thì bố cũng đã cố gắng làm tất cả để con có một tuổi thơ trong veo với mây trời, núi non, sông suối, với nhạc và thơ. Bố nhớ nôn nao những đêm trăng lấp ló hiên nhà, những mùa hè hai bố con du ngoạn khắp dải dài hình chữ S, những nụ cười mềm môi... Lúc nào và ở đâu con cũng luôn rạng ngời hồn nhiên khiến "Tim bố luôn nở đầy hoa/ Mỗi ngày gần con tíu tít". Vậy mà bố vẫn thấy thiếu, thấy tuổi thơ của con trôi qua nhanh quá. Bất chợt nhớ lại những câu đồng dao: "Trời mưa trời gió/ Mang vó ra ao/ Được con cá nào/ Về xào con ấy..." bố lại giật mình. Hình như bố còn chưa kịp dạy con những câu đồng dao hiền lành dịu dàng ấy! Bố muốn tâm hồn con giàu có hơn nữa trước lúc con quả quyết tự mình băng qua muôn vàn thử thách, khó khăn đầu đời để tạo dựng niềm tin cho chính con. Con đã âm thầm tích lũy tri thức và kỹ năng để bản lĩnh biến những dự định từ buổi ấu thơ trở thành hiện thực, có chí khí và sự mạnh mẽ cần thiết cho cuộc sinh tồn trong thế giới phẳng. Từ đó dần biết mình là ai trong những hành trình tiến về phía trước. Con đã không còn ở ngay gần bên bố để mỗi khi bố gọi là có con cất tiếng, sẽ sàng sà vào lòng bố để "Con ôm cổ bố thì thào/ Ngoan hiền như sương buổi sớm". Bởi vậy, bố thấy quá dài cho những cách xa.

Ngọt ngào vì những sẻ chia!

Khi còn ở nhà, con sẻ chia với bố những vui buồn theo kiểu trẻ con, hồn nhiên, lí lắc thật dễ thương. Như lúc bố kêu đau đầu, con lấy tay xoa trán bố rồi hỏi: "Bố hết đau rồi đúng không bố?" Bố gật gật: "Ừ, tay con là tay thần, con vừa chạm vào là bố khỏe liền". Thế là con cười tít mắt. Mỗi lần thấy bố đi làm về, con xuýt xoa, xăng xái chạy đi tìm nước tìm khăn. Đi hội hè thế nào cũng để dành cho bố cái kẹo vì con biết bố thích ăn đồ ngọt... Giờ cách xa bố nửa vòng trái đất, cứ hai ba ngày, con lại nhắn tin về cho bố. Con hỏi thăm

từng người trong nhà. Con dặn bố chăm sóc mẹ. Con hỏi bố về việc chữa răng của mẹ. Con “giao nhiệm vụ” cho bố phải bảo vệ mẹ, che chở mẹ bằng những vần thơ không thể tinh tế hơn: “Con lấy tóc bện thành sợi dây buộc yêu thương, buộc chăm lo, buộc sẻ chia thành một kiện hàng/ Từ nơi xa ngút ngàn/ Con gửi kiện hàng và đề tên người nhận là Bố”. Ôi cái thằng con trai của của bố, sao bố nỡ từ chối những “nhiệm vụ” dễ thương nhường ấy! Rồi con viết thư cho ông bà, nhờ bố đọc cho ông bà nghe. Biết ông bà ngoại yêu thích thiên nhiên, thơ phú nên thư con mượt mà, êm ái như thơ: “Cháu nhớ con cu gáy, nhớ cây hoa lan bà trồng trước cửa... Cháu nhớ tất cả những gì thuộc về ông bà”. Hiểu ông bà nội già yếu không đi lại được, thư con kể tỉ mỉ một ngày của con, từ sáng cho đến khi đi ngủ. Con kể về bạn da màu cùng phòng, về ông bà nội của bạn ấy. Con kể về thầy cô giáo. Con kể về trường học của con... Tất thảy đều chi tiết, cặn kẽ! Mỗi lần nhận được tin nhắn của con, bố thấy ngày hôm đó của mình dường như ngắn lại, như tràn ngập niềm vui. Con tinh tế đến mức, trong mỗi dòng tin nhắn, chữ BỐ con luôn viết in hoa. Đơn giản là vì con muốn thể hiện sự trang trọng cho cái từ mộc mạc giản đơn mà quá đỗi thiêng liêng ấy. Con trai ơi! Được sẻ chia, được tin cậy, được yêu thương là những điều cốt lõi làm nên hạnh phúc của mỗi người. Con đã sớm biết truyền trao cho bố điều nhân văn ấy. Bố đón nhận trong rưng rưng hạnh phúc! Bố thấy mình như cây sau mưa xuân lóng lánh những giọt yêu thương trên đầu ngọn lá. Cảm ơn con đã hiểu bố tới từng chi tiết. Và bố thấy ngọt ngào.



Khó khăn để học làm bố!

Từ khi sinh con, bố bước vào một khóa học mới - khóa học làm bố. Thầy giáo của khóa học này chính là con tim của bố. Con càng lớn, khóa học này càng khó. Lúc con còn trứng nước, bố học cách ôm con cho khéo. Bố học cách đặt con nằm lên bụng để hát ru con ngủ mỗi khi mẹ vắng nhà. Bố học cách thay quần áo, cách cho con ăn, cách cho con uống thuốc, đưa con đi bệnh viện, đón con từ nhà trẻ, dạy con tô màu, kể chuyện, đọc thơ... Bố cứ lẩn mẩn tự học tự hành như thế. Và tình yêu thương dẫn dắt bố chỉn chu trên con đường tràn đầy những điều mới mẻ mà cũng nao nức những niềm vui. Nhưng khi con lớn, khóa học ấy cứ "nâng dần" độ khó. Con lớn lên rồi, cuộc sống của con cũng phức tạp và vi diệu hơn. Con không chỉ còn "sớm bắt bướm hái hoa vui ca bên đèn, bảy giờ tối nằm mơ thấy tiên" nữa. Con đôi khi lồ tồ, lệch tệch, lúc lại chín chắn, điềm đạm. Con khiến bố cứ phải tìm hiểu, phải đắn đo suy tính điều chỉnh những cư xử của mình cho phù hợp. Bố tránh làm những điều gì có thể gây tổn thương đến con. Trước khi làm bố, bố cũng từng làm con, hồn nhiên lớn lên như cỏ dại, quằn quại, vật vã trong giông gió để rồi mãi mới được đón mưa đền cây. Bởi vậy, bố càng hiểu, mỗi mối quan hệ mẫu tử, phụ tử thâm tình là một tiểu vũ trụ bí mật. Và bình an cho cha mẹ là một trong những nguyên tắc quan trọng nhất để bạn có được mọi tình yêu khác trong cuộc sống. Bố cố gắng hoàn thành xuất sắc khóa học để luôn mang lại bình an cho con như bố đã gắng gượng hết mình tạo lập không gian sống bình an thanh thản cho ông bà nội con. Nhưng "sorry" con nhé! Nhiều khi, bố cũng "tham lam" lắm, bố muốn con chỉ là của riêng bố. Điều đó khiến con đôi lúc phải phân vân và cả những mệt nhoài. Rồi hiểu ra, bố lại tìm cách điều chỉnh mình. Cứ thế, bố biết khóa học còn dài. Và quá khó để học làm bố con yêu à!

Con trai yêu thương của bố! Khi bố viết những dòng này, Hà Nội đang mưa tầm tã. Những giọt mưa đầu mùa đông đã mang vị lạnh tê tê trên da thịt. Bên kia bán cầu, Philadelphia chắc cũng đã lạnh hơn. Bố run rẩy trong nỗi thương nhớ con se sắt cả lòng. Bố luôn HẠNH PHÚC vì có con. Bố đã ngàn lần, vạn lần cảm ơn cuộc đời đã cho bố

được là bố của con: Hạnh phúc là ở con người và hạnh phúc chỉ có ở con người thôi. Đó là người có thể coi ngày hôm nay là của chính mình. Là khi con người luôn an tâm ở bên trong để có thể nói: “Ngày mai sao cũng được, vì tôi đã sống tốt hôm nay”.

Bố luôn khắc ghi những câu nói về hạnh phúc ấy của Horace Walpole. Bên con, bố luôn cảm thấy “an tâm ở bên trong” và luôn sống tốt ngày hôm nay.

Và vì bố QUÁ YÊU CON!

Hạt giống của riêng mình

Lúc chia tay con ở sân bay, ông ngoại thủ thỉ: “Cháu đi mạnh khỏe cháu nhé. Năm nay sang trường mới, vào ở nội trú, cháu cần dành ra khoảng một tháng để làm quen và hòa nhập với những điều mới mẻ, cháu nghe”. Đáp lại lời ông, con mạnh mẽ quàng tay ôm cổ ông và nói: “Ông ơi, ông đừng lo, cháu sẽ hòa nhập ngay từ ngày đầu tiên đến trường ạ!”.

Giờ con ở xa, mỗi lần nhớ con, bố cứ nhớ mãi về cuộc trò chuyện đó, về cái quàng vai âu yếm, về thái độ mạnh mẽ, dứt khoát mà tràn đầy lạc quan của con.

Quả thực, đúng như những gì con trò chuyện cùng ông, con đã nhanh chóng hòa nhập với môi trường mới, với nhịp sống mới, với muôn điều tươi mới quanh con. Con tìm thấy niềm vui, niềm hạnh phúc ngọt ngào từ những gì bình dị nhất. Ấy là việc những chú chim sẻ hót ríu ran bên cửa sổ phòng con mỗi sáng, việc con được chọn vào đội văn nghệ của Nhà trường hát hò và chơi violin, việc lần đầu tiên con được sở hữu một cây gậy chơi golf, cả việc con đã lau dọn nhà vệ sinh phỏng cả tay đến việc phòng ở của con luôn được điểm cao vì gọn gàng sạch sẽ... Tất cả đều mang lại cho con những trải nghiệm thú vị!

Mỗi lần con nhắn tin về là một lần bố mẹ náo nức niềm vui.

Và hôm qua lại thêm một lần như thế!

Con kể về kì thi mà con đã tham gia. Đó là kì thi viết tiểu luận do một trường đại học tổ chức. Sau khi vượt qua vòng 1, có 7 bài luận xuất sắc nhất được chọn để trình bày trước ban giám khảo. Và con được chọn trong số đó.

Trước hôm con đi trình bày, mẹ nhắn tin dặn: “Ngày mai em nhớ mặc vest cho đẹp trai nhé”. Con đáp lại tin nhắn của mẹ bằng việc gửi một loạt hình con mặc vest cười toe: “Mẹ xem này, con biết tự lo liệu mà. Con lúc nào cũng đẹp zai”. Bố mẹ xem xong tin nhắn của con mà không thể không tủm tỉm cười.

Hôm con đi thuyết trình, bố mẹ hồi hộp cả đêm. Mẹ cứ chốc chốc lại mở điện thoại chờ tin nhắn của con. Cái khoảng cách địa lý vời vợi xa khiến bố mẹ không thể như ngày con còn ở Việt Nam, mỗi lần con đi thi bố mẹ lại được làm khán giả, cười khích lệ với con và ôm con thật chặt, dù đạt giải hay không đạt giải.

Và rồi, vượt ngoài mong đợi của bố mẹ, con đạt giải Nhất. Các thầy cô giám khảo là giáo sư của trường đại học đều đánh giá cao bài luận và cách trình bày của con. Con nhắn tin báo cho bố mẹ trong niềm vui vỡ òa của cả nhà: “BỐ ơi, con báo tin để BỐ vui là con đạt giải Nhất kì thi viết tiểu luận của trường đại học BỐ nhé. Con viết về chủ đề Harry Potter đấy. Nhờ có BỐ mua sách, băng đĩa để con xem nên con có nhiều cảm hứng để viết. Hôm qua con đi báo cáo, các học giả tham dự đều đánh giá cao. Con đạt điểm cao bài luận. Con vui lắm BỐ ạ. Con muốn thông báo đến BỐ để BỐ chia sẻ niềm vui với con. Con sẽ nỗ lực hết mình để không phụ lòng tin của BỐ. Con cảm ơn BỐ đã thay con chăm sóc mẹ”.

Con trai yêu thương của bố! Bố mẹ ghi nhận mọi nỗ lực cố gắng của con dù là nhỏ nhất. Bố mẹ nhìn thấy ở con ý chí và lòng khát khao, đam mê với khoa học. Cứ tiếp tục vững bước con nhé. Dù chặng đường con đi còn nhiều gian nan thử thách, dù con sẽ không chỉ gặp thành công. Nhưng chỉ cần con cố gắng, con sẽ hài lòng với những gì mình có!

Ngày con còn nhỏ, bố hay hát ru con bài hát của Nhật có tựa đề *Sekai ni hitotsu dake no hana:*

... Là bông hoa duy nhất có mặt trên thế gian này
Mỗi chúng ta đều có hạt giống của riêng mình

Vì vậy hãy cố gắng hết mình
Để những hạt giống nở rộ thành hoa
Những bông hoa dù nhỏ hay lớn
Chúng không hề ganh đua xem hoa nào đẹp nhất
Tất cả đứng chung trong một cái lọ
Xinh đẹp và kiêu hãnh biết bao
... Bạn chẳng cần phải trở thành số một
Bắt đầu với việc là chính mình,
bạn đã là người đặc biệt...

Vậy đó con trai, bố tin con như bông hoa đã biết tỏa hương theo cách của riêng mình!

Con à! Nếu tri thức là một mảnh vườn thì mỗi người nên là người nông dân cần cù, biết chăm chỉ gieo hạt để chờ những vụ mùa bội thu. Và cũng với mỗi người, còn một mảnh vườn khác nữa. Ấy là mảnh vườn của tâm hồn, nhân cách và tình yêu. Nơi đó cũng cần chăm chút, cày xới, vun trồng, tưới tắm cho màu mỡ, phì nhiêu. Và bố tin con đã và sẽ là "người nông dân" thứ thiệt trên cả hai mảnh vườn yêu thương đó.

Con luôn mỉm cười và cần mẫn. Con làm việc trong niềm vui và sự lạc quan. Con biết làm giàu cho tâm hồn mình bằng những điều giản dị.

Con à! Ngay phía sau trường con học có một khu tựa như cánh rừng nguyên sinh. Cây cỏ mọc um tùm, rậm rịt. Có cả những cây khô khẳng, mục ruỗng. Có cả những loài chim lạ về đậu hót líu lo. Ban đầu bố ngạc nhiên tự hỏi sao nhà trường không xén tỉa thẩm mỹ như những hàng cây khác trong khuôn viên. Sau rồi bố mới tự giải thích, có lẽ vì nhà trường muốn giữ lại một "khu rừng" tự nhiên. Để mỗi lần các con đi qua sẽ thực sự được hòa mình vào tự nhiên. Tự nhiên hít thở, tự nhiên nói cười, tự nhiên buồn, tự nhiên vui, tự nhiên ca hát, tự nhiên thất bại, tự nhiên thành công, tự nhiên kết thúc và tự nhiên khởi đầu. Lứa tuổi các con cần như thế, trải

nghiệm, va đập, tự rút ra những bài học để lớn lên thơm thảo hạnh phúc với cuộc đời.

Và bố thật sự tự hào vì những bước đi hồn nhiên trong tự nhiên của con. Cứ vui vẻ bước tiếp nhé con yêu!

Bố chúc mừng con, chàng trai yêu thương của bố!

Làm mẹ của con thật vui!

Mẹ sẽ luôn được con chăm sóc mỗi khi trái gió trở trời. Mẹ mới hu hi mà con thì đã “sốt sình sịch”. Con chạy loăng quăng bên cạnh, con ân cần hỏi han. Con cặp nhiệt độ, con nấu cháo, con pha nước cam, con giặt đồ. Cứ chốc chốc con lại thơm lên trán mẹ: “Mẹ ơi, mẹ đỡ chưa ạ! Mẹ không ăn hết cháo là con không chơi với mẹ nữa!”. Rồi con giục bố đưa mẹ đi khám, con giục bố pha thuốc cho mẹ. Con làm bố cứ cuống quýt, tất tả theo từng bước chân con. Có đêm mẹ sốt, con nằm cạnh rồi mệt quá ngủ thiếp đi. Bỗng con ngủ mê, quáng quàng tỉnh dậy ôm choàng lấy mẹ, nước mắt chưa kịp khô trên má. Cả bố và mẹ đều lặng người... Bây giờ, mỗi lần mẹ ốm, bố cứ lụi cụi coi sóc mẹ mà bên tai thì luôn văng vẳng những vần thơ con nồng ấm: “...Bên mẹ / Bố âm thầm cảm thông / Không mật ngọt / Không lời hoa mỹ / Thương mẹ đường dài bố dồn hết chở che...”.

Làm mẹ của con thật vui!

Con đi học về, đặt cái cặp xuống là tíu tít kể từ chuyện nọ xọ sang chuyện kia. Con tường thuật tỉ mỉ, chi tiết về những gì con thấy ở lớp. Chuyện chiếc lá trên sân trường bỗng nhiên đổi từ màu xanh sang màu vàng úa. Chuyện chú cánh cam lạc trong lớp học ngập ánh đèn. Chuyện bạn Hoa ngồi cạnh tự dưng mắt kém không nhìn được bảng lớp. Chuyện cô giáo mang bụng bầu mà vẫn phải leo ì ạch mấy tầng cầu thang... Con vừa kể vừa nhìn mẹ bằng ánh mắt chan chứa niềm vui, má đỏ hồng hồng, miệng tía lia. Bố nhìn con như chiêm ngưỡng vầng mặt trời nhỏ lấp lánh ánh nắng, rạo rực tin yêu. Mỗi ngày con đến lớp là một ngày con chở niềm vui về nhà. Và mẹ là người được nhận món quà tình yêu hạnh phúc đó.

Làm mẹ của con thật vui!

Con đi xa về gần đều mua quà cho mẹ. Ngày còn nhỏ xíu xìu xiu con đã biết xin tiền bố mua tặng mẹ khi thì chiếc cặp tóc, khi thì đôi tất, lọ nước hoa... Lớn lên, mỗi lần con đi chơi cùng bố, việc đầu tiên con quan tâm là hỏi xem bố sẽ mua quà gì tặng mẹ. Những ngày lễ Tết, ngày sinh nhật mẹ, con hồ hở tíu tít chạy đôn đáo chọn quà. Con biết sở thích của mẹ ở từng giai đoạn. Con mua quà bằng tất cả sự cẩn thận, trân quý, bằng niềm vui ngập tràn, bằng những hồi hộp chờ đợi xem mẹ có thích món quà đó không. Hôm từ Mỹ qua Ấn Độ, trong khi bố mẹ đứng ngồi không yên lo con một mình trên cả chuyến bay quá dài, thế mà trên máy bay con vẫn nhớ chọn mua đồng hồ tặng mẹ. Rồi suốt cả chuyến bay, con giữ chặt cái đồng hồ trong tay, ngay cả khi thiếp ngủ. Đến sân bay *New Delhi,* con nhào ra ôm chầm lấy bố mẹ, nước mắt lưng tròng. Con khỏa lấp sự ngượng ngập bằng việc đeo chiếc đồng hồ vào tay cho mẹ. Mỗi lần nhớ lại, tim bố se thắt nỗi rưng rưng...

Làm mẹ của con thật hạnh phúc! Làm mẹ của con được con "nhường nhịn", được con gallant... Làm mẹ của con được con dỗ dành, con sẻ chia, con nói những lời ngọt ngào, âu yếm. Làm mẹ của con được con ấp iu, con sà xuống nũng nịu, được con dỗi hờn, con phụng phịu... Và còn biết bao điều hạnh phúc hơn thế nữa. Quả là làm mẹ của con thật thích! Nhưng con ơi, nếu có kiếp sau, bố vẫn xin được là bố của con.

Có thể bố không có được những niềm vui gần gụi, giản dị như con với mẹ nhưng bố lại được đón nhận tình yêu từ con theo cách của những người đàn ông dành cho nhau.

Bố được con sẻ chia những câu chuyện rất đàn ông. Những khi bố vui, những lúc bố buồn và ngay cả khi có lỗi, bố vẫn luôn nhận được từ con sự cảm thông, thấu hiểu và lòng bao dung tinh tế...

Bố được con gửi tặng những tin nhắn mà mỗi lần đọc xong, bố chỉ muốn chia sẻ cho cả thế giới biết về niềm vui đáng yêu đến không thể đáng yêu hơn...

Bố được con bày tỏ tình yêu bằng sự kiệm lời “chỉ có hai người đàn ông mới hiểu”...

Bố được con tìm đến khi con gặp những tâm sự khó nói, những nỗi buồn, những việc khó giải quyết... Bố thích cái cách mà con hay dùng: Bố ơi, con có chuyện muốn nói với bố...

Bố được hạnh phúc nắm tay con qua những con đường vàng lá me bay hay ngập tràn hoa phượng đỏ, qua những đỉnh núi bàng bạc sương hay những bãi biển miên man cát trắng. Có khi được ngủ cùng nhau trong căn phòng trọ tồi tàn, nửa đêm hai bố con hò nhau đi múc nước về tắm. Khệ nệ, hì hụi bê chậu nước trong đêm và rí rách cười, và nghêu ngao hát: “Tôi ôm con sáo bé bỏng của tôi, lang thang theo cha dọc bờ sông trắng xóa...” (Trần Tiến). Mẹ thì chẳng có được những trải nghiệm thú vị như vậy đâu con nhỉ!

Và bố luôn là người vững vàng nhất, can đảm nhất mỗi khi con bị đau, bị vấp ngã, bị sốt và cả lúc bị... buồn. Bố nhớ lần con chơi skate bị ngã gẫy cái răng cửa, máu me chảy đầm đìa. Trong khi mẹ con khóc đến lạc cả tiếng, bố vẫn cố tỏ ra bình tĩnh, nắm chặt bàn tay con nhỏ nhắn: “Nào dũng cảm lên chàng trai của bố, bố sẽ đưa con đến bệnh viện. Bác sĩ sẽ trả lại cho con nụ cười như mùa thu tỏa nắng...”. Lần con bị sụt bùn ở rừng tràm U Minh Thượng, mẹ cuống cuồng, sợ và lo đến tái mặt. Bố trấn an mẹ rồi điềm tĩnh đỡ con lên, múc từng thau nước rửa ráy cho con, dặn con cách nhận biết mặt bùn chưa khô để lần sau con khỏi ngã. Con nhìn bố đầy hàm ơn, âu yếm. Bố nhớ lắm Nam à...

Bố được con trao cho tình yêu một cách đằm sâu, chín chắn, chính trực, tinh tế, đủ để tim bố luôn xao xuyến, mơ hồ tựa như có đàn chim thiên nga cất cánh bay xao xác mặt hồ.

Nếu cuộc sống dành cho bố một món quà thì con chính là món quà đẹp đẽ tuyệt diệu nhất. Và làm sao bố có thể tri ân cho đủ vì món quà đặc biệt này.

Mỗi lời con nói, mỗi dòng tin con nhắn, mỗi kỉ niệm, mỗi việc làm của con đều mang lại cho bố hy vọng, bình yên và niềm hạnh phúc vô bờ.

Làm bố của con thật tuyệt!

Cho nên, bố không đánh đổi với mẹ đâu. Bố muốn mãi mãi được làm bố, làm bạn cùng con.

Con trai yêu thương của bố à!

Hà Nội những ngày cuối thu xào xạc heo may. Mỗi khi bình minh hay mỗi lúc chiều tà, lòng bố lại rưng rưng nỗi nhớ thương con.

Lời vút lên môi như tiếng của bầy chim thiên di vỗ cánh, như lời của hoa sữa thơm đậm nồng nàn, như khúc tình ca của người đàn ông đã đi qua hơn nửa đời giông gió. Tình phụ tử muôn đời là vậy, Con trai à!

Bố luôn bên con, bây giờ và mãi mãi mai sau, nhé con yêu!

Những hạt ngọc

Ngày con còn nhỏ, bố thường khuyên con: “Là đàn ông, muốn làm trụ cột con phải luôn mạnh mẽ và bản lĩnh. Nước mắt dễ làm ta mềm yếu. Vậy nên, khi gặp khó khăn, con hãy tìm về bên bố. Bố sẽ nắm tay con thật chặt. Khi đó, nước mắt của con sẽ lặn vào tim bố, thành những viên ngọc trai lấp lánh...”.

Mỗi lần nghe bố nói thế, mắt con mở to long lanh. Rồi con lấy tay xoa xoa lên ngực bố như tìm chỗ cất những viên ngọc trai thần thánh diệu kì.

Dặn con thế thôi nhưng chính bố lại là người mau nước mắt...

Chẳng thế mà trong thư viết tặng bố ngày bố vào viện mổ u, con đã dịu dàng “trách bố”: “Bố thường hay rơi nước mắt. Nhắc lại chuyện ngày xưa, bố khóc. Nhà có ai bị ốm, bố khóc. Con bị tổn thương, bố khóc. Bố làm con mỗi lần nhớ lại, chẳng muốn khóc đâu mà mắt vẫn ướt”.

Chà! Cái thằng Bếu dễ thương của bố, hóa ra con hiểu bố hơn bố nghĩ rất nhiều lần. Hóa ra những giọt nước mắt bố tưởng mình cố kiềm chế trong góc sâu thẳm trái tim lại được con thấu cảm và sẻ chia đến tận cùng.

Và con yêu ơi, những giọt nước mắt bố vẫn tiếp tục lăn. Phần thì vì cơn cớ nhưng nhiều khi chỉ vì những điều khó gọi thành tên. Bố rất thích hai câu danh ngôn: “Nếu bạn chưa từng khóc, đôi mắt bạn không thể đẹp” (If you haven’t cried, your eyes can’t be beautiful) và “Giọt sương của lòng trắc ẩn là nước mắt” (The dew of compassion is a tear).

Ấy là giọt nước mắt - kết quả của “Yêu thương là hành động” - lúc bố nhận tin, sau khi mổ, đôi mắt của bác Lụa con đang dần bình phục (thị lực mắt trái đạt 8/10). Bố mừng lắm! Vậy là từ nay bác lại có thể đọc được những bài viết cũng như tin nhắn của bố. Và một ngày nào đó, khi vào thăm bác, bố lại được bác ra ngõ đón và hỏi bằng những câu dịu dàng: Ôi! Em trai của chị đi đường có mệt lắm không em? Chị mong em đỏ mòn con mắt... Chỉ đơn giản vậy thôi nhưng là một quá trình nỗ lực không ngừng tìm kiếm và gắng gỏi hết mình cho những hạnh phúc đích thực. Cái NGHỀ THƯƠNG CHỊ của bố (từ con dùng trong một bài thơ tặng bố) cũng đáng yêu lắm phải không con?

Là giọt nước mắt khi bố nhận tin con đạt giải Nhất trong một kì thi. Con đi xa, bố chẳng mong gì hơn là con luôn khỏe mạnh. Mỗi đợt bên này trái gió trở trời, bố lại thót lòng lo con bên ấy. Lo rồi lại trách mình lẩm cẩm vì thời tiết bên con đâu có giống bên mình. Sáng tỉnh dậy, việc đầu tiên bố nghĩ xem: Đêm qua con ngủ ngon giấc không? Con đã ăn sáng chưa? Bữa nay con ăn mì hay ăn bánh pizza? Đã đi chơi thể thao về chưa? Rồi có hậu đậu để xây xước chân tay không? Trên mặt có thêm dấu hiệu nào của thời kì vỡ da vỡ thịt không? Con có vui không? Bạn bè có thương nhau không?... Ngày nào cũng nao nức từng ấy câu hỏi và lại tự trả lời. Vậy nên, mỗi lần con báo tin đạt thành tích trong học tập và rèn luyện là bố vui sướng vô cùng. Với bố điều đó đơn giản chỉ là những thông điệp mạnh mẽ con gửi đến bố rằng: Con đã ổn định, con đã hòa nhập với môi trường và đang dần tiệm cận với những gì con ước mơ, khao khát... Nghĩ thế bố lại rơi nước mắt!

Là giọt nước mắt khi hàng ngày bố được nhận những tin nhắn của con. Thằng con tồ tẹt của bố cứ luôn nghĩ ra nhiều tin nhắn với những hình minh họa ngộ nghĩnh vô cùng. Mỗi lần xem xong, bố bật cười rồi lại rơi nước mắt. Bố tưởng tượng khi gửi tin nhắn ấy con cũng đang tự tủm tỉm cười và hình dung ra bố mẹ ở quê nhà. Mỗi lời con nhắn, mỗi dòng con viết như chạm đến tận cùng trái tim bố. Hàng đêm, bố lẩm nhẩm đến thuộc lòng từng dòng tin nhắn của con. Bố cứ như người họa sĩ vẽ bóng đêm nâng niu cẩn trọng. Để bố

được đắm mình vào không gian huyền diệu, cảm nhận sự yên tĩnh và thanh khiết! Và bố lại ứa nước mắt nhớ con.

Là giọt nước mắt khi nhìn bà nội con đã nhúc nhắc tự đẩy xe đi dạo được vào những buổi chiều nắng ấm. Bố lại được đưa mắt tìm bà dưới hàng lộc vừng xanh mướt. Hễ thấy bóng bà tim bố lại hồi hộp đập những nhịp thương yêu rộn ràng, ấm áp. Và bố cứ lui cui, tủi mủi như thế với những giọt nước mắt thân thương chiu chắt. Vì bố mong những giây phút hạnh phúc ấy là mãi mãi. Để bất cứ lúc nào trong cuộc đời này, hễ bố đưa mắt tìm là lại thấy bóng dáng ông bà, như chưa từng già nua, như chưa từng bệnh tật yếu đau!

Và con ơi, đêm qua bố lại rơi nước mắt trên trang thư bố nắn nót viết gửi con. Chẳng hiểu sao bố cứ thích viết tay hơn đánh máy, nhất là thư cho con. Phải chăng: “Tả đắc chỉ tận bút đầu can cánh tả, kỉ cá phụ tử chi giao...” (Viết đến giấy hết mực khô cũng không thể diễn tả cho thấu biết bao nhiêu là tình phụ tử giao hòa...). Từng dòng chữ cứ chạy lên chạy xuống vấn vít quyện nước mắt bố mặn mòi: “... Con à! Người ta nói con cái là phần nối dài của cha mẹ cả về thể xác lẫn tâm hồn. Con càng lớn càng giống bố. Giống từ cái nheo mắt, điệu bộ bặm môi mỗi khi tập trung cho công việc, giống nụ cười, dáng đi, cái kiểu nửa ngủ nửa thức chập chờn mộng mị... cho đến nết ăn nết ở... Càng ngày bố càng hiểu và thương hai mẹ con hơn. Bởi vậy nếu có kiếp sau bố vẫn xin được làm bạn đời của mẹ con, làm bố của con. Để được yêu thương hai mẹ con mãi mãi...”. Cứ thế bố nắn nót viết, rồi dừng lại. Rồi chấm nước mắt. Rồi lại nắn nót... Bố hình dung ra có con ở bên. Khi con âu yếm vỗ về. Lúc con nũng nịu dỗi hờn. Khi con nghiêm khắc kỉ luật... Cứ thế con làm bố thức tỉnh nhiều điều, kể cả những điều mà “chỉ có cánh mày râu” mới hiểu! Hiểu để rồi cảm thông, bao dung và thứ tha cho trái tim đàn ông mạnh mẽ đấy mà cũng mong manh lắm đấy! Chao ôi là miên man những cảm xúc yêu tin, là nhớ nhung đau đáu những ngày xa...

Đấy, bố thú thật với con rồi đấy. Bố chẳng hề mạnh mẽ đâu con... Trước con, bố mềm yếu lắm! Vậy nên khi con ở xa, nhớ lại

những gì mà hai bố con có được với nhau, nước mắt bố cứ lăn dài...

Hiểu cho bố nhé! Con yêu! Sau mỗi giọt nước mắt, bố học lại cách thương con. Sau những lần thương mình và thương người, bố hiểu thêm về cuộc đời dài rộng. Sau những dòng chữ nắn nót, bố thấy hạnh phúc và ấm áp tin yêu... Bố có vầng ngực rộng để con về trú, có đôi vai trần để con về dựa, có đôi bàn tay thô tháp để con nắm chặt nẻo đường xa vời vợi...

Và bố có trái tim, để nhận phần con tất cả dòng nước mắt.

Nam à!...

Người bạn trọn đời

Người ta nói, con gái là “người tình kiếp trước của bố”. Thế còn con trai thì sao? Với mình, con trai chính là người bạn vong niên của bố hiện hữu ở kiếp này.

Là BẠN nên con trai rất hiểu bố. Bố ốm mệt, chưa cần kêu ca, con trai đã xuýt xoa: “Bố sao vậy bố?” Bố mất ngủ, hay mê man, mỗi sáng thức dậy, con trai chạy lăng xăng: “Bố ơi, đêm qua bố ngủ ngon không? Sáng nay bố ăn gì hả bố?”.

Là BẠN nên con trai rất thông cảm và luôn sẵn lòng thể tất cho bố. Đôi khi bố khó tính, bố càu nhàu, gắt gỏng con trai ngồi im, mắt rân rấn. Chỉ im lặng thôi. Qua cơn nóng giận, bố thấy tim mình mềm nhũn trong nỗi yêu thương, trong niềm ân hận. Nhưng con trai chưa bao giờ giận bố. Chỉ một lát sau, con lại sà vào lòng, gại gại vào chân bố như muốn nói: Nào, bố nguôi giận chưa, bố con mình làm hòa nhé. Và chỉ cần bố vòng tay ra chạm vào mái tóc con là con trai sẽ đổ nhào nằm gọn trong lòng bố. Những lúc đó, bố ôm ghì lấy con, ngực cồn cào niềm thương yêu khôn tả. Bố ngại lắm, chẳng dám nhìn vào mắt con đâu nhưng bố biết, ánh mắt ấy ngập tràn niềm cảm thông và sẻ chia ấm áp.

Là BẠN nên con trai rất tâm lý với bố. Biết bố thích xem phim truyện kinh điển của Việt Nam, con trai luôn ngồi xem cùng bố. Dù bố biết, đó chẳng phải là sở thích của con. Thi thoảng, con lại hỏi bố: “Thế bố xem phim này lúc bố mấy tuổi hả bố? Bố xem ở đâu?”. Chao ôi, những câu hỏi giản đơn mà gợi lên trong lòng bố biết bao nhiêu là kỉ niệm thân thương. Bố chỉ chờ có thế để ôm con vào lòng rồi thủ thỉ cho con nghe về tuổi thơ gian khó mà kiêu hãnh của bố. Này nhé, bố luôn xem ở sân đình, khi bố còn nhỏ xíu xìu xiu. Hồi ấy đói kém lắm nên trẻ con đều còi cọt như nhau. Có khi bố chỉ to bằng

cái đùi của con thôi này. Bố vỗ đồm độp vào cái đùi chắc nịch của con khiến con cười khanh khách, nắc nỏm: “Rồi, con biết rồi, rất bé, sao nữa hả bố?”. À, bố kể tiếp đây. Mỗi dịp có phim về chiếu ở đình làng là bố vui như có con chim sáo nhảy trong lồng ngực. Chỉ cần nghe tiếng loa phóng thanh: A lô! Bà con chú ý, tối nay sẽ chiếu bộ phim *Vĩ tuyến 17 ngày và đêm...*là đầu óc bố như để trên mây. Bố cắt cỏ thật nhanh. Bố cho lợn ăn như máy. Bố rửa bát như phóng tên lửa. Bố xay thóc như điện. Hihi, tất cả đều thật nhanh để có mặt ở sân đình thật sớm, càng sớm càng tốt. Khi trên sân mới chỉ lác đác lũ trẻ cùng tuổi, bố đã chọn được chỗ ngồi gần với màn ảnh nhất, rồi rải chiếu đặt gạch xí chỗ. Và đêm xuống, khi cái máy chiếu phim cổ lỗ quay xè xè, màn hình hiện ra màu trắng sáng diệu kì là bố như bị mê hoặc. Vậy nên bố “ngưỡng mộ” luôn cả người chạy máy nổ. Lúc ấy, chú trở thành người có “quyền lực” lớn lao, nhất là khi có tiếng loa nhắc nhở: “Đề nghị đồng chí máy nổ tăng thêm 10v điện”. Chà chà, sau câu nói đó, màn hình sáng rỡ lên. Bố như nuốt lấy từng lời thoại trong phim. Bố hồi hộp theo dõi từng cử chỉ của những nhân vật mà bố yêu thích. Và khi phim hết, cái ánh sáng màu nhiệm từ màn hình vụt tắt, mọi người í ới gọi nhau ra về, bố vẫn còn ngồi mãi, ngồi mãi. Sân đình lồng lộng gió, thăm thẳm, vằng vặc đêm sâu. Bố lặng lẽ tiếc nuối... Đêm đó và nhiều đêm sau nữa, hình ảnh trong bộ phim ấy cứ tua chầm chậm trong đầu bố. Nhiều khi, bố đóng giả các nhân vât trong phim để diễn lại “như thật”. Kì lạ là bố nhớ rất rõ các lời thoại trong phim nên cứ “bắn” lèo lèo. Các chú bộ đội trọ ở nhà ông bà nội con lặng lẽ ngồi “xem” và trầm trồ thán phục trí nhớ của bố. Đậm sâu và thân thương là thế nên mỗi lần xem lại những bộ phim yêu thích cùng con là bố như được thở nhịp thở nóng hổi cùng những năm tháng thần tiên tưởng đã lùi xa lăng lắc. Con trai nghe xong lặng lẽ ôm chặt bố. Bố hiểu đằng sau cái ôm ấy là sự lắng dịu trong trẻo của tâm hồn khi con được trở về với ấu thơ của bố. Bố cùng con thì thầm giao hòa trong tiếng bước chân của đêm rì rào ngoài cửa.

Là BẠN nên con trai luôn về một phe với bố. Trong mọi cuộc tranh luận giữa bố với mẹ, bất kể nội dung gì, con đều ríu rít: “Bố đúng, bố đúng, con thừa nhận”. Nói xong con cười như ngô rang

lách tách, lách tách. Mắt con nheo nheo nhìn mẹ như trêu chọc. Mẹ lườm con rồi dọa: “Tối nay đi ngủ đừng hòng ôm mẹ nhé”. Thế là con sẽ ngã uỵch vào lòng bố: “Mẹ ơi, con không cần đâu, có bố ôm con rồi”. Bố ùa theo: “Đúng đúng, cần gì, bố ôm nhỉ, người bố thơm như mít”. Rồi hai bố con cười vang nhà. Bây giờ khi con đi xa, mỗi lần bật Skype nếu có cả bố và mẹ, con lại nheo mắt trêu: Yêu bố thôi, không yêu “bạn Khh”(1) đâu! Rồi con xốc ba lô lên vai, cười toe toét chào bố mẹ để nao nức đến trường. Màn hình tắt, bố bần thần ngồi lại trong miên man trống vắng và thương nhớ thắt lòng.

Là BẠN nên con luôn chia sẻ những “bí mật” với bố. Con kể với bố về “sự tích” cái vết sẹo ở chân con. Mẹ thì không được nghe đâu vì thể nào mẹ cũng càm ràm, cũng trách móc, cũng xuýt xoa. Còn bố, khi con vừa kể xong, chưa kịp phản ứng gì, bố đã cúi xuống thơm thật nhanh vào vết sẹo ấy. Rồi bố chìa tay, chìa chân chỉ cho con xem những vết sẹo còn “kinh khủng” hơn của bố. Bố gọi đó là “những tấm huy chương của người đàn ông”, là những chứng nhận đánh dấu sự trưởng thành. Vậy nên, có gì phải lo lắng. Con nghe xong thì “khoái” lắm, con bảo: “Đúng rồi, có sao đâu bố nhỉ”. Hai bố con cứ rúc rích mãi những chuyện “con con” như thế. Con còn kể về những bạn cùng lớp, những bạn gái nào con “hơi cảm nắng”. Thế là bố được thể, bố sẽ tộc tệch những “chuyện tình” của bố. Hồi bằng tuổi con chứ mấy, bố đã được một cô bạn gái viết trong cuốn sổ tặng bố câu thơ: “Tình chỉ đẹp khi còn dang dở” nhân dịp bố xa nhà đi học trường chuyên. Bố cứ băn khoăn mãi: Ơ cái bạn này lạ thật. Tình đã dang dở còn đẹp cái nỗi gì. Đấy con xem, bố ngờ nghệch lắm, có biết gì đâu nên bố toàn là “bị yêu” thôi. Con nhiệt liệt: “Vâng vâng, đúng quá còn gì, bị yêu, bị cưới, khổ quá, khổ quá”. Ầm ĩ những tràng cười vui bất tận trong tiếng hắng giọng của một ai đó nghe rất chi là “có vấn đề”.

Là BẠN nên bố luôn được bộc bạch tất cả những nỗi niềm của bố với con. Này nhé, bố kể cho con nghe về làng quê - nơi gắn bó máu thịt gần gụi với dằng dặc miền kỉ niệm của bố. Ấy là mái chợ, là sân đình lúp xúp kề bên bến nước, mùi của những cọng rơm hoai hoải, thiên nhiên trong trẻo với dòng sông, cây đa, bờ ao, lũy tre và

cả mối tình thơ dại đã dệt nên tuổi thơ của bố. Bố yêu ông bà vừa gần gụi lại có vẻ cách xa. Không có vòng tay ôm âu yếm, không có những giây phút được nũng nịu cọ má vào tóc mẹ, vào trán cha, không có vỡ òa vui sướng khi được mẹ cha nựng nịu, xuýt xoa lúc vấp ngã hay thành đạt... như kiểu bố với con bây giờ thế này đâu. Bố cứ hồn nhiên lớn, hồn nhiên yêu thương và xả thân. Suốt thuở ấu thơ, dọc dài thời tuổi trẻ và bây giờ dẫu đầu đã hai thứ tóc, bố vẫn chỉ muốn cả ngày như con mèo con quẩn quanh bên chân ông bà nội con. Để hít hà mùi mồ hôi đồng bãi mặn chát lăn thành từng giọt, để cảm nhận mùi khét nắng trên tóc ông, để hiểu từng nếp nhăn trên trán bà. Bố lớn lên trong những thứ vẩn vơ hiền thật là hiền như thế. Nhưng con à! Những kỉ niệm thiêng liêng một thời: cái bến nước cũ, cây bàng già nua và cả rặng dừa, hàng nhãn mở lối vào làng... tất cả chỉ còn trong kỉ niệm. Quê bây giờ cũng trần trụi tao tác lắm. Người quê giờ cũng tính toán, bán mua đổi chác chứ không thuần và lành như trước. Vậy nên mỗi lần cho con về quê, bố cứ thấy trong lòng có chút gì gường gượng, ngài ngại. Phải chăng cứ để những kỉ niệm lung linh trong lời kể của bố với con chắc lại hay hơn. Con hiểu lòng bố chứ? Con chớp chớp mắt, nắm đôi bàn tay bố cà cà lên mặt như muốn nói: “Bố ơi, con nghe đây, con hiểu và sẻ chia những điều bố nói”.

Là BẠN nên bố con mình được giãi bày cùng nhau, được vụng dại cùng nhau, được bênh vực cho nhau.

Là BẠN nên bố con mình được vui buồn cùng nhau, khóc cười cùng nhau và thấu cảm cùng nhau.

Là BẠN nên bố con mình được mơ ước cùng nhau, khát vọng cùng nhau và nối dài những đam mê cùng nhau.

Là BẠN và mãi mãi là BẠN để lúc nào và bất kì ở đâu cũng luôn

có nhau.

Bởi chỉ có thể là BẠN tri kỉ tri âm mới viết tặng nhau những câu thơ:

"*Song thưa nắng đã đan cài*
Con ôm bố suốt dặm dài bố ơi!".

Bố cũng ôm con, người BẠN trọn đời của bố!

Bố bi bi ơi!

Đêm trở gió, bố trằn trọc nằm đếm tiếng gió tiếng mưa thầm thĩ qua ô cửa sổ. Trong thinh lặng, bố cứ lẩn mẩn tự hỏi không biết giờ này con trai bố đang làm gì. Ừ, bên đó giờ đang là buổi chiều chắc con đang học bài. Mà lúc con tập trung học bài thì buồn cười lắm. Đầu cắm cúi, trán nhíu lại còn cái miệng thì khi tròn khi méo hệt đứa trẻ tập đánh vần. Những cử chỉ thân thương ấy đã in dấu trong lòng bố, khiến bố cứ nhắm mắt là lại hình dung ra con rõ mồn một. Và bố luôn tự nhận mình là người vẽ chân dung con giỏi nhất!

Trong những khoảnh khắc hạnh phúc dựng “chân dung” con trong trí nhớ, bố chợt nhận ra rằng, hình như bố đã không còn đo độ lớn lên của con bằng hình hài thể chất nữa.

Bố không còn hồi hộp say sưa ngắm bàn chân con đã “lớn” từng ngày như thế nào. Hồi con bé xíu đôi bàn chân thơm hiền như hai bìa đậu. Mỗi lần con ngủ, bố lại rón rén vạch chăn ra để thơm lên cái “bìa đậu” ấy rồi nắc nỏm khen ngon ơi là ngon. Mẹ con cứ càu nhàu vì sợ con thức giấc...Vậy mà, hè vừa rồi, đôi “bìa đậu” ấy đã đi vừa vặn giày của bố. Có lần đến lớp dạy tiếng Anh, vì ngủ dậy muộn con quáng quàng xỏ nhầm giày bố. Buổi chiều trở về trời mưa tầm tã, sợ ướt giày của bố nên con tháo ra cắp vào nách rồi bì bõm lội về nhà. Nhìn bộ dạng con khi ấy, miệng thì cười mà lòng bố rưng rưng.

Bố không còn tẩn mẩn đo chiều dài của những ngón tay con. Ngày con chào đời, việc đầu tiên khi đón con từ nhà hộ sinh về là bố ủ chặt đôi bàn tay con trong tay bố. Những búp tay thon dài đỏ hồng xinh xinh như mầm măng mới nhú, huyền diệu làm sao! Lúc ấy, bố đã cố nén để khỏi bật ra tiếng khóc nhưng nước mắt vẫn cứ lăn dài. Bố cảm ơn những đớn đau mẹ đã nén chịu đựng để con ra đời lành

lặn, để con được phổng phao bụ bẫm ngay từ lúc lọt lòng. Quên sao được những tháng ngày mẹ mang thai con. Có những hôm mẹ chỉ dám nằm ngửa vì cứ ngồi dậy là lại đổ máu cam, ăn bất cứ thứ gì cũng nôn thốc nôn tháo...Chăm chút mẹ con những tháng ngày ấy, bố mới thấu hiểu câu "chửa là cửa mả".Vậy mà mỗi lần khám thai chẳng biết con là trai hay gái, bố vẫn cứ ghi vào tờ giấy siêu âm "siêu âm cu Tý ngày... tháng...". Rồi đêm đêm bố ghé sát miệng vào bụng mẹ trò chuyện với cu Tý, hát cho cu Tý nghe, ru cho cu Tý ngủ trong miên man hạnh phúc dâng tràn. Lòng biết ơn của bố thể hiện lặng thầm qua những giọt nước mắt trong veo, qua những cái nắm tay con ấm áp, giao hòa. Giây phút tay bố trong tay con thấy từng tĩnh mạch, từng nhịp đập, từng hồng cầu hòa trộn lắng tịnh thiêng liêng. Và bố coi bàn tay nhỏ xinh của con yêu như "báu vật" của đời bố. Sau này, mỗi lúc lo lắng muộn phiền bố lại ủ tay con vào lòng như tìm hơi ấm sẻ chia từ bàn tay "người tình": "Đưa anh ngón út anh cầm/ Cái ngón bé xíu mà em giấu hoài"... Bố đã thấy rồi, thấy sự "lớn lên" của những ngón tay thơm ngoan, hiền dịu như thế đấy!

Bố cũng không còn đo sự lớn lên của con qua giọng nói. Bố nhớ lần đầu tiên nghe con cất tiếng gọi: "Bố Bi bi ơi", tim bố dường như tan chảy. Bố muốn cả thế giới được nghe cùng bố cái âm thanh thỏ thẻ mà dịu dàng hơn bất cứ thứ âm thanh tuyệt diệu nào ấy. Mỗi sớm mai thức dậy, nếu con chưa tỉnh giấc là bố cứ nấn ná nằm thêm và nhìn ra ngoài cửa sổ. Bố đếm những giọt sương đọng trên ô cửa kính mờ mờ hơi nước. Bố tìm bóng dáng con chào mào, con sẻ nâu trên cây hoa hồng ngoài ban công. Bố ngắm rặng anh đào trong khu vườn trước nhà... Bố cứ tha thẩn vậy thôi. Bởi bố đang hồi hộp chờ cái âm thanh bé bỏng thân thương: "Coong tào" bố bi!" lúc con tỉnh giấc. Chỉ cần thế thôi là bố yên tâm bật dậy đón ngày mới với tất cả niềm sảng khoái, với tất cả nỗi háo hức hân hoan. Con lớn lên, những âm thanh ấy không còn bi bô, ngọng nghịu nữa mà khi thì réo rắt vui tươi, lúc lại thì thầm, lỏn lẻn. Giờ thì chàng trai của bố đã bắt đầu vào tuổi vỡ giọng, mỗi lần gọi điện cho con, từ đầu bên kia bán cầu, đôi khi bố ngỡ ngàng vì không nhận ra giọng của con...

Thế nhưng với bố, tất cả những thay đổi ấy cũng chưa phải là "cái thước" bố dùng để đo sự lớn lên của con đâu! Bố đố con biết, bố "đo" sự lớn lên của con bằng những gì nào?

Bố đo quá trình lớn lên của con bằng sự trưởng thành trong suy nghĩ. Trước đây, mỗi lần định làm việc gì đó, bố hay hỏi ý kiến con để con hiểu rằng bố luôn tôn trọng con, luôn coi con là bạn. Nhưng bây giờ, mỗi lần hỏi ý kiến của con, nếu con đồng tình với ý kiến của bố thì thật tuyệt rồi. Nhưng nếu con không đồng tình thì bố luôn thấy mình cần xem lại ý kiến của mình. Bởi bố tin vào sự chín chắn của con. Đơn giản là việc mua quà tặng mẹ. Trước đây, con mua quà tặng mẹ vì con hiểu "gu" của mẹ. Thấy mẹ thích hoặc hay dùng đồ gì là con "gạ" bố mua. Bây giờ, con vẫn thường nhắc bố mua quà cho mẹ vào những dịp lễ Tết hoặc chính tay con mua nhưng không chỉ vì niềm thích thú của mẹ trước mỗi món quà. Điều sâu xa hơn con muốn, dù ở đâu và vào bất cứ lúc nào, cả bố và con cũng dành tặng mẹ những tình cảm yêu quý, thân thương, âu yếm nhất! Con luôn lo mẹ yếu đuối nên dễ buồn, dễ khóc. Con luôn nhắc bố phải chăm mẹ nhiều hơn, nhiều hơn nữa. Suy nghĩ ấy, đúng là của một người đàn ông trưởng thành đó con à. Mới đây thôi, biết bố phải vào bệnh viện mổ cái u, con viết bài tản văn động viên bố với những suy nghĩ dễ thương quá quá chừng chừng: "... Con viết những dòng này khi biết bố sắp phải vào bệnh viện để mổ cái u ở trán. Con cầu mong bố sẽ nhanh lành. Và dù không còn cái u trên trán, Bố vẫn là con sư tử đầu đàn mạnh mẽ can trường...". Chao ôi! Con trai của bố thực sự đã lớn thật rồi! Bố đo sự lớn lên của con bằng nghị lực và tinh thần cầu tiến. Có lẽ chưa lúc nào, từ khi con nhỏ đến giờ bố phải nhắc nhở con về việc học hành. Có nhắc cũng chỉ là nhắc con học vừa vừa thôi kẻo mệt. Con luôn coi việc học như một niềm vui, như một "phần thưởng" mà cuộc sống dành tặng cho con và con tận dụng tối đa phần thưởng ấy, niềm vui ấy. Nhưng điều mà bố ghi nhận và thấy rất rõ sự trưởng thành của con, ấy là việc con không sợ sai lầm, không sợ thất bại. Con đăng kí học nhiều khóa học online, con tham gia nhiều kì thi. Có những khóa học con hoàn thành xuất sắc nhưng cũng có khóa học, con phải rất cố gắng mới vượt qua. Có những kì thi con đạt giải cao nhưng cũng có những kì

thi con phải dừng bước ngay từ vòng đầu. Dù thành công hay thất bại, đối với con, tất cả đều tuyệt vời. Bởi vậy, Con luôn có động lực để khám phá những điều mới mẻ. Mỗi lần nghe con kể về việc học hành, thi cử, về những dự định của con, không hiểu sao bố luôn liên tưởng đến những sớm tinh sương thuở ấu thơ của bố. Khi ấy, bao giờ bố cũng phải dậy từ rất sớm để đến chợ bán chè xanh hay rổ rau, mớ cá. Sương lạnh buông dày như tấm khăn choàng qua mặt, bố cứ bước thập thõm, thân hình gầy gò đầm đìa nước buốt tận xương. Vậy mà bố bất chấp, cứ mải miết bước tiếp, bởi bố luôn tin, chỉ một loáng thôi là mặt trời sẽ lên, đường sẽ rõ và trời sẽ ấm. Vậy đó! Cứ vững vàng bước tiếp nghe con! Phía trước con sẽ là mặt trời, là hào quang của niềm lạc quan bất tận. Viết đến đây, bố bỗng nhớ đến đoạn văn “Hạnh phúc không tùy thuộc vào tuổi thanh xuân của bạn có rực rỡ hay không. Bất luận bạn có phạm bao nhiêu sai lầm, bạn vẫn luôn có một cơ hội khác. Thành công thực sự trong đời không tự phát lộ cho đến khi bạn tới tuổi 40 hay 50. Nếu bạn gặp những thất bại trên đường đời, hãy tiếp tục với một tinh thần chiến đấu! Khổ đau là một phần của tuổi trẻ và quá trình trưởng thành của bạn”. Con à! Luôn nỗ lực không ngừng, không sợ sai lầm, không sợ gian khổ, không lo thất bại, đó là những biểu hiện của người đã trưởng thành.

Và con ơi! “Cái thước” quan trọng nhất bố dùng để đo sự lớn lên của con là ở trong tâm hồn và nhân cách. Con yêu thương sẻ chia cùng bố mẹ, thấu hiểu những lo toan chắt chiu của bố và luôn khao khát: “... Con sẽ viết yêu thương thành vũ khúc/ Ru những nhọc nhằn cho bố mẹ mãi ấm êm...” (Trích thơ Con viết kính tặng Bố Mẹ nhân kỉ niệm 16 năm ngày cưới của Bố Mẹ). Và không chỉ biết cảm thông yêu thương những người thân trong gia đình bằng tình yêu hồn nhiên, sâu sắc, con còn biết lắng lòng trước những cảnh đời xung quanh, trước những mất mát nhân thế. Con viết về nỗi đau một cách tĩnh lặng, đẹp và nhân từ. Bố nhớ khi con còn nhỏ, bố đã khuyến khích con đọc bài viết về Lòng nhân từ của Daniel Granin. Trong bài viết của mình, ông luôn mong mọi người hãy sống với niềm tin rằng từ khi sinh ra họ đã có sẵn trong mình năng lực thông cảm và sẻ chia với nỗi đau của người khác. Tuy nhiên, nếu như

năng lực ấy không được thực hành thường xuyên thì nó sẽ bị teo đi hoặc chết yểu. Ông kể, hồi ông còn bé, mỗi khi đi qua những người ăn xin, bố ông luôn nhắc ông tặng họ tiền. Khi ấy ông phải vượt qua nỗi sợ hãi trước vẻ bề ngoài xấu xí gớm ghiếc của họ, thậm chí phải vượt qua sự nuối tiếc những đồng tiền lẻ hiếm hoi mà mình có được để đặt vào tay những người ăn xin... Mãi đến khi về già, Granin mới hiểu rằng đó chính là quá trình thực hành của lòng nhân từ. Không có điều đó thì tri thức dẫu phong phú bao nhiêu cũng chẳng mấy ý nghĩa...

Bố đã cùng con" thực hành" thường xuyên lòng nhân từ theo cách của Granin ngay từ những ngày con còn trứng nước. Và bố thực sự vui mừng khi thấy năng lực đồng cảm, chia sẻ của con ngày càng giàu có và sâu sắc. Bố coi đó là DẤU MỐC LỚN NHẤT trong quá trình trưởng thành của con. Bởi bố hiểu: Nếu ai đó để trái tim mình nguội lạnh và mất dần năng lực cảm thông với nỗi đau của người thân và đồng loại thì chắc chắn đó sẽ là cách nhanh nhất dẫn đến một không gian sống cằn cỗi, thiếu trắc ẩn và buồn tẻ đến vô cùng.

Con ơi, sau này con sẽ hiểu, đối với người làm cha làm mẹ, không gì vui sướng hạnh phúc bằng được nhìn thấy đứa con của mình lớn lên. Từ "một bàn tay đầy hai bàn tay vơi", những đứa con "trổ giò" rộng dài về vóc dáng sẽ là cách tốt nhất đáp ân CHĂM SÓC của mẹ cha. Nhưng tuyệt vời hơn nữa nếu đứa con ấy lại "lớn lên", trưởng thành trong suy nghĩ, trong hành động, trong tâm hồn, trong nhân cách. Đó chính là cách đứa con báo ân công DƯỠNG DỤC của cha mẹ một cách hoàn hảo nhất.

Nghĩ về điều đó, bố thấy lòng mình "đầy đặn": "Mẹ nuôi cái lẽ ở đời/ Sữa nuôi phần xác, hát nuôi phần hồn" (Nguyễn Duy). Bố tin con sẽ mãi lớn lên ngoan lành chân thiện bởi bố mẹ đã nuôi phần hồn của con bằng những khúc nhạc tâm hồn thơm thảo.

Chặng đường con đi phía trước còn dài. Con cứ tiếp tục trưởng thành, cứ dũng cảm đối mặt với chông gai, thử thách. Con cứ tiếp

tục yêu thương, tiếp tục sẻ chia...

Rồi đến lúc, con cũng sẽ thấy mình ĐẦY ĐẶN Nam à!

BỐ YÊU CON - BẠN ĐỒNG HÀNH DỄ THƯƠNG CỦA BỐ!

Nhớ quàng tay ôm cổ bố nghe con

Sau khi con về nước dự Hội nghị Tài năng trẻ toàn quốc, bố mẹ cùng con trở lại Mỹ đúng mùa Giáng sinh.

Khắp thành phố New York đèn hoa lộng lẫy, tưng bừng. Những hàng cây khoác màu áo mới rực rỡ ánh điện, nhấp nháy như những ánh mắt cười rạng rỡ. Không khí Noel ấm áp làm bố nhớ về tuổi thơ con, về những khoảnh khắc thú vị tuyệt vời khi bố được làm ông già Noel của con. Bố nôn nao lẩm nhẩm đọc lại những vần thơ con viết tặng bố mùa Giáng sinh năm ngoái: “Ông già Noel không râu dài tóc bạc/ Không mũ đỏ trùm đầu, không diện hài nhung/ Ông già Noel phóng Dream tơi tả/ Đi đến giữa đường huỳnh huỵch ngã lăn quay...”.

Chao ôi! Ước gì thời gian quay ngược để bố lại được cùng con rong ruổi trong những mùa Noel ấu thơ của con. Bố lại được bế bổng con len lỏi giữa khu phố trang hoàng đẹp như lâu đài cổ tích ở ga tàu điện ngầm Umeda, Nhật Bản. Ngày ấy con nhỏ như que kem. Con chạy lăng xăng, mắt lóng lánh ngời sáng. Con ôm choàng cổ bố khi bỗng thấy ông già Noel xuất hiện đâu đó mỉm cười và vuốt má con. Vậy đó, bất cứ khi nào lo sợ, con cũng đều bíu chặt lấy cổ bố như thể từ đó sẽ có một nguồn năng lượng giúp con vững tin ấm áp. Bố thơm lấy thơm để những ngón tay nhỏ xíu đan quanh cổ mình như một vòng hào quang bé bỏng. Thực ra chính những búp măng xinh xinh bé bỏng ấy lại giúp bố mạnh mẽ cứng cỏi hơn. Trong cuộc đời này, hạnh phúc nhất là khi mình được làm điểm tựa cho ai đó phải không con.

Bố khát khao thời gian quay ngược lại để bố lại có được niềm hạnh phúc tuyệt vời là đi tìm mua quà Giáng sinh cho con. “Quy trình” tìm quà thật gian nan lắm nhưng niềm hạnh phúc thì vô bờ vô

bến. Năm thì tàu hỏa, ô tô đồ chơi, lego, năm thì máy bay mô hình, các loại sách, truyện... Nhưng dù gì thì cũng luôn phải là món quà con đã viết trong thư, phải không hề có sai sót. Ông già Noel quyền bính vô biên, phải hiểu mọi điều ước của con chứ! Luôn ước ao cháy lòng để con có một tuổi thơ trong sáng, được mơ mộng, được ao ước, được tin vào những điều huyền bí nên năm nào bố cũng cất công tìm bằng được món quà con thích. Rồi nửa đêm bố len lén đi lại nhẹ nhàng như vũ công đặt quà trên gối con, thật êm thật khéo kẻo con thức giấc. Và bố hồi hộp chờ thời khắc con trở dậy, ánh mắt lấp lánh niềm vui, khuôn mặt rạng ngời niềm ngạc nhiên mà hạnh phúc vô biên. Mỗi lần như thế bố lặng lẽ nấp sau cánh cửa ngẩn người ngắm con, thấy lòng lâng lâng tựa như mùa xuân xôn xao náo nức đào hoa đang về chạm ngõ. Bố mới hiểu, nguồn sống trong lòng bố được viên mãn, con tim bố tươi trẻ lại khi được hân hoan đón nhận những niềm vui từ con. Giờ đây ấu thơ đã xa con nhưng mỗi lần đi qua những cửa hiệu đồ chơi, ngắm miên man những ô tô, máy bay, tàu hỏa... bước chân bố lại ngập ngừng và tim chùng xuống trong nôn nao diết da niềm thương yêu đến tận cùng. Bố nuốt nước mắt vào trong mà miệng thì tủm tỉm cười. Nụ cười dành cho tuổi thơ con.

Giáng sinh năm nay, trên đất Mỹ xa xôi vạn dặm con đã là một chàng trai. Tay con trong tay bố đầy mạnh mẽ, tự tin. Nhưng bố hiểu, tự trong thẳm sâu con vẫn là đứa trẻ, vẫn khao khát mỗi Giáng sinh có ông già Noel bố bên mình: “... Lời của con hay tiếng sóng thầm thì/ Hay tiếng của lòng cha từ một thời xa thẳm/ Lần đầu tiên trước biển khơi vô tận/Cha gặp lại mình trong những ước mơ con...” (Hoàng Trung Thông). Tất nhiên rồi con yêu! Bố không có phép màu thần bí nhưng bố có một con tim luôn nồng nàn yêu thương con nhất mực! Bố không có năng lực siêu nhiên nhưng bố có bờ vai để con tựa, có đôi tay để con nắm... Và con cứ ôm choàng cổ bố nếu con cần...

Chiều qua trên đường từ Pennsylvania trở về New York, bố cứ mải mê ngắm nhìn bầu trời vời vợi và thấy chao ôi là nhiều chim. Bất chấp giá rét, chúng liệng sát vào nhau, đan rợp khung trời xanh

trong mơ ước. Và bố thấy lòng mình sao quá đỗi thanh thản yên lành. Như chú chim trong đàn chim bay đến tự bốn phương trời, con cứ giang rộng cánh cho thỏa chí tang bồng. Để rồi chim lại về với tổ, con sẽ luôn ở mãi trong lòng bố mẹ, lúc thì nhỏ xíu bé bỏng thân thương, khi lại cao lớn, chững chạc, can trường...

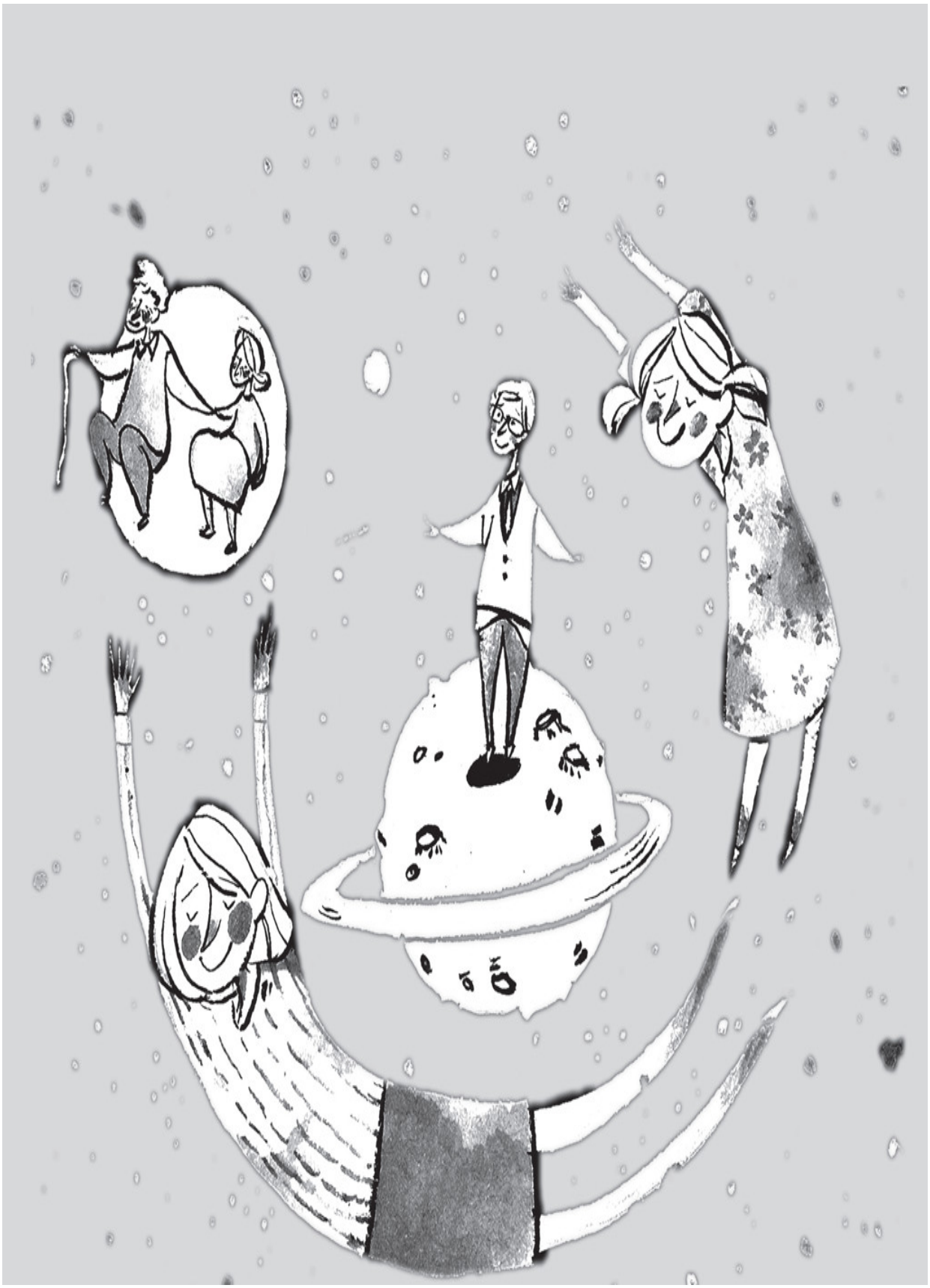
Và rồi đến ngày nào đó, con sẽ lại được làm ông già Noel...

Nhưng trong lòng bố mẹ, con vẫn mãi là thằng con tồ tẹt, vụng dại, hậu đậu ngồi bên cửa sổ ngóng cổ xe tuần lộc năm nảo năm nào...

LUÔN NHỚ QUÀNG TAY ÔM CỔ BỐ NGHE CON! YÊU THƯƠNG CỦA BỐ!

(New York - Mùa Giáng sinh 2015)

Những ngôi sao xanh



Gia đình

Gia đình là khi trở về nhà, bố ló mặt vào ô cửa nhỏ xíu gọi to: “Thằng bếu, thằng bếu”, con hớn hở chạy ùa ra nao nức: “Con đâyyyy!”. Rồi ôm, rồi thơm, rồi nằm gác chân lên nhau trên ghế sofa hát vài câu vu vơ không đầu cuối.

Gia đình là những buổi chiều đi làm về thấy trên bếp đang sôi nồi cơm thơm gạo mới, thấy người phụ nữ của mình lấm tấm giọt mồ hôi, chỉ kịp ngẩng lên hỏi “Anh về rồi đấy à?” rồi lại lui cui với bữa ăn chiều ngọt đượm.

Gia đình là nơi căn phòng nhỏ ngập tràn sách. Ta có thể nằm dài để tỉ mẩn xem lại từng cuốn sách đã úa vàng. Sau nhiều lận đận, qua bao đợt chuyển nhà, qua bao phen khốn khó, những cuốn sách ấy vẫn ở lại, như những “nhân chứng của tình yêu”.

Gia đình là giàn hoa trên sân thượng với vài bông li ti trăng trắng mà tỏa hương cả bốn mùa. Mùa hè nóng sôi, mùa đông giá rét, vẫn những cây hoa ấy, lặng lẽ, tinh khôi cho ta cái cảm giác bình yên trong chốn “vô ngã, vô ưu”.



Gia đình là nơi được ăn những bữa cơm ríu rít cùng nhau.

Gia đình là được ngả mình trên chiếc giường quen thuộc mà nếu lỡ đi công tác ta sẽ có cảm giác “lạ nhà”.

Mỗi khi về đến nhà, bỏ quần áo đầy mồ hôi bụi bặm dọc đường mưu sinh, khó nhọc, ta được sống là ta, ta được trở về với chính ta. Còn gì hạnh phúc hơn thế!

Và sẽ còn tuyệt vời hơn nếu mỗi ngày trở về được ôm CON trong vòng tay. Được chạm vào chân con chắc nịch. Được cà bộ râu lởm chởm vào má con. Được chạy đuổi nhau thình thịch dọc cầu thang. Được nghe tiếng con: Bố ơi, bố à.

Quán nhậu có gì vui? Những cuộc tụ bạ có gì vui?

Ta về thôi, về với GIA ĐÌNH!

Vì ta biết, khi đó, GIA ĐÌNH sẽ là TỔ ẤM!

Vì ta biết khi đó, ta tìm được hạnh phúc của cuộc đời.

PS: Bài viết ngắn này thân tặng những người bạn của tôi, những người yêu gia đình nhân ngày GIA ĐÌNH!

An lành và dịu ngọt

Ngày còn nhỏ, mình thấy mẹ thường hay cáu kỉnh.

Sáng tinh sương, đất trời còn mờ mịt, mẹ đã hối thúc đàn con. Đứa dậy học bài, đứa đi làm việc đồng áng. Mẹ thường hay nói: Giàu đâu đến kẻ ngủ trưa/ Sang đâu đến kẻ say sưa tối ngày. Hồi ấy, mình chẳng hiểu mấy, cứ nghĩ dậy sớm một chút cũng chẳng thêm được mấy đồng thì giàu sang nỗi gì. Vậy nên mình sợ nhất đang ngủ say bí tỉ mà bị mẹ gọi dậy. Mùa hè, trời tang tảng, sương còn buông ngập ngừng lững lờ trên đỉnh đồi sau nhà, mình dụi mắt đến cả trăm lần vẫn chưa thể nào tỉnh ngủ. Mùa đông còn khổ hơn. Trời buốt thấu xương, mình nhớ hơi ấm của từng cọng rơm và cứ muốn nằm nán thêm chút nữa. Nhưng không, nếu không dậy mẹ sẽ quất thẳng vào mông và cáu kỉnh gọi thật to, to đến cả hàng xóm cũng phải giật mình.

Mẹ cũng hay cáu khi anh chị em thường chí chóe với nhau. Nhà mình đông con lít nhít, làn sàn củ khoai củ sắn nên hay chành chọe. Anh giục em học bài, chị giục em nấu cơm, đứa này giành đứa kia củ khoai, trái ổi... Cả nhà lúc nào cũng đầy ắp âm thanh. Và cứ mỗi lần như thế, mẹ lại cáu. Mẹ thường nhắc: “Môi hở răng lạnh! Chúng mày cứ cãi nhau thế coi sao được”. Mình chẳng hiểu “Môi hở với răng lạnh” là gì chỉ thấy cãi nhau ỏm tỏi nhiều khi cũng... vui. Không những thế, việc cãi cọ chí chóe ấy còn khiến mình quên đi những đói mòn đói mỏi vật vã với khoai lang độn, với dong riềng ăn trừ bữa ngày nối ngày...

Mẹ hay cáu kỉnh những lúc nhà nông công việc bộn bề. Mùa gặt, mùa cấy rồi làm cỏ, bón phân, lên đồi trồng chè, trồng sắn, đi chợ bán mớ rau, con cá... Việc cứ chồng lên việc nên mẹ cáu bẳn, giục giã. Mẹ cáu khi thấy anh em cứ nhởn nhơ không lo việc đồng

áng mà mãi mải chơi. Trưa trật rồi vẫn còn lang thang ngoài ruộng đuổi cào cào, hun chuột, bắt châu chấu... hoặc chui vào đống rơm chơi trò đuổi bắt cho rơm tung phủ khắp cả tóc tai người ngợm. Mẹ cứ vừa thoăn thoắt làm vừa hối hả: “Làm nhanh lên, nghịch thế rồi ra lấy gì mà cho vào miệng hả lũ quỷ?”. Lũ con xem chừng chẳng thấy lời mẹ cáu có “xi nhê” chút gì nên hễ mẹ giục thì chạy ào vào làm lấy lệ rồi lại nhấm nháy nhau nghĩ ra các trò nghịch lăn lộn trên đám ruộng còn dang dở.

Mẹ hay cáu kỉnh vào những lúc nhà có công có việc, nhất là vào dịp Tết. Quần mẹ lúc nào cũng xắn cao quá gối, trán mướt mải mồ hôi. Mẹ tất tả chạy từ đồng về nhà, chạy long tong tong từ nhà ra chợ, chạy bươn bả làng trên xóm dưới lo đụng lợn, vay gạo nếp, khất nợ... Mẹ hối hả giục các con nhóm bếp để đặt nồi bánh chưng. Mẹ phân công mỗi đứa làm một việc, đứa nào cũng dạ ran nhưng mẹ vừa quay đi đã túm tụm chơi quay, hò nhau đốt pháo tép... Thích nhất là lúc cả lũ quây quần quanh nồi nước luộc lòng đang sôi xèo xèo trên bếp. Chỉ ngửi mùi thơm bốc lên ngạt ngào đã thấy thèm ứa nước miếng. Hít hà, chép miệng, đi vòng qua vòng lại sốt ruột hết cỡ. Lúc ấy, dù mẹ có hét to cỡ mấy cũng chẳng đứa nào nghe. Khi nồi luộc lòng vừa chín, mẹ lại rốt ráo từ bờ ao chạy vào gạt lũ con đứng lui ra để bê nồi lòng đặt xuống vì mẹ sợ chúng nôn nóng quá mà bỏng tay. Rồi mẹ cắt miếng lòng trong lúc mấy anh em đứng chờ náo nức như lũ chim non quây vòng quanh mẹ: “Há mồm ra mẹ cho thử nào. Trời ơi, còn nóng thế này, đợi nguội một tí hẵng ăn kẻo bỏng hết mồm...”. Mẹ chúm môi thổi phù phù, miệng không ngớt cằn nhằn. Mấy anh em đứa nào đứa nấy mồm ngậm miếng lòng, chân nhảy lâng bâng, mắt ngời sáng lấp lánh. Rồi mẹ bắc nồi nước tắm bằng lá mùi già, đoạn lôi từng đứa ra để tắm “tẩy trần”. Quanh năm, đàn con lít nhít hồn nhiên lớn lên như cỏ dại. Giờ mẹ mới có dịp nhìn lại từng đứa. Vừa tắm mẹ vừa ca cẩm, cằn nhằn: “Trời ơi, sao ốm nhom ốm nhách thế này hả con? Mày nghịch cho lắm vào, chân tay xước xát hết cả. Cái mụn ghẻ này, mấy vết đỉa cắn này... cứ bì bõm ao chuôm lắm vào để loét hết cả thế này có khổ thân không!”. Rồi tróc đầu, rồi bươu trán, rồi sẹo lồi sẹo lõm. Mẹ nhìn săm soi từng vết, từng vết. Mẹ xoa, mẹ kì, mẹ vạch từng vết muỗi đốt, vết

ghẻ bong tróc với ánh mắt xót xa, miệng vẫn không ngừng ca cẩm. Cứ thế, gần sang canh mẹ vẫn quần quật tối mắt tối mũi, mồ hôi đầm đìa giữa đêm trừ tịch lạnh thấu xương.

Thời gian cứ thế trôi qua trong những cáu kỉnh, than vãn, cằn nhằn của mẹ. Chớp mắt "tuổi thơ bão táp" đã lùi vào dĩ vãng thẳm xa. Và rồi mẹ vẫn cả lo, vẫn cáu kỉnh ca ca cẩm cẩm cả khi mình đã lớn, đã già rồi!

Bây giờ bố mẹ ở cùng, mỗi lần mình hu hi sốt nóng, ho hắng, mẹ... lại cáu. Mẹ luôn than vãn: "Ôi, sao không biết lo sức khỏe của mình hả con. Tham công tiếc việc quá làm gì, cả nhà trông vào mày, ốm ra đấy rồi sao...".

Mình uống thuốc Tây nhiều, mẹ cáu. Mình ăn ít, mẹ cũng cáu. Mình đi làm về muộn, đi công tác nhiều, thức khuya nhiều... mẹ đều cáu.

Không chỉ cáu với mình, với chú em trai đến ở cùng nhà mình, mẹ cũng hay cáu. Hôm trước nó uống nhiều rượu về nhà say khướt nôn thốc tháo. Mẹ không cho ai dọn, mẹ chống gậy khom lưng tự tay lau lau chùi chùi. Vừa dọn vừa cáu, mẹ lào thào như sắp khóc: "Mày cứ thế này rồi ai thương hả con? Hỏng dạ dày, rồi hư cả tim gan phèo phổi...".

Mình đứng lặng, nước mắt ứa mi!

Mỗi lần nghe mẹ cáu, trong lòng mình luôn đóng đinh một thứ cảm giác: Vừa sợ nhưng lại vừa nhói lòng THƯƠNG. Không phải thương mình, mà THƯƠNG MẸ!

Mẹ ơi! Chúng con lớn cả rồi, đầu hai thứ tóc mà mẹ vẫn cứ tỉ mà tỉ mẩn lo cho từng đứa, vẫn đau đáu nỗi niềm...

Mẹ ơi! Dường như với người phụ nữ Việt Nam đầu đội vai mang, khi phải đa đoan quá nhiều, khi phận bọt bèo mãi còn lênh đênh chìm nổi, họ thường hay dồn vào việc... cáu. Nên cáu được

hiểu là “những lời than thân tự bạch”. Nên mình thấu hiểu “... Lòng con tìm về trong câu hát à ơi/ Để thấy hai chiều cuộc đời cơ cực/ Mẹ gánh gạo gánh con gánh cả dòng nước mắt/ Gánh cả cuộc đời như món nợ nhân gian...”.

Và vì thế, bằng này tuổi rồi, con vẫn luôn thích được nghe mẹ... cáu, được “nhấm nháp” những lời “tự bạch than thân” của mẹ dẫu âm điệu không êm như ru nhưng ngọt ngào, sâu lắng. Thi thoảng đêm nằm ngủ mơ còn thảng thốt giật mình nghe mẹ gọi, mẹ giục giã ra đồng vào những sáng tinh sương gió thét mưa gào...

Nên bằng này tuổi, mình còn thường đứng lặng góc phòng ngoài nghe văng vẳng tiếng mẹ cằn nhằn, than thở. Và thấy lòng dâng lên những an lành dịu ngọt thân thương.

Nhà thơ Trần Trung Đạo viết: “Ví mà tôi đổi thời gian được/ Đổi cả thiên thu tiếng mẹ cười”. Còn con, con mong đổi cả thiên thu lấy... những lời mẹ cáu. Bởi suy cho cùng, những lời cáu kỉnh của mẹ chỉ như một thông điệp mạnh mẽ nói với chúng con rằng: “Mẹ vẫn mãi ở đây, lo và thương chúng mày lắm đấy!”.

Hẳn là thế phải không MẸ THƯƠNG YÊU CỦA CHÚNG CON!

Father’s day

Khi thơ dại, mỗi lần đi học về không thấy bố, con lại ngồi phịch ngay đầu ngõ để ngóng bố về. Đôi khi òa khóc cứ réo tên bố gọi đến hàng xóm đi qua cũng phải bật cười. Con sợ trời tối rồi mà bố vẫn lạc giữa bụi đường lầm lũi, lạc sau mái chèo ghì tay bật máu.

Con lên tỉnh học, bố vác túi gạo sau lưng, hàng tuần lên thăm con. Gặp con, bố nắm chặt bàn tay chằng chịt vết chai của con mà xoa, mà giàn giụa nước mắt. Bố sợ con lạc ngác ngơ giữa thành phố mịt mù.

Mỗi lần về nhà sau kì nghỉ, việc đầu tiên con làm là tơi tả chạy ra cánh đồng tìm bố. Trong chập choạng hoàng hôn khuất bóng, bố như con cò lạc trong muôn trùng sóng lúa. Bời bời khuất nẻo đường rơm.

Con thành sinh viên đại học, bố nhắc tên con vào mỗi bữa ăn của cả gia đình: “Thằng Thảo không biết trên đó ăn uống thế nào”. Rồi chép miệng thương con là sinh viên mà vẫn bươn bả mò cua bắt ốc để qua ngày, vẫn tần tảo bán buôn có thêm vài đồng gửi về quê cho bố mẹ. Bố sợ con lạc giữa những mưu sinh dằng dặc phận người.

Rồi bố già đi, con mua cho bố chiếc điện thoại, dặn bố cầm mỗi khi đi ra khỏi nhà. Con sợ bố tuổi già, đi ra ngoài quên đường về lạc lối.

Con đã ngoài năm mươi, bố vẫn thấp thỏm mỗi khi con về muộn, vẫn ngóng trông khi con xuôi ngược đường xa, bố vẫn lo con lạc giữa nhân gian.

Hành trình con sợ bố “lạc”, bố sợ “lạc” con là một hành trình dài như cuộc sống. Từ hành trình đó, con biết khiêm tốn trước tha nhân và cúi đầu trước cả cỏ cây và vạn vật, để cảm ơn trời đất chở che cho bố con mình không bị “lạc” nhau, để biết rằng, bố luôn trong mắt con, con luôn nằm trọn trong tim bố và để mình cùng THƯƠNG nhau.

Con THƯƠNG bố và hứa với con đi bố, rằng, mãi mãi sẽ không bao giờ bố “lạc” khỏi tay con, bố nhé!

Father’s day! Father’s year! Father’s life!

Thương cha

Mỗi lần bê mâm cơm lên mời bố mẹ, mình thường lặng ngồi nán lại đợi bố mẹ ăn. Cái cách ăn của người già thương thật là thương. Rụt rè và hạt cơm vào miệng, ngẫm nghĩ, sau đó mới nhai chệu chạo, lại ngẫm nghĩ, rồi lại chệu chạo nhai. Mãi rồi mới nuốt nổi miếng cơm. Mình thường gắp thức ăn bỏ vào bát bố, bố luôn lắc đầu xua tay. Mình chợt ngậm ngùi... nhớ ra hàm răng của bố đã rụng gần hết. Còn sót lại đúng hai cái răng cửa.

Mỗi lần bố nở nụ cười hồn hậu, mình yêu sao, thương sao hai cái răng cửa đó. Chúng ở đấy, kiên gan cùng thời gian mặc cho "đồng đội" đã lần lượt bỏ đi.

Hai chiếc răng với nụ cười móm mém của bố đã dẫn dắt mình ngược thời gian "tua" lại những tháng năm nắng dội mưa chan của gian nan đời bố.

Khi hàm răng còn đủ đầy, ở với bố, chúng chứng kiến bao khổ đau thăng trầm cùng bố.

Ấy là những khi bố phải cắn răng trong những ngày mưa bão sụt sùi, đồng nước mênh mang trắng trời trắng đất. Quê mình vùng chiêm trũng, ngày nước lũ đồng ngập nổi nênh bèo bọt, thảng thốt câu ca: "Cấy cắn răng, gặt há mồm/ Nước đồng ễnh bụng bát cơm vàng khè". Chẳng hiểu sao nước ở đâu dồn tụ về đồng làng mình nhiều thế. Bốn mặt làng quê chìm trong mênh mông nước, bạc phếch nỗi niềm. Đói nghèo cơ cực cứ thế trải dài theo màu nước. Nước cũng như pha nỗi lấm láp, nhọc nhằn. Ban đêm, nước tràn vào nhà, ướt sũng những cơn mê. Lúa đồng làng mình luôn dầm trong nước ướt lướt thướt. Cả làng phải ngồi bó gối ngóng ra cánh đồng chờ nước rút để hy vọng vớt vát những bông lúa đã mọc mầm úng thối. Nhưng bố thì không. Nhìn cảnh đàn con nheo nhóc đói

khát, không đành lòng chờ nước rút, bố lui cui khoác lên mình chiếc áo tơi rách tứ bề đi mót thóc, kiếm thêm con cá con cua cho bữa ăn nghèo đỡ tủi. Bố cắn răng loi thoi trên ruộng nước. Đồng trắng xóa, tanh lạnh bóng người. Bố nhỏ nhoi và đơn côi, môi ngậm nhánh lúa, bần bật, run run. Răng ghì sát vào môi buốt nhói. Trên cái nền tương phản vô tận của sông nước và những nhánh lúa dập dờn ấy, những số phận nghèo khổ như bố mình cứ trôi nổi, tưởng như có thể tụ vào mà vẫn ly tán, để lại trong mình dư vị đắng cay của sự bất lực. Nhớ lại càng thấy xót xa thương cảnh bố phải cắn răng chống chọi qua những ngày bão lũ.

Ấy là những khi bố phải nghiến răng, bặm môi giữa đường làng trơn nhẫy, bùn ngập đến quá mắt cá chân. Nếu không ghì chặt răng vào môi, bấm chặt từng ngón chân xuống bùn thì có thể ngã bất cứ lúc nào. Dưới gan bàn chân bố chai nhiều chỗ, phía gót thì nứt nẻ như đồng khô mùa hạn. Mỗi lần ở ruộng về, chỗ nứt lại tứa máu tươi ròng. Trong khắc nghiệt khốn khó, bố đã dùng răng và chân để trụ lại trên mặt đất, tần tảo gắng gỏi nuôi đàn con khôn lớn. Răng và chân vì thế dường như biết khóc và ấm nặng ân tình với bố.

Ấy là những khi bố phải giữ cho hai hàm răng khỏi va vào nhau mỗi khi trời đông gió bấc tràn về. Bao năm qua rồi, mình vẫn không quên được những sáng mùa đông tê tái. Bố lẳng lặng dậy thật sớm chuẩn bị ra đồng. Chén nước chè xanh đất đồng chiêm chát đậm mỗi sáng ấy giúp bố chống lại cái lạnh buốt thấu xương. Bố chậm rãi thưởng thức mùi chè xanh thơm ngái. Đây là phút thư thái nhất trong ngày của bố. Từng giọt chè chảy qua kẽ răng lắng lòng bố chút đườm đượm thanh thao nồng ấm. Sau ấm chè, sau phút giây tĩnh lặng đó, bố lại quần quật trên đồng sâu ruộng cạn, cố giữ cho hàm răng khỏi rung lên va vào nhau từng chặp. Khắc khổ, ưu tư, bố lầm lụi như hạt bụi mỏng mảnh giữa nhân sinh. Hàm răng khi ấy là cái neo giúp bố cắm xuống thinh không cho khỏi bơ vơ những ngày lạnh căm trên đồng quê thăm thẳm.

Ấy là những khi bố phải ghì răng cắn chặt nỗi niềm đối diện với những khổ đau mất mát. Ngày anh trai thứ ra chiến trường, hàng

đêm bố ngồi vá áo vá quần cho nguôi nỗi nhớ. Hàm răng cắn vào sợi chỉ buồn so. Nhận được tin anh hy sinh, bố mím răng vào môi tứa máu, hai dòng nước mắt lặng lẽ chảy tràn trên gò má nhăn nheo. Những năm dài đằng đẵng sau đó, bố âm thầm, mỏi mòn chờ hài cốt anh. Hiểu tâm nguyện của bố, mình đã đi tìm anh khắp những nơi đèo heo hút gió, nơi có bước chân anh và đồng đội đã đi qua. Vô vàn những nén nhang đã thắp trên bạt ngàn những nghĩa trang, mình khao khát tìm dòng bia có khắc tên anh. Vậy mà anh đã lẫn vào giữa trập trùng non nước. Mình đã không thể tìm ra chút tro bụi của anh để đưa anh về với đất Mẹ. Hoàng hôn nối hoàng hôn, bố lặng nhìn những mảng lục bình trôi liêu phiêu, khi ấy, răng, môi, vai, cả tấm thân gầy rung từng đợt. Nỗi đau chồng chất nỗi đau, rồi đến ngày anh trai cả mình qua đời trong bạo bệnh. Ngày đưa anh về với đất, bố không khóc. Trong đau khổ đầm đìa, mình thấy bố bấm răng ghì vào môi sướm sượt. Đêm về, bố lầm lụi lên sân thượng òa khóc nức nở, tức tưởi. Mình theo sau, lặng lẽ ôm vai bố. Bố quay lại, gục đầu vào vai mình. Răng bố đánh cầm cập, cả thân hình mềm nhũn trong đớn đau bất tận, trong hoang hoải mệt nhoài.

Vậy là, hàm răng của bố đã cùng Người qua bao nhiêu lận đận bão giông. Chúng hiền và buồn. Chúng thiện và lành như đời cây đời cỏ, như đời bố. Chúng là biểu tượng của việc tùy nghi với thân phận và nỗi đau.

Mình chỉ mong được mãi là cậu bé con ngày nào quanh quẩn bên bố, đêm rúc vào nách bố mà ngủ để hít hà mùi hăng nồng nắng gió trên áo, trên tóc Người. Để được ngắm miệng bố cười đôn hậu với hàm răng hiền mà buồn nhưng nhức ấy. Để được nghe từ “ờ” sau mỗi câu nói nhè nhẹ, thanh thản, an nhiên. Sống bên bố, từ gai góc, mình trở nên dung dị và mềm mại.

Chỉ mong hai chiếc răng cửa sẽ ở mãi với bố, với cuộc đời này, nhiều nhiều năm nữa. Chắp tay tự tâm nguyện cầu!

Yêu thương là hành động

“Aimer, c’est agir (Yêu thương là hành động)” là dòng nhật ký cuối cùng mà đại văn hào Victor Hugo gửi cho hậu thế.

Mình đột nhiên nhớ lại câu này trong khoảnh khắc chị gái gọi điện từ miền Nam ra thông báo ngập ngừng: “Em ơi, dạo này mắt chị luôn đau nhức và mờ lắm, chẳng nhìn được gì rõ cả!”... Có giọt nước mắt nóng hổi từ từ chảy ngược vào thẳm sâu lòng mình buốt nhói. Mình run run: “Chị đừng lo nhiều chị nhé, em sẽ tìm cách giúp chị!”.

Và rồi là một loạt những “hành động” trong nỗ lực.

Trong khi chưa thể thu xếp để vào được với chị, mình gọi điện nhờ những người được coi là “gần cận” của chị. Đáp lại là sự vô vọng. Dường như đã trở thành mặc định, mọi thứ tình cảm cũ, mới trong chốn riêng của chị đều bị khuất lấp dưới tảng băng chìm như nó vốn diễn ra nhiều chục năm qua. Lạnh lẽo, vô cảm, ngột ngạt!

Mình nhờ cậy chú út và xấp ngửa mua vé cho chú bay vào. Từng trang bệnh án được gửi ra. Mình cảm thấy cứ như có người đuổi sau lưng, chỉ sợ chậm thêm, mắt chị khó có cơ hội trở lại bình thường.

Trong nỗi thắt lo, run rẩy, mình hồi hộp chờ thông tin! Như đã từng thương lo khắc khoải cho chị như thế suốt hai chục năm có lẻ.

Vì đây không phải là lần mổ đầu tiên của chị. Đã gần chục các cuộc mổ khác nhau, trên thân thể yếu ớt, hanh hao, gầy mòn đến độ không thể héo hắt hơn được nữa!

Từ những năm còn trai trẻ, phần nhiều các “hành động” của mình là để dành cho chị, để hướng về chị.

Bao đêm khắc khoải bên giường bệnh, bao ngày ngược xuôi tất tả chạy thầy chạy thuốc chữa trọng bệnh cho chị, chị vẫn vậy, mong manh như chiếc lá trước gió giông nghiệt ngã. Duy chỉ có đôi mắt luôn sáng lên âu yếm, dõi theo mình tin cậy. Đối với chị, mình không chỉ là đứa em trai. Mình là người bạn chung thủy, là ân nhân, là tri âm tri kỷ. Mỗi lần tỉnh dậy trên giường bệnh, chị khẽ khàng nắm lấy tay mình. Những giọt nước mắt chắt ra, chầm chậm lăn trên khuôn mặt xanh xao.

Thi thoảng, chị ngồi trên giường bệnh, xõa tóc ra chải. Kì lạ là sau bao yếu đau, bệnh tật hành hạ, tóc chị vẫn đen dài sóng sánh. Chị chuốt từng sợi như níu giữ phần tuổi trẻ, như níu giữ nhan sắc một thời chị đã từng được xem là hoa hậu của làng. Chị nâng mớ tóc lên tay, xót xa chát đắng. Những lúc như thế, mình chỉ muốn sà xuống, áp mặt vào suối tóc ấy. Như cách mình đã làm thuở nhỏ. Như gói trong lòng những ngậm ngùi!

Ở cạnh chị, chăm bẫm và nâng giấc, mình thuộc cả tiếng thở dài của chị trong đêm. Nó xao động mơ hồ như tan như lắng vào trong cô tịch. Phải chăng mình mắc chứng mất ngủ bắt đầu từ những đêm dài triền miên ngồi đếm tiếng thở dài hay chong mắt thức canh chai nước truyền rí rách tựa tiếng sương buông như thế!

Rồi ngày nối ngày “thu ha hà vén” lo chữa bệnh cho chị, cho anh, mồ hôi quyện nước mắt mặn mòi. Mỗi đồng tiền kiếm được thấm nỗi lo âu, thấm niềm đau nhức. Nhiều lúc đóng tiền viện phí, thấy như có cả cái bóng khắc khoải đơn côi của mình trên từng chặng đường xa tảo tần thương khó...

Chị cùng mình đi qua trập trùng gian khó bão giông. Chị lần hồi gắng gượng vượt qua bạo bệnh nhờ níu nương vào những “hành động” yêu thương của mình chi chút...

Đến giờ khi đã ngoài sáu mươi, chị lại phải đối mặt với phẫu thuật. Chị khao khát có mình ở bên không chỉ để lo lắng đỡ đần mà còn là chỗ để chị tựa nương. Và mình luôn tự nhủ sẽ không bao giờ cho phép mình ngừng “hành động” vì những thương yêu...

Trên sân thượng nhà mình có một giàn hoa tường vi, vài ba cây hoa hồng, dăm cây húng quế. Chỉ thế thôi mà cũng là nơi để chim về họp bạn. Mỗi buổi sáng, chúng lích chích gọi nhau, hót lên lảnh lót. Lạc giữa tiếng chim là chí chát tiếng khoan bê tông, ồn ã tiếng loa phường và lóe xóe tiếng cãi cọ. Mình nhẩn nha tự nghĩ, trong cuộc đời này, lòng tốt và sự tử tế hệt như những tiếng chim. Nó làm “mềm” đi những bề bộn xô bồ. Nó khiến lòng ta chùng xuống để gọi về miết mải những yêu thương. Nó làm ta không thôi mơ về khu vườn trắng mướt những cánh cò trong hoàng hôn tím thẫm. Và “Yêu thương là hành động” cũng chính là những âm thanh trong trẻo tựa tiếng chim như thế.

Thành phố sẽ hoang hoải, trống rỗng nếu thiếu vắng tiếng chim. Như khi ta rời trang sách khô khan chỉ bắt gặp những bức tường bê tông, những ô cửa lạnh lùng. Như khi ta lướt qua từng gương mặt người chỉ bắt gặp sự nhạt nhẽo thờ ơ. Như khi ai đó bàng quan, vô cảm trước nỗi đau của người thân, đồng loại. Như khi ta gặp trời mưa trên phố mà không tìm nổi một mái hiên che. Như tiếng lòng tắt lịm khi đáng phải rung ngân. Bởi thế, “tiếng chim” của những hành động yêu thương như âm thanh trong trẻo luôn gieo vào lòng người những giai điệu ân tình, những dịu dàng quen thuộc.

Những nỗi nhớ có tan đi như khói?

Những niềm đau có chìm vào miền kí ức thẳm xa?

Những ân tình có như bọt bèo ngày biển động?

Mình không ngồi đợi những câu trả lời. Mình chỉ luôn thôi thúc phải hành động vì yêu thương luôn tiếp nối những thương yêu. Gánh nặng cuộc đời mình tự đặt lên vai và luôn gắng gỏi gồng mình băng qua lớp lớp mây mù những ngày trời âm u giông gió. Bởi mình

luôn tin, phía trước là con đường có rực rỡ hoa hồng và líu lo chim hót những ban mai.

Mình nhất định sẽ tiếp tục hành động để một mai nào đó, lại được nhìn thấy chị ngồi trước hiên nhà thong thả đọc những bài viết của mình. Rồi sẽ lại được nghe giọng chị khẽ khàng: “Em ơi! Chị như được nghe lại tiếng chim sâu ríu ran trên cành vối, gặp lại giàn trầu xanh mướt trước sân và thoang thoảng hương cau bên bể nước... Thấy gần gụi mẹ cha, được quây quần quanh các em như thuở nào xa lắc! Và lòng chị ấm áp lắm em à!”.

Chỉ cần thế thôi là đủ cho hạnh phúc sau những nhọc nhằn...

Nhưng nhức Tết xưa

Đợt này hàng xóm xây nhà, mà nghe đâu nhà to lắm, cao những bảy tám tầng nên cả xóm không đêm nào được ngủ yên. Suốt đêm xe tải chạy rầm rập, bấm còi inh ỏi. Lạ thế, đêm khuya cũng cứ bấm còi như giữa chốn không người. Rồi nhào trộn xi măng, ầm ầm, ùng ục, như một công trường. Tiếng thợ gọi nhau, hú hét náo động. Xen giữa những tiếng nhào bê tông thi thoảng mấy chú còn hứng chí gào ông ổng: “Em ơi suốt đêm thao thức vì em / Vì lời giã từ trước khi ra về...”. Khổ! Rầm rập thế, không “thao thức” mới là lạ. Nhà nào nhà nấy chong đèn đến khuya. Trẻ con khó ngủ khóc ngằn ngặt. Mấy bác trung niên tìm thú vui qua việc thức đêm xem bóng đá. Ông bà già thì xoay qua xoay lại trên giường chờ trời sáng. Ai cũng thầm mong cái vụ đổ bê tông qua nhanh. Đã góp ý rồi, đã phản ánh rồi nhưng nghe nói chủ nhà “rất ngỗ ngược”, lại quen biết nhiều nên bất chấp. Thôi, cả xóm đành nằm đếm âm thanh mỗi đêm trộn bê tông để tính số tầng. Cùng lắm là chục tầng chứ gì. Thế là đêm nọ nối tiếp đêm kia trong ngao ngán những tiếng thở dài. Sáng ra cửa nhà nào nhà nấy trắng một lớp bụi. Xi măng bám trên tường nhà trắng xóa. Lại lụi hụi lấy nước đi cọ rửa, trong đầu ám ảnh hai chữ “ngỗ ngược”. Nhưng nhức. Bức bối. Bất lực. Lại đành tặc lưỡi, cho qua.

Mấy hôm nay, trời tự nhiên trở rét đậm, gió bấc mưa phùn quấn vào nhau báo Tết sắp về. Cuống cuồng trong nhịp điệu thời gian, mình nhào ra chợ mua ít hoa lay ơn, thược dược về cắm cho thỏa nỗi lòng nhớ gió thương mưa giáp Tết. Nhà đã có sẵn cây quất của một người bạn thân quý tặng, lại có cả một cành đào vợ mua với lời quảng cáo “đẹp nhất Hà Nội” mà giá chỉ có... 70 nghìn đồng. Thế là đủ lệ bộ cho một cái Tết sớm. Mình đôn đả cắm hoa vào lọ, bày biện, trang trí, đặt thêm cả tập báo Tết bên cạnh, chờ... không khí Tết ùa vào lòng. Mà lạ quá, chẳng thấy Tết đâu. Cái không khí bảng

lảng mơn man nôn nao ngày giáp Tết dường như đang lẫn vào đâu đó trong tiếng ùng ục nhào trộn bên tông, tiếng đập gõ chí chát liên hồi, tiếng loa thùng, tiếng karaoke nhức nhối. Mình bâng khuâng, hụt hẫng chơi vơi đến tận cùng. Trốn cái hỗn độn của các loại tạp âm, của nồng nặc mùi bếp than tổ ong, mình ra khép cửa. Chạm vào những hạt mưa xuân miêng mang, thấy lòng càng bơ vơ thờ thẫn.

Mưa này những ngày xưa thương nhớ ở quê, bố mình gọi là mưa lộc, mưa nõn. Nghe âm thanh gọi mưa đã đủ hình dung ra những hạt mưa gieo sự sống cho muôn loài. Nhưng mình, mình thích gọi mưa phùn bằng cái tên riêng do mình đặt: Mưa tơ. Bởi mưa như sợi tơ mỏng mảnh thức thao nhỏ nhẻ. Mềm như tơ, ám như tơ mà cũng giăng mắc như tơ. Mưa đấy mà tưởng như không mưa. Chỉ khi nào ngửa mặt lên trời mới biết. Chẳng có hạt mưa nào lộp độp trên áo, cũng không nặng trĩu bết tóc mai, chỉ có màn mưa che mờ mi mắt, chỉ có những hạt li ti chấp chới không gian. Mưa như điệu đàn vang lên những rung động không lời nhưng lại đầy gọi mời, thúc giục. Nên, mình cứ thong dong bước vào khung trời ảo hóa, bỏ lại sau lưng gian nhà chật hẹp, ẩm thấp mà rong chơi lang thang trên nẻo đường quê, trong khí trời êm mát, chân giẫm lên cỏ xanh ngút ngát đến tận chân trời. Mưa tung bay dường như không chạm đất hoặc vừa chạm đất đã mơ hồ bay trở lại giữa trời. Và trong mưa, các loài hoa đồng nội cũng giao hòa mở tâm rộng lượng đưa hương dịu dàng tan vào bụi mưa bay. Mùa xuân thênh thang mở niềm ân sủng cho muôn loài. Hương cau gần gụi với hương mộc. Trà mi quấn quýt bên hoa sim, hoa nhãn hòa cũng hoa sứ. Bông cải vàng gửi bướm sang nụ tầm xuân. Hoa cà mê lòng hoa thiên lý, hoa nhài. Tất cả cứ rộn ràng, cứ nồng đượm, cứ thanh tân. Cứ gọi hồn xuân dạt dào mê đắm.

Và hiển hiện trong gió bấc mưa phùn, trong náo nức ngồng cải vàng và bướm trắng nôn nao là hình mẹ dáng cha. Chiều tất niên, mẹ cha từ ngoài ruộng tất tả trở về nhà, vai khoác tấm áo tơi mỏng mảnh, dạt theo mưa, nương theo gió mà xôn xao ngất ngây lòng con trẻ.

Hình ảnh ấy gợi trong mình nhiều tâm trạng, vừa thương đến nhói lòng, lại vừa ấm áp đượm nồng. Thương là bởi, mưa lâm thâm giắc reo lộc nõn nhưng cũng buốt giá vô chừng. Lặn lội, dầm chân trong ruộng những khi trời gió bấc mưa phùn thì như có ngàn mũi kim tiêm chích vào da thịt. Tay chân bố mẹ cứ ửng đỏ rồi tím tái, bầm từng khúc. Những chiều cuối năm, bố mẹ thường về sớm hơn mọi ngày, khi chiều đang buông chầm chậm. Chưa kịp rửa đôi chân lấm lem bùn đất, bố đã hớt hải sang hàng xóm chia phần thịt lợn. Mẹ vội vã bắc nồi luộc bánh, nháo nhào sắm sanh tấm áo manh quần cho đàn con như thể Tết đã về sầm sập. Nhiều năm rồi, kí ức vẫn còn vẹn nguyên về những đứa trẻ con nông thôn cùng thời với mình hồi ấy. Tất cả đều có đôi mắt ánh lên vẻ đói khát, thân hình còi cọc, môi khô, bàn tay sần sùi, khuôn mặt xám ngắt. Suốt ngày mình với bọn trẻ cùng làng lang thang trên núi để kiếm củi khô hoặc đi dọc đường làng mót phân trâu phân bò như nhặt những phần đời bị bỏ quên và trệu trạo nhai sắn khi mặt trời tắt sớm. Với những đứa trẻ ấy, Tết là huyền diệu, Tết là thiêng liêng, Tết là sự hóa giải những cơn đói khát và Tết là dịp quên đi những phiền muộn dằng dặc tháng ngày. Cho nên cảm nhận về cái đẹp của Tết vì thế cũng rõ nét, cũng rộn ràng tươi thắm thiêng liêng đến lạ kì.

Mình tin chắc với những đứa trẻ quê ngày ấy, không gì sâu sắc bằng câu tổng kết “Vui như Tết”. Trong niềm vui xen lẫn sự ấm no. Dẫu là “no ba ngày Tết, đói ba tháng hè”, dẫu mùng 2 Tết đã lại bươn bả đồng sâu ruộng cạn nhưng cái nhộn nhịp, nỗi háo hức mong chờ Tết đã nằm sẵn trong lòng mỗi đứa trẻ từ cách đó vài ba tháng. Tết đến và Tết đi để lại nỗi nhớ Tết, mong Tết, đợi Tết đến ngậm ngùi. Nên mới là “Tết nhất”, vì đã là Tết thì mọi thứ đều là “nhất”. Dù theo cách hiểu phổ biến, từ “Tết nhất” là biến âm của từ “Tiết nhật” (ngày đầu tiên của tiết xuân) nhưng khi chuyển âm, nó đã biến ảo uyển chuyển để thành một loại nghĩa rất đúng với tâm trạng trẻ nông thôn nghĩ về Tết.

Ôi chao! Không thể có tấm vé nào để trở về tuổi thơ thêm lần nữa, để rưng rưng ngồi thềm nhà ngóng Tết nghe hồn mưa bụi giăng giăng. Kẹt cứng giữa bê tông, giữa ô nhiễm khói bụi và chao

chát âm thanh, Tết sao mà cứ “rắn đanh”. Như nàng thiếu nữ đỏng đảnh tuổi xuân thì, Tết cứ dùng dằng, chẳng muốn về chạm ngõ.

Tết hình như rơi rụng trong những lần kẹt xe tắc đường không thở nổi. Đến đường hoa Hoàng Hoa Thám, hoa cỏ bày thắm thiết dọc đường xuân mà còn không có nổi chỗ lách chân. Chỉ nghe tiếng quát tháo, tiếng còi xe bực dọc, sốt ruột, inh ỏi, láo nháo.

Tết hình như lem luốc trong đám khói bụi mịt mờ. Bụi đường, bụi xây dựng, bụi khói thải khiến ai nấy trùm kín như Ninza, chỉ hở ra đôi mắt thất thần lo lạng lách. Nàng xuân nào còn đâu chỗ mà ghé xuống má hồng thiếu nữ cho hây hây tình xuân xanh lộc biếc dịu dàng.

Tết hình như vật vờ chìm nổi ở những bến xe ngập ngụa rác. Người và xe nhớp nhúa trở về nhà trong những chuyến đi dài vật vã, thất thần. Đâu còn cảnh ai đó thảnh thơi cầm cành đào khoan thai bước xuống xe trong dặt dìu tiếng nhạc: “Em ơi mùa xuân đến rồi đó! Xúc động lòng ta trước cuộc đời” như hình ảnh thường thấy trong phim truyền hình.

Tết hình như bị bóp nghẹt trong tiếng loa phường réo rắt bên tai từ mờ sáng, đọc các thông tin về dịch cúm gà, cúm Ebola dù dịch đã lùi xa bảy thước. Rồi tin mừng xuân, rồi nhắc nhở lương hưu, phổ biến cách tránh thai, cách phòng chống AIDS...

Ôi chao là nhức nhối nhớ Tết khi Tết đã thực sự ở rất gần.

Thôi! Đành tự “ru lòng mình” bằng cách đóng thật chặt cửa cho vơi bớt âm thanh ồn ã gào rú bên ngoài, ngắm nhìn cành đào “đẹp nhất thành phố” mà vợ thửa về hôm trước. Cái màu hồng hồng của nụ đào phai gợi chút niềm thanh thản. Nó tẩy rửa, nó run rẩy từ những góc sâu da diết nhất và neo mình lại bên bờ trong veo của thanh tân. Sự khắc khoải, mong manh hóa ra lại bền vững nhất.

Nhủ lòng, thì ra vợ đã mang về cho mình, cả một mùa xuân.

Tinh tang, tinh tang

Bỗng dưng trái gió trở giời. Bác sỹ yêu cầu vào viện truyền nước. Nằm yên, nhìn từng giọt nước từ chai truyền rơi khe khẽ, từng giọt từng giọt, chầm chậm, chầm chậm thấy sao mà lâu quá, sao mà buồn quá. Nhưng nhắm mắt lại, nghĩ xa rồi nghĩ gần, nghĩ đi rồi nghĩ lại, chỉ ước mong sao thời gian chậm lại như từng giọt nước qua kẽ tay... tinh tang, tinh tang.

Tinh tang, tinh tang... chậm lại, chậm lại, để mình được ở bên con trai thêm nhiều nữa, để những ngày tháng 8 chưa đến gần, để thấy lúc nào con cũng cận kề, đi xa về gần đều có con cười toe nao nức: “Hê nhô, hê nhô bố”. Thật chậm thôi để sáng ra khi tỉnh dậy, con lăn ùa vào lòng, nói bố ôm con đi, như ôm một con cún con ấy. Và mình thì vỗ nhẹ vào cái đùi con chắc nịch, giấu đi nụ cười qua bờ vai con thủ thỉ: “Nào phải cún con, voi con thì có, cá mập con thì có, gấu con thì có”. Con cười như nắc nẻ. Mặc kệ, bố cứ ôm chặt vào, ôm như lúc bố ru con hồi bé, ôm như khi con mới ra đời, bố bế con mà chỉ cần một chiếc nón cũng che đủ cả người. Lại ứa nước mắt, bố muốn bế con, che chở con bằng cả bố, bằng cả tuổi đời dằng dặc, chất chồng. Bố muốn bên con bằng nụ cười, bằng ánh mắt, bằng hơi thở. Bố muốn vỗ về con bằng lời ru con cò, bằng ngọt lịm câu hò khoan lí lơi điệu hát, bằng thơm mát giấc trưa nồng. Không còn bao lâu nữa, con ngủ dậy một mình, tự ăn, tự học, tự chơi và tự... rơi nước mắt. Bên này đại dương, bố thương thắt ruột, thương rộng hơn biển khơi mà chơi vơi khó đếm. Thời gian ơi, chậm lại, tinh tang...

Tinh tang, tinh tang... chậm lại, chậm lại, để mình được nghe tiếng mẹ cha, bất kể khi nào. Cả ngày hôm qua vào viện, buổi chiều tối về, ngồi nghỉ dưới nhà một lát đã nghe thấy từng tiếng bước chân mẹ đi khó nhọc xuống cầu thang. Mẹ mếu máo: “Con đi vào

viện sao không cho bố mẹ biết, cả ngày bố mẹ ra ngóng vào trông, hỏi nhau xem con nằm viện nào? Con ăn được không? Bệnh tình đỡ chưa con?". Mình quay đi, nói to để át dòng nước mắt chực ứa ra: "Ôi, con không sao, nằm lại một lúc là đỡ thôi mà. Mẹ cứ lên nhà nghỉ ngơi đi". Mẹ yên tâm quay lên cầu thang, lại từng bước chân dò dẫm, run run. Chắc lên đến nơi, sau cơn hào hển vì mệt sẽ thông báo cho bố: "Thằng Thảo về rồi, nó không sao". Và hai ông bà rưng rưng trút gánh lo đè nặng trong lòng. Vâng, con không sao, không sao. Chậm lại thời gian để mãi mãi được nói với bố mẹ rằng con không sao, rằng không nắng mưa, bão giông, khó nhọc nào là lớn cả nếu có bố mẹ ở bên.

Tinh tang, tinh tang, thời gian chậm lại, mình không ngại, không sợ hãi bất cứ gánh nặng nào trên cuộc đời này để chăm lo cho bố mẹ, để được hạnh phúc với từng nhịp thở bình yên, từng nụ cười nhăn nheo tuổi tác, để được hưởng cái đậm say với mùi trầu cay, mùi dầu nóng luôn ấm sực căn phòng của bố mẹ mỗi ngày.

Tinh tang, tinh tang, chậm lại, tập ăn chậm để nhai hạt gạo cảm nhận rõ hơn vị ngọt ngào nặng tình quê, tình đất.

Tinh tang, tinh tang, chậm lại, tập đi chậm để nghe nắng thơm, mưa dịu, nghe gió reo, nghe lá lên chồi rồi lá úa, nghe tàn lụi rồi sinh sôi, hết một vòng quay tận hiến cho đất trời.

Tinh tang, tinh tang, chậm lại, tập... thương chậm để thấy rõ hơn những giọt mồ hôi, những nỗi xót xa, những mảnh đời tha hương, những nắng sương bạc mái đầu trên dãi dầu, trên bập bềnh, lênh đênh bèo dạt buồn nẫu một kiếp người.

Tinh tang, tinh tang, chậm lại, tập... yêu chậm để lắng cái nụ cười trong veo, trong veo, để nghe tim mình hồi sinh, để lại thấy bình minh tinh khôi trong mơ hồ sương reo, lời ca ngân theo heo may theo mưa bay. Dào dạt, khoáng đạt, ào ạt ùa vào lòng rồi tan nhanh trong bâng khuâng, bâng khuâng...

Tinh tang, tinh tang, chậm lại, chậm để không hời hợt, chậm để nuôi chín cảm xúc, để lắng nghe dòng chảy cuộc đời mênh mang.

Tinh tang, tinh tang, chậm lại, chậm để nghe nhịp đập con tim, để nhận ra những gì là bền lâu, những gì chỉ thoáng qua bảng lảng.

Mình muốn thời gian trôi chậm lại để... vội vã yêu thương. Nhanh lên nào, tinh tang, tinh tang, để quay về nhà và ôm ngay con vào lòng. Thay cái nhịp điệu buồn rượi tinh tang này bằng khúc nhạc đàn bầu mà con thường chơi tặng bố. Tình tang, tình tang, lời con cò bay lả, lời chim vỗ cánh, lời à ơi người ở đừng về.

Tinh tang rồi tình tang... mênh mang... mênh mang...

Độc thoại và đối thoại

- Sao anh thấy cuộc sống quá nhiều mệt mỏi. Sức ép công việc, gánh nặng cơm áo gạo tiền. Mỗi ngày thức dậy, anh luôn tự hỏi: Có điều gì không vui sẽ đến với mình đây. Chuyện sức khỏe của bố mẹ, chuyện sức khỏe của bản thân, chuyện con cái, chuyện chi tiêu, chuyện ô nhiễm khói bụi, ô nhiễm tiếng ồn... Ngày nào cứ 7 giờ lại nghe láo nháo tiếng loa phường: “Đây là chương trình truyền thanh phường...”, là anh đã muốn xỉu rồi. Rồi lo tắc đường, kẹt xe, khói bụi, lo an toàn thực phẩm cho mình và mọi người. Cứ là quay cuồng, mệt nhoài, bải hoải. Mà sao những lúc đó em ở đâu? Em cứ lẳng lặng, em cứ thờ ơ như đứng ngoài mọi nỗi chán chường, nỗi lo lắng, nỗi buồn khổ của anh. Nhiều lúc anh cứ tưởng mình là người đạp xe lên dốc chở em ngồi đằng sau. Dốc cao, mồ hôi anh tứa ra đầm đìa, em nhẹ thế mà sao anh thấy cực nhọc quá chừng chừng. Em cứ thản nhiên ngồi, đung đưa chân, em thơ thới với hoa với bướm, với trời xanh, với nắng vàng. Em cũng không hỏi rằng: Anh có mệt không? Để anh có cơ hội như bao anh chàng galant khác mà trả lời rằng: Anh phình phường. Anh cứ một mình đánh vật với dốc cao, phì phò, phì phò, lo so, buồn nản...

- Sao anh cứ phải suy nghĩ nhiều như thế? Cuộc sống là chuỗi những thử thách, những vận động. Buồn, chán, lo! Chính những cảm xúc tiêu cực ấy làm anh mệt. Anh hãy xếp chúng vào một “kho bí mật” đi anh. Khi nào có em ngồi cạnh, anh hãy lấy ra để ta cùng nhấm nháp, cùng “ăn” trọn chúng, cho chúng bay vèo đi như chưa từng tồn tại. Anh đừng nghĩ em im lặng là em không chia sẻ với anh. Em có cách của riêng em. Em còn dành thời gian để trò chuyện với con, để nghe nó kể về cái vũ trụ tươi non với những phát kiến độc đáo của nó. Nếu anh đạp xe lên dốc, em và con sẽ là người đạp xe bên cạnh. Thi thoảng dừng xe, lau cho anh những giọt mồ hôi, quay đều, quay đều, sẻ chia, thấu hiểu...

- Nói đến con, anh mới nhớ. Sao nó chỉ quấn quýt với em mà ít khi nói chuyện với anh. Hay cái vẻ cằn nhằn, cái khó tính của anh làm nó sợ? Không biết sau này con lớn, nó có còn thì thầm, quấn quýt với anh, có còn chơi vật tay, chạy đuổi nhau quanh nhà với anh như bây giờ không? Anh sợ con sẽ rút về thế giới riêng tư của nó, một mình một phòng như cách bọn trẻ con bây giờ thường làm. Và nữa, nó có sà vào lòng anh âu yếm mỗi khi đi học về hay lại chạy ùa đến bên mẹ, líu lo, hớn hở: “Hê nhô bây bi!” Anh lo lắm, anh đạp xe lên dốc đây, phì phò, phì phò, lọ mọ, lọc cọc, bở hơi tai...

- Anh ơi, anh hỏi gì mà lạ quá. Con cái bao giờ cũng có xu hướng gần mẹ hơn. Dễ hiểu thôi, bởi con có thời gian 9 tháng 10 ngày nằm trong bụng mẹ, vũ trụ của con khi ấy chỉ có mẹ thôi. Đến khi con ra đời, con mới “làm quen” với bố. Vậy nên, trong tình yêu đặc biệt đó, bố dẫu sao “cũng chỉ là người đến sau”. Mẹ như cọng mảnh, nhánh thấp, cành gần cho trái non xúm xít. Bố như cây cổ thụ, bóng tròn dài rộng, ủ ấp, nâng đỡ. Con và bố gần mà xa, xa mà gần thật gần. Anh hãy tận dụng từng giây phút, từng tích tắc khi mà cả nhà ta bên nhau, thong dong, an tĩnh. Nhìn sang bên đi, em và con đang đạp xe cùng anh lên dốc này, quay đều, quay đều, thương yêu, thương yêu!

- Nói đến thời gian anh mới nhớ, tuổi già đang sầm sập đuổi sau anh. Mỗi ngày, anh nhận ra tóc mình thêm nhiều sợi bạc. Anh càng lúc càng khó ngủ. Hôm qua, đang ngồi dưới phòng khách, có đứa con nít thò đầu qua cửa gọi lớn: “Ông ơi! Ông dắt cái xe gọn vào để mẹ cháu đi nhờ!!!”. Rồi khi tuổi già đến, anh sẽ nhớ nhớ, quên quên, sẽ làm ràm, sẽ càng thêm khó tính. Em và con cứ tha thẩn đi đâu đó, để anh ngồi một mình bên hiên nhà đầy nắng. Những sợi nắng cũng buồn hiu, liu thiu đậu trên mái tóc hoa râm. Nghĩ mà buồn. Thôi anh đạp xe lên dốc tiếp đây, phì phò, phì phò, ốm o, mệt mỏi...

- Anh ơi! Em nghĩ cuộc sống là một trường học để ta tập thương mình. Anh thương anh cũng có nghĩa là thương em và con. Hãy tập thở cho bình an, như tập viết từng con chữ. Run rẩy, mỏng

manh rồi cũng hiện từng hàng, từng hàng ngay ngắn, thẳng thớm. Với cái tính hay ăn vặt của mình, em nghĩ, tuổi già như một... trái dưa. Khi kinh nghiệm sống của một người đã chín, thì dưa vàng như sáp ong mật, mùi thơm sẽ ngát cả không gian. Thật tuyệt vời! Không ai có thể giấu được mùi thơm ấy. Mùi thơm như niềm vui. Niềm vui hiện ra, ánh mắt dẫu nhăn nheo vì tuổi tác vẫn ánh lên rạng rỡ. Niềm vui hiện lên trên khóe miệng. Miệng mỉm cười. Niềm vui hiện trên gương mặt. Gương mặt hóa trẻ thơ. Niềm vui hiện trên lời nói. Lời nói thành tiếng reo ca. Niềm vui hiện trên cử chỉ. Cử chỉ ôm ấp vỗ về. Anh cứ để niềm vui đựng trong kinh nghiệm của "một quả dưa chín", em sẽ nào đâu thấy tuổi già. Anh nhìn sang bên cạnh đi, em và con đang cùng lên dốc, lốc cốc, lốc cốc, từng vòng quay gõ nhịp an vui...

Ôi! Thật là đáng yêu. Em tuyệt thật... Cùng đạp xe lên dốc em nhé. Chà, lên đến đỉnh đồi rồi, cả một vùng non xanh mướt mát đã hiện ra trước mắt rồi kìa em...

Và choàng tỉnh cơn mơ! Đây là đoạn ĐỐI THOẠI thường nhật:

- Sao anh thấy mệt mỏi! Anh bù đầu vì công việc mà em thì cứ thờ ơ.

- Vớ vẩn! Anh không thấy em cũng một núi việc đây à! Việc nhà cửa, bếp núc, giặt giũ, chăm sóc con cái, đứt cả hơi...

- Ừ! Nói đến con anh mới nhớ, anh sợ rồi nó sẽ xa cách anh đấy.

- Anh mộng mơ thơ thẩn nhiều quá nên cứ lơ mơ. Con nào rồi chẳng sán lấy bố. Chỉ có bố con anh mới làm cho nhau hạnh phúc! Rồi lại một mình mẹ già nua, xấu xí, chẳng ma nào thèm dòm.

- Ôi! Lại nhắc đến tuổi già, hình như anh già rồi em ạ.

- Đúng quá rồi còn gì! Già thật chứ còn hình như gì nữa. Mà sao hôm nay anh lẩn thẩn thế! Đúng là già rồi có khác! Thôi anh cứ

ngồi đấy mà nghĩ vẩn nghĩ vơ, em vào bếp nấu cơm đây.

Chao ôi là sự khác biệt giữa ĐỘC THOẠI và ĐỐI THOẠI.

Bảo sao mình ít lời! Hihi...

Chúc cả nhà một tháng mới với nồng nàn hoa sữa và ngập tràn niềm vui!

Có em...

Từ ngày lấy em, anh mới nhận ra rằng, hôn nhân luôn là một trường học. Ở đó, anh ngẫm ngợi và rút ra khá nhiều điều mà những người độc thân không dễ gì có được. Trong số đó, có những điều cũng thú vị ra phết.

Có em! Anh mới hiểu, hóa ra đồng hồ không phải để xem giờ. Em có chừng hơn một tá những cái đồng hồ với màu sắc khác nhau. Em bày chúng chật cả ngăn tủ. Hôm qua, người đến lắp máy tính còn rụt rè hỏi anh: “Chú bán đồng hồ à?”. Đối với em, đồng hồ chỉ là để chưng diện khi ra đường. Chắc em nghĩ, ở nhà không cần quan tâm đến thời gian. Nhiều đồng hồ là thế nhưng mỗi khi cần xem giờ, nếu không có anh ở cạnh thì em... rút điện thoại ra xem. Hoặc nếu có anh, em sẽ hồn nhiên mà vóng vót: “Anh ơi, xem hộ em mấy giờ rồi?”. Anh xem giờ, rồi liếc vào cái đồng hồ lấp lánh trên tay em, nghĩ đến mớ đồng hồ lủng củng nằm nhà, lòng anh không khỏi phân vân. Dường như hiểu ý anh, em cười lèn lẽn: “Mấy cái đồng hồ này cấu tạo hơi phức tạp nên khó nhìn giờ lắm”. Ơ kìa, hóa ra em mua đồng hồ là vì cái sự long lanh của nó. Thế có phải đúng là đồng hồ không dành để xem giờ không? Đó là điều làm anh ngẫm mãi.

Có em! Anh mới hiểu giữa những kế hoạch dự định ban đầu và việc thực hiện chúng nhiều khi chả liên quan gì đến nhau. Anh ví dụ nhé, em dự định mua một cái điện thoại. Ban đầu, em trò chuyện với anh như một chuyên gia về công nghệ thứ thiệt. Em nói em sẽ mua một cái điện thoại có cấu hình mạnh (anh thì nghe từ “cấu hình” một cách hoàn toàn lơ đãng). Rồi em nói em sẽ mua một chiếc điện thoại có thương hiệu. Nói gì thì nói, điện thoại có thương hiệu sẽ yên tâm về chất lượng. Để xây dựng nên thương hiệu, người ta đã phải bỏ ra bao nhiêu tâm huyết và công sức. Có một cái tên trong làng công nghệ, đúng là “không phải dạng vừa đâu” anh nhỉ. Rồi em nói sẽ mua một cái điện thoại có giá tiền vừa vừa thôi. Điện thoại, xe máy... chỉ là

phương tiện, mình nghèo, không cần phải lãng phí tiền bạc vào chúng quá. Cần gì hơn thua nhau cái điện thoại phải không anh? Anh gật gù ra chiều tâm đắc. Và cuối cùng, em nhấn mạnh: Em thề là em sẽ không quan trọng về hình thức. Điện thoại là để gọi, để giao dịch chứ có phải quần áo, túi tiếc gì đâu mà cần đẹp, mà cần long lanh. Em nói với anh bằng ánh mắt ngời sáng, bằng một niềm tin mãnh liệt về những điều mình suy nghĩ. Rồi, em đi ra hàng điện thoại bằng tất cả sự hăm hở và mãnh liệt ấy. Và rồi, em chọn mua một chiếc điện thoại, rất nhanh, không chần chừ, chỉ bởi hình thức nó... quá đẹp. Vậy đó! Anh lại ngẫm mãi về sự khác biệt giữa kế hoạch và hiện thực là thế.



Có em! Anh mới biết không phải lúc nào những câu chuyện cười của mình cũng có tác dụng gây cười. Vốn là người hài hước, trong dạy học, anh thường hay kể những câu chuyện vui. Nhiều khi sinh viên cười lăn lộn mà mặt anh thì cứ tỉnh bơ. Có những em ra trường lâu lắm rồi nhưng khi gặp lại thầy vẫn rất ấn tượng về cách giảng bài hấp dẫn và hài hước của thầy. Những câu chuyện đó có khi chính anh cũng đã lãng quên. Đấy, học sinh thì yêu thích thế. Nhưng riêng em, một "cựu sinh viên" của anh thì lại thờ ơ. Lạ thế! Hôm trước khi xem phim Hàn Quốc, vừa xem em vừa sụt sịt, mắt mũi tèm lem, tay chấm chấm, miệng khào khào: "Anh ơi, sao cái cô ấy xinh mà khổ quá anh nhỉ. Đúng là hồng nhan bạc phận. Chẳng lẽ xinh cũng là một cái tội hả anh?". Anh đã an ủi em rằng: "Ừ, đúng là hồng nhan bạc phận đấy nhưng em yên tâm, nếu xinh đẹp là một cái tội thì em... vô tội". Nói xong, anh cười tủm tỉm. Cứ tưởng em cũng sẽ cười. Vậy mà em làm mặt lạnh. Và còn rất nhiều lần những câu chuyện cười của anh rơi tõm vào lặng im. Cho nên, anh mới thấy, không phải lúc nào truyện cười với em cũng là vui.

Có em! Anh tự nhiên thấy các tính toán khoảng cách cho những quãng đường đi của mình xem chừng lung lay lắm. Anh chịu không thể ước lượng được thời gian em sẽ đi từ điểm này đến điểm kia. Không hẳn vì em lạc đường mà chủ yếu phụ thuộc vào vô số thứ em gặp trên đường, vào tần suất các cuộc điện thoại. Ví dụ nhé! Nếu anh cần đi từ nhà đến nơi làm việc thì đường đi sẽ được tính là: Nhà mình rồi đến cơ quan. Cũng con đường đó, nếu em thì sẽ là: Nhà mình đến "con đường tình yêu"- con đường có hàng cây lộc vừng gần thư viện (dừng lại chụp ảnh tự sướng), đến quán S-cafe (dừng lại nói chuyện với bạn bè) đến sân hiệu bộ (dừng lại "buôn" điện thoại) và rồi mới đến nhà hiệu bộ. Đại loại thế. Đó là còn chưa kể, nếu vui chân, em sẽ rẽ vào một khoa nào đó để trò chuyện. Em thay đổi lộ trình nhanh như chớp. Từ đi thẳng, em rẽ ngang, em tạt dọc, em quay đầu. Mọi thứ không thể lường trước. Như một cầu thủ hạng cừ có những cú lách bóng kinh điển, em cứ quay qua quay lại. Nên nhiều khi, anh hẹn em lên chỗ anh làm việc, anh đợi ở sân hiệu bộ. Gọi điện, em nói bắt đầu đi rồi mà nửa tiếng sau, với quãng đường hơn 500 mét, em vẫn ở chế độ "đang đi". Nên anh ngạc nhiên lắm vì

đối với em, giữa khoảng cách địa lý và thời gian hình như chả có gì liên quan đến nhau.

Có em! Anh mới thấy nền điện ảnh sẽ còn thành công và phát triển dài dài. Em có thể xem cùng một thể loại phim từ ngày này sang ngày khác. Trong khi anh mải mê đọc sách, viết lách thì em phớt lờ tất cả. Dù chỉ loáng thoáng lướt qua màn hình nhưng anh vẫn có thể kể lại nội dung các bộ phim em xem. Này nhé! Việc tỏ tình chẳng hạn (màn luôn làm em cảm động nhất í), với phim Mỹ, sẽ là chả cần nói năng, chỉ nhìn nhau rồi lao vào hun lấy hun để. Thế là yêu! Với phim chuyển thể từ truyện ngôn tình sẽ là: ban đầu thì cãi lộn, ghét bỏ sau đó khi một người chuẩn bị bỏ đi thì người kia gọi giật lại, nói một câu sến súa. Vậy là yêu thôi! Với phim cổ trang thì hai người lao vào đấu kiếm, tan tác hoa lá, chim muông. Rồi họ chạm vào nhau như hóa đá. Vậy là yêu! Phim Việt Nam thì đuổi nhau quanh gốc cây, đuổi nhau quanh công viên, đuổi nhau trên bãi biển, rượt đuổi tít mù trên đồi... và rồi vác nhau đi tắm. Như thể nếu không có chạy nhảy và tắm táp thì sẽ mất vui. Vậy là yêu! Đấy, anh tổng kết có đúng không. Vậy mà, em có thể xem say sưa từ giờ này sang giờ khác, vừa xem vừa cảm thán. Nên anh mới hiểu, công thức nào của nhà làm phim cũng có thể làm lay động được trái tim nhạy cảm của em.

Có em! Anh mới hiểu, có những “hiện tượng tâm lý” mà không một chuyên gia tâm lý nào có thể giải thích nổi. Ví như, hễ em đi ăn với bạn bè. Thức ăn bày lên, mọi người đói meo. Nhưng không, phải là chụp ảnh “cúng” Facebook rồi ăn mới ngon được. Hoặc, khi có quá nhiều việc cần phải làm, có quá nhiều điều cần phải suy nghĩ, cách em lựa chọn sẽ là... đi ngủ. Hoặc, khi em đã ăn mặc thật đẹp, đã xịt nước hoa thơm lừng, đã đeo cái đồng hồ long lanh ưng ý, thì quả sẽ là một sự lãng phí khủng khiếp nếu em không gặp được vài ba cô bạn thân... Và còn rất nhiều điều như thế, những “hiện tượng” mà đối với anh thật là khó hiểu.

Có em!...

Ái chà, có quá nhiều rắc rối, có quá nhiều điều lạ lẫm mà với một người vốn trầm tính như anh, thật khó để mà hiểu.

Hôn nhân là trường học để mình thương mình và mình biết thương ta.

Nhưng có lẽ chính vì vậy mà anh càng thêm yêu ngôi nhà bé nhỏ và “phức tạp” của mình. Để mỗi ngày, anh được ăn những bữa cơm nấu từ vị yêu thương. Để anh lui hui bưng bát cháo thơm lừng dâng lên bố mẹ, để em lụi hụi tưới giàn cây mướt xanh trên sân thượng nhà mình, để anh ríu rít đùa vui cùng con mèo mặt bếu...

Sáng nay, trời nắng gắt oi nồng nhắc anh về mùa hạ, mùa của chuyến đi. Trong mỗi chuyến đi, nếu ai đó luôn dành một phần cho hành trình trở về nhà thì thật là hạnh phúc. Đó cũng là những chuyến đi đáng giá để mỗi chúng ta có thể sống được nhiều hơn, đi được dài và xa hơn, phải không em?

Vợ và “cô dâu 8 tuổi”

1. Sáng đẹp trời, nhìn vợ cứ tất bật trong bếp lụi cụi dọn dẹp, chợt thấy lòng lắng xuống. Vừa ra khỏi nhà, vội nhắn tin cho vợ bằng lời dặn dò không kém phần âu yếm: “Em nhớ ăn sáng để giữ gìn sức khỏe đấy!”. Nhắn xong hồi hộp chờ phản ứng như kiểu thử nghiệm tin nhắn tỏ tình. Chả thế còn gì, lâu rồi có nhắn tin kiểu này đâu. Toàn những tin đại loại là: “Ăn đi! Trưa tiếp khách, không ăn cơm nhà”. Hoặc: “Không ăn nhé! Tối đi ăn cơm ngoài!...” Thậm chí có lần chỉ là hình cái bát cơm gạch chéo nữa. Thế mà vẫn cứ hiểu nhau! Thế mà cứ thấy bình thường. Giờ lại tin nhắn như thế nên thấy mình quả thực “đáng yêu”. Chân bước nhanh, tim rộn ràng. Đi qua hàng cây lộc vừng còn ngước mắt lên tìm chùm hoa đỏ bâng khuâng. Rồi đến cơ quan phấp phỏng chờ tiếng nhắn tin tít tít của vợ. Và tin nhắn xuất hiện lúc... 4 giờ chiều: “Ukie anh, cảm ơn nhé!”.

2. Sáng thứ Bảy đẹp trời (lại đẹp trời mới khổ), rủ vợ đi ăn sáng. Vợ hào hứng nói: “Ôi thích thế, đi lun, đi lun”. Xong, vợ vào phòng ngồi lướt Facebook, trả lời các tin nhắn, các kiểu tư vấn từ tình cảm đến nuôi dạy con, vào comment các loại ảnh, nức nở, xuýt xoa: “đẹp chế nhở, đẹp chế nhở”. Xem tất cả các trang bán hàng online về đồng hồ. Xong xuôi quay ra chải lông mèo. Rồi đi lau nhà. Rồi tạt qua hàng tạp hóa cạnh nhà mua rau. Rồi rôm rả cảm thán về chuyện xăng tăng giá, về giá điện cao ngất ngưởng, về thực phẩm không đảm bảo an toàn. Xong xuôi, mặt vợ vẫn trong veo: “Đi nàooo! Ta đi ăn sáng anh nhé!” Liếc nhìn đồng hồ đã vừa vặn đến giờ... ăn trưa!

3. Có ông bạn vàng đến rủ đi bát phố. Nhắn tin: “Tôi đứng chờ ngoài đầu ngõ rồi”. Vội vàng đi luôn. Ra đến cửa, vợ nhìn từ đầu đến chân rồi thẽ thọt: “Khiếp, sao anh lại mặc quần sooc, lên thay đi”. Ừ thì lên thay. Xuống đến nhà, vợ lại nhìn từ chân lên đầu: “Màu

quần chẳng hợp với màu áo, người ta cười cho". Chợt nghĩ, đi chơi chứ có phải đến ra mắt bố vợ đâu mà cầu kì thế? Nhưng bỗng nhớ câu "Kính vợ..." nên lại hùng hục lên thay. Chưa hết, xuống đến nhà, vợ lại: "Anh cầm tiền chưa? Tối qua em giặt quần bỏ ví của anh ra ngoài". Trời ơi, có thế mà không nói luôn một thể. Lại leo lên lấy ví. Mồ hôi tuôn như tắm. Xuống đến nơi, vừa thò mặt ra cửa thì nhận được tin nhắn: "Ông làm gì lâu thế, tôi đi rồi!".

4. Trời trong, gió mát, vợ thông báo một cách hào hứng:

- Anh ơi, em gặp cô MH bạn cũ của anh đấy.

Mắt mình mở to hết cỡ, mồm thia lia:

- Thật á, thế trông cô ấy thế nào?

- Xinh lắm, ăn mặc sành điệu, người đẹp, cả xe cũng đẹp.

- Ừ, cô ấy lúc nào chả thế. Một thuở chân dài mướt mải mà. Xuynh hết chê lun. Mà sao em không gọi anh, anh mời cô ấy vào nhà chơi. Lâu rồi chả gặp cố nhân. Anh sẽ tặng cô ấy bộ sách của cả nhà. Anh sẽ kể cho cô ấy nghe về nhà mình. Anh sẽ...

- Thôi! Anh "nổ" ít thôi. Vì thực ra em gặp cô ấy từ mùa hè năm ngoái cơ!

Hẳn là tin tức rất có tính thời sự! Hot bỏng tay!

5. Buổi tối, hí hửng lấy bài viết mới ra khoe vợ, khấp khởi phen này vợ sẽ được một phen xuýt xoa. Chí ít thì cũng phải: "Anh viết chân thực quá, đọc là thích liền!" Hoặc cao hơn nữa là: "Em tự hào về anh". Vậy mà, ngâm nga chán rồi vợ mới thủng thẳng: "Nhân vật mà anh viết là ai thế? Em đã gặp nhân vật này bao giờ chưa? Cái bãi biển mà anh nói đến là ở đâu? Chi tiết say rượu là thật hay là hư cấu?...". Khoảng một trăm câu hỏi, mắt nhìn không chớp, giọng đều đều, đều đều. Chờ mãi không đến câu khen. Mắt mình trĩu xuống vì

buồn ngủ. Bên tai vẫn điệp khúc những hỏi là hỏi... Thôi em cứ đọc và tự trả lời nhé! Anh khò đây.

6. Tự nhiên bị đau đầu, nhờ vợ lấy cho viên thuốc giảm đau. Vợ hốt hoảng: “Anh đau làm sao? Làm sao mà đau? (Biết là làm sao thì đã không đau). Anh đau bên trái hay bên phải?”. Khổ đã đau mà lại phải nghĩ xem bên trái hay bên phải. Mình vặc: “Đau tuốt, cả trái cả phải. Cứ lấy cho viên giảm đau!”. Vợ bảo, anh để em tra Google xem đau cả trái cả phải là triệu chứng của bệnh gì. Mình gầm gừ: “Bệnh đau đầu chứ còn bệnh gì nữa”. Vợ xua tay, chưa hẳn thế. Anh đợi em nhé. Mình nằm thiêm thiếp, cố gắng đợi. Sau một hồi trầm ngâm, vợ rút ra kết luận đanh thép: “Cứ uống thuốc giảm đau đã anh ạ, để tính sau”. Mình thở ra một hơi nhè nhẹ. Vợ lục tục giở hộp thuốc: “Thuốc này là thuốc đau bụng, em để chỗ này, anh nhớ khi nào em không có nhà mà lỡ đau bụng thì lấy mà uống. Cái này là thuốc đau khớp, em mua cho bố mẹ mà quên chưa đưa. Cái này...” Khoảng dăm bảy lần “cái này” mà vẫn chưa đến “cái thuốc giảm đau”. Mình gượng bò dậy, thều thào: “Thôi, em để anh”.

Aizaa, mệt thế! Không biết bao giờ thì hết các phản ứng kiểu “cô dâu 8 tuổi” của vợ đây. 2000 tập xem ra còn ít. Hihi!

Hay thế chứ lị

1. Mùa hè nóng nực, nhiệt độ ngoài trời lúc nào cũng trên dưới 40 độ, ra đường nhằm lúc tắc đường nhìn vào đâu cũng thấy hệt như lò lửa. Vậy nên “cô dâu 8 tuổi” nhà mềnh quyết định học bơi. Chà chà! Trước lúc tham gia khóa học bơi là một màn diễn thuyết về vai trò của môn bơi:

Anh biết không, kĩ năng bơi lội là một trong những kĩ năng sinh tồn, là suối nguồn tươi sống tuyệt cú mèo!

Anh biết không, các cụ ngày xưa nói cấm có sai: “Có phúc đẻ con biết lội...”.

Anh biết không, bơi sẽ làm tim mạch khỏe ra, vận động được toàn thân, chỗ nào cần to cứ to, chỗ nào cần nhỏ sẽ nhỏ, chỗ nào cần thon sẽ thon...

Rồi rồi! Anh biết rồi, to nhỏ, dày mỏng gì cũng được tuốt, em cứ học bơi đi!

Vợ nghe xong, nở nụ cười mãn nguyện còn hơn địa chủ được mùa.

Thế là sáng sáng, khi mình còn đang mắt nhắm mắt mở trên giường, vợ đã huỳnh huỵch lao ra khỏi nhà với một túi đồ đạc lỉnh kỉnh, loẻng xoẻng: Nào kính, nào dầu gội, dầu tắm, khăn mặt, khăn tắm, kem chống nắng... chẳng khác gì chuẩn bị cho một chuyến du lịch.

Mấy buổi đầu hào hứng không thể tả.

Anh à, cảm giác đang nóng mà được đắm mình trong làn nước trong veo thật dễ chịu hết ý con mẹ tí! Anh à, buổi sáng ở bể bơi công nhận rất chi là đẹp, mông mông má má nõn nường...

Anh à, thầy giáo dạy lại đẹp giai, dạy thì cực dễ hiểu...

Túm lại học bơi rất dễ và thú vị! Anh mà không đi bơi là mất nửa cuộc đời đấy!

Rồi rồi anh biết rồi! Anh quá nửa cuộc đời rồi còn mất gì nữa. Mà ngày nhỏ, cứ thả xuống nước là bơi được chứ cần gì thầy bà!

Vợ trợn mắt: Anh nói thế là sai quan điểm, khi bơi phải biết kĩ thuật thì mới lâu mệt, mới bơi được lâu. Anh có biết cách quạt tay, lấy hơi hít thở đúng kĩ thuật không?

Mình vội vàng: Ừ ừ, đúng rồi, phải đúng kĩ thuật. Anh bây giờ thở trên bờ còn khó nói gì thở dưới nước...

Vợ nguýt một cái rõ dài nhưng xem chừng đắc ý lắm!

2. Bẵng đi mấy hôm, sáng sớm tỉnh dậy vẫn thấy vợ còn đang ca bài “hò kéo gỗ”, mình lay gọi: Này, dậy đi tập bơi đi! Vợ thở dài thậm thượt: Kĩ thuật bơi xem chừng khó quá anh ạ. Mà ông thầy dạy bơi dạo này toàn dạy tùy hứng nên em học mãi mà “phù phù trầm trầm” chẳng đâu vào đâu... Rõ chán!

Mình nín cười an ủi: Ừ, mà em nghỉ học là đúng quá rồi!

Vợ ngạc nhiên: Sao, sao lại đúng?

À! Vì ông thầy giáo sau khi dạy mãi mà em không biết bơi, có ngày ông ấy dìm chết em vì em làm... ông ấy mất mặt chứ sao nữa.

Lại nguýt... Dưng mà không thấy phản đối gì!

3. Mùa đông vợ quyết định đi học Yoga. Còn phải nói, tác dụng trên cả tuyệt vời, không chỉ thon gọn chắc khỏe mà còn minh mẫn

sảng khoái... Mình biết trước cái màn diễn thuyết về tác dụng của môn thể thao này nên nói trước luôn. Vợ nghe xong sướng rung cả rốn.

Từ túi đồ nghề học bơi, giờ chuyển sang túi học Yoga. Cũng lỉnh kỉnh loèng xoèng không kém. Nào thảm, nào quần, nào áo, nào nước nôi, đủ loại, đủ kiểu. Có vẻ công cuộc chuẩn bị mang lại niềm vui còn lớn hơn lúc vào tập luyện.

Từ lúc tập Yoga, vợ đi lại như mèo. Thi thoảng mình đang đọc sách, vợ đi lại từ đằng sau rồi cất tiếng lóe xóe làm mình giật bắn cả người. May mà không phải là đang ăn vụng.

Mỗi lúc hứng chí, vợ lôi cái thảm trong túi đồ nghề ra rồi hào hển: Anh xem em trình diễn động tác mới xem có tuyệt đỉnh kungfu không nhé!

Mình hốt hoảng: “Thôi thôi, anh biết rồi, quá tuyệt, em không cần trình diễn đâu”.

Nói rồi lủi nhanh, sợ chứng kiến mấy cái màn nghiêng nghiêng như cò bợ trên đồng vào mùa gặt. Chẳng biết sắp bay hay đang đậu...

4. Hào hứng là thế mà chỉ được đôi tuần lại thấy túi đồ nghề xếp xó. Mình giục: “Dạo này em không có hứng làm cò bợ nữa à?”.

Vợ trợn mắt: Chim cò gì ở đây? Anh toàn châm chích! Nói xong mắt rưng rưng, mình sợ vãi linh hồn, vội xua tay lia lịa: Không, không, anh không có ý đó. Em đi tập tốt cho sức khỏe lại còn dẻo dai, nhanh nhẹn, chỉ có điều em nghỉ tập cũng là siêu sáng suốt!

Sao lại sáng suốt? Vợ mở to mắt ngạc nhiên hỏi.

À! Chả là anh nhớ hồi mới quen em, mỗi lần e thẹn, em hay cúi xuống cắn móng tay. Trông cử chỉ ấy đáng yêu lắm. Bây giờ tập Yoga, đến khi em thành thục rồi, khéo mà mỗi lần “e thẹn” thay vì

cắn móng tay, em lại chuyển sang cắn... móng chân thì gay. Anh thấy ai tập Yoga cũng có động tác đưa chân lên quá đầu còn gì!

Khổ! Rứa là lại lườm, lại cười rung cả rốn, hay thế chứ lị!

5. Mùa thu vợ quyết định đi học lái xe.

Cái này thì mình ủng hộ nhiệt liệt. Nhà mình hàng tháng "cống" ối tiền đi lại cho taxi. Vốn sợ "chiến tranh giao thông" ở xứ này nên mình quán triệt vợ cứ ra khỏi khu vực Nghĩa Tân là phải đi taxi. Trước tình hình đó, nếu biết lái xe thì quả là tuyệt!

Những ngày đầu cũng hăm hở vô cùng.

Anh ạ, lái xe cũng chả có gì khó, mọi thứ tự động hết. Anh ạ, ngồi trên ô tô thấy an toàn tự tin lắm chứ không như lúc mình ngồi trên xe máy đâu. Anh ạ, cảm giác điều khiển được một cái xe to uỳnh rất chi là "đã" nhé...

Thôi được rồi, lần này thì im lặng sẽ là đỉnh cao của âm thanh nên mình chỉ tủm tỉm. Thì cứ để xem những cái "anh ạ" ấy kéo dài được bao lâu!

Đúng như điều mình e ngại, được vài hôm, thay vì kể về những lợi ích tuyệt vời của việc học lái xe, vợ lảng sang những chủ đề khác:

Em nói thực nhé, em cứ ngồi trong xe là không biết mình đang ở đâu so với mặt đường, không hiểu mình đang đi vào bên phải hay bên trái, nhiều lúc "hốt cả hền"...

Em toàn nhầm các chân với nhau, chân ga, chân phanh, tay vô lăng cứ loạn xì ngầu...

Em ghét nhất là việc phải cho tay gạt số. Sao người ta không làm như cái xe máy tay ga có phải đỡ hơn không. Đằng này, số nọ số kia "lỗn hết cả lận". Mà đã thế lại còn phải nhoài tay ra cầm cái

cần gạt. Lắm lúc mải nhìn đường, em sờ mãi mà không thấy cái cần gạt ấy đâu? Mình toát hết mồ hôi hột vì nghĩ ngay đến cái ông thầy dạy lái xe ngồi dạng chân cạnh ngay cái chỗ cần gạt!

Mình nén tiếng thở dài nhỏ nhẻ: Thôi, thế thì em cứ từ từ, lúc nào thông thạo về đường sá rồi tập xe cũng được em ạ!

Vợ mắt chớp chớp: Giá mà em biết lái xe để chở anh thì đỡ khổ thân anh. Có những đoạn đường chim bay thì ngắn mà đường bộ lại quá xa, anh đi lại vất vả quá!

Mình nắm tay vợ an ủi: Thôi chim không bay tung tăng thì... chim rù rì... lội bộ! Gì rồi cũng đến đích mà em!

Rõ khổ! Lại lườm... Rồi không hiểu “cô dâu 8 tuổi” còn nghĩ ra học món gì nữa đây?

Mình mới nhận ra phụ nữ họ có khả năng thật tuyệt vời trong việc lập kế hoạch. Mục tiêu trong năm 2015 là hoàn thành các kế hoạch của năm 2014 mà chính ra phải xong từ năm 2013 như đã hứa từ năm 2012 và được lên kế hoạch từ năm 2011.

Nghe phong thanh vợ lại sắp đi học đàn, học tiếng Anh, học Arobic, học trang điểm...

Lại sắp điệp khúc “Anh à” “Anh ạ”...

Tản mạn cho ngày 20/10

Đừng bao giờ hỏi một cô gái xem trong túi của cô ấy có những gì. Mỗi lần liếc mắt vào túi xách của vợ, mình đều“choáng” vì thấy cơ man là đồ đạc. Đồ trang điểm, sách báo, cặp tóc, nước hoa, mũ, ô, đồ ăn, giấy bút, khẩu trang, bấm móng tay, bưu thiếp... Tất tần tật, tạp phí lù lủng củng, loẻng xoẻng. Vốn là người ưa gọn ghẽ, đôi lúc mình cũng định đổ tuốt tuột ra rồi làm cuộc khảo sát, thống kê, phân loại và sắp xếp lại. Nhưng quán triệt câu “Kính vợ đắc thọ” nên đành“Kính nhi viễn chi” vậy! Lộn xộn, bừa bộn là thế nhưng khi cần lấy thứ gì vợ chỉ thò tay nhón một cái được ngay. Không thể có gì tinh tường và chính xác hơn thế!

Đừng bao giờ hỏi xem trong tủ quần áo của một cô gái có những gì. Tủ nhà mình luôn trong trạng thái đầy ứ ừ ự kính thưa các loại quần áo của vợ. Lạ một điều là có vô thiên lủng những cái giống nhau y chang. Váy hoa chẳng hạn, cỡ hàng chục chiếc, hoa lớn hoa nhỏ sặc sỡ như công viên Nghĩa Đô vào mùa xuân. Rồi áo khoác, áo len, quần dài, quần cộc... Thế nhưng mỗi lần có việc quan trọng ra khỏi nhà, vợ thường đứng tần ngần đến cả tiếng đồng hồ, nâng lên đặt xuống và cuối cùng sẽ chọn đại một cái chỉ đơn giản là bởi đã... quá mệt.

Đừng bao giờ hỏi xem một cô gái đã nấu món ăn như thế nào. Nhà mình, mỗi lần dọn cơm, bất kể trên mâm có món gì, mọi người đều ăn uống rất chi là “nghiêm túc”. Hễ món nào không nhận được sự hưởng ứng nhiệt liệt là y như rằng vợ sẽ rất buồn. Sẽ là một loạt những câu hỏi: “Sao thế, em nấu không ngon à? Em ăn thấy ngon thế này mà sao anh không thích? Anh phải biết rằng cả đêm qua em không ngủ vì nghĩ món ăn cho cả nhà...” Nói chung là trả lời sẽ rất mệt và lại rất thiếu tính thuyết phục! Cho nên, giải pháp tốt nhất là vừa ăn vừa gật gù: “Ngon, rất độc đáo! Món ăn không chỉ hợp khẩu

vị mà còn giàu tính sáng tạo...” Cao hứng hơn mình còn huếnh: “Nếu cuộc thi Master Chelf bỏ qua em thì quả là một lỗi rất lớn”. Thế là cả nhà ai nấy đều vui!

Đừng bao giờ bất hợp tác với một cô gái chỉ vì con thú cưng của cô ta. Mình đã rất nhiều lần rút kinh nghiệm sâu sắc về điều này. Thi thoảng về nhà, mở cửa phòng ngủ thấy nồng nặc mùi nước đái mèo khai khẳm. Thế nhưng hễ càm ràm là thể nào vợ cũng nhăn nhó: “Em có thấy mùi gì đâu. Tại anh cứ ác cảm với nó nên tưởng tượng ra thế!” Khổ thế, chẳng lẽ lại mở cuộc điều tra. Mình đành còng lưng vác giẻ đi lau từng ngóc ngách. Lông mèo cũng thế, túm được mớ nào, mình lại giơ lên, nhấm nháy: “Em nhìn xem, đẹp chửa, cứ như hoa bồ công anh ấy nhỉ”. Thế là vợ thích chí cười toe. Dưng mà “bồ công anh” còn có mùa chứ lông mèo nhà mình thì cả bốn mùa luôn. Hụ hụ.

Đừng bao giờ cố gắng giải thích điều gì cho một cô gái. Tạng người mình ốm yếu, mỗi khi trở trời trái gió, người ngợm xương cốt cứ đau nhừ. Thế nhưng vợ thì không bao giờ chịu hiểu: Dù có ngồi yên một chỗ, mình vẫn thấy mệt bã bượi! Với cô ấy, mệt có nghĩa là chạy hùng hục quanh sân vận động hoặc leo 8 tầng cầu thang. Vận dụng mọi khả năng về ngôn ngữ, bằng cách so sánh, ẩn dụ, mình cố giải thích để cô ấy hiểu: Em ơi, anh giống như cái điện thoại iPhone của em ấy, để không nó cũng tự hết pin. Nhưng cô ấy vẫn phớt lờ.

Đừng bao giờ...

Phụ nữ quả là quá phức tạp. Thế nhưng mỗi khi nghĩ về những người phụ nữ quanh mình: là mẹ, là chị gái, em gái, là các cháu gái, là vợ, là vô số bạn hữu xa gần... lòng mình vẫn cứ rưng rưng. Bất giác bỗng nhớ bài thơ *Mùa xuân chín* của Hàn Mặc Tử với những câu kết rất gợi: “Khách xa gặp lúc mùa xuân chín/ Lòng trí bâng khuâng sực nhớ làng/ Chị ấy năm nay còn gánh thóc/ Dọc bờ sông trắng nắng chang chang”, mình lại thấy nôn nao. Tình thực, theo mình, cảm xúc bao trùm trong *Mùa xuân chín* không phải là cảm hứng thơ mộng, lãng mạn. Cái đọng lại ám ảnh mình là hình ảnh bờ

sông chang chang nắng với câu hỏi “Chị ấy năm nay còn gánh thóc” ngân nga da diết trong lòng. Dường như có tới ba mùa xuân trong một “mùa xuân chín”. Một là mùa xuân ửng đỏ chín mọng của thiên nhiên, tạo hóa, của “bao cô thôn nữ hát trên đồi”, của tuổi xuân tràn trề nhựa sống. Thứ nữa là mùa xuân của làng quê nhọc nhằn với những mẹ, những chị oằn vai gánh thóc trên bờ sông chang chang nắng. Và còn một mùa xuân khác, mùa xuân trong sự tìm kiếm, trong khắc khoải và trong sự trưởng thành thấu cảm thẩm mỹ của thi sỹ. Phải lắng lòng lắm, phải trân quý lắm, phải gắn bó thiết tha lắm mới thấy hết “nỗi đoạn trường” của những người phụ nữ áo vải, chân đất mỏng miêng trên bờ cát bỏng rát gió Lào. Không phải ngẫu nhiên mà trong ca khúc *Tình ca*, Thái Thanh lại viết: “Tấm áo nâu! Rướn mình đi từ cõi rừng sâu / Dắt dìu nhau vào đến Cà Mau, áo ơi!”. Ám ảnh, xót xa và yêu thương ngập lòng những thân cò lặn lội tảo tần trên “triền sông chiều đông buốt giá”: “Yếm rách còn ngăn được gió/ Tình em dang dở yếm nào che...” (Phú Quang). Hình ảnh “rướn mình” rồi “dắt dìu” nhau chốn tha hương sao giống mẹ, giống chị mình đến thế! Từ thuở hỗn mang lập làng lập nước và hình như đến tận bây giờ, người phụ nữ Việt Nam muôn đời vẫn vậy. Vai vẫn gánh nặng bao phần lo khó nhọc, vẫn bươn bả một nắng hai sương nơi đồng sâu ruộng cạn. Vẫn chân đăm đá chân chiêu trên những thửa ruộng mấp mô chiêm khô mùa thối. Vẫn khẩu trang, áo chống nắng tầng tầng lớp lớp len lỏi trong khói bụi, tắc đường. Vẫn tay bấm còi xe, tay giữ con đang gật gà ngủ gục sau lưng trên đường đến lớp. Vẫn gánh rau, rổ cá, mớ tép, tải bánh mỳ, sọt đồng nát chè chai bướt bải chạy mỗi khi công an, dân phòng rượt đuổi. Vẫn giọt giọt mồ hôi, mướt mải tay dao tay thớt chuẩn bị cho những bữa ăn gia đình với khát khao nồng ấm!... Thương lắm...

Và cũng bởi thế, có đôi khi giữa mùa đông lạnh giá xứ người, nhìn những sân tuyết mênh mông trắng, mình lại nhớ diết da những triền cát trắng miên miết quê nhà. Thấy những mẹ, những chị, những em còng lưng gánh gạo, gánh con, gánh cả miệt mài nước mắt trong đêm trăng quầng trăng hạn, hay giữa trưa nắng lửa bỏng rát thịt da. Và thấy trong mình trào lên sự đồng cảm thương mến đến khôn cùng!...

Vậy nên, đừng bao giờ hỏi vì sao một người đàn ông lại đem lòng yêu một cô gái!

Và thay lời kết, xin gửi tri ân nhân ngày 20/10 đến tất cả những người phụ nữ thương yêu của tôi!

Thư gửi ông già Noel

Thưa Ông già Noel! Khi con trai con ở nhà, ông là nhân vật được nhắc đến nhiều nhất trong ngày Chúa Giáng sinh. Cả năm nhõn một ngày này, con tự nhiên bị "lép vế" trước con trai. Đối với nó, ngày hôm ấy, chỉ có ông già Noel quyền năng mới có thể đem lại hạnh phúc tột cùng. Và thay vì hai bố con ôm nhau ngủ như thường ngày, đêm Noel, con ôm gối ra sofa ngủ vì theo lời con trai con, có thể khi nhìn thấy bố, ông già Noel sẽ trao quà... nhầm. Lẽ ra thay vì một bộ Lego, ông lại tặng dao cạo râu. Hoặc lẽ ra là một đoàn tàu chạy quanh đường ray có thể xếp kín cả gian nhà thì ông lại tặng cái... quần đùi. Thế là, con ra ghế ngủ. Rồi nửa đêm con lồm cồm bò dậy rón rén lại gần giường con trai để còn làm cái nhiệm vụ quá đỗi hạnh phúc. Đó là... Thôi! Con không dám nói nữa kẻo ông "tự ái"! Vậy nên, sáng hôm sau, con trai con tỉnh dậy, nét mặt hân hoan, rạng ngời với lòng biết ơn chan chứa về món quà của ông già Noel với cỗ xe tuần lộc. Nói thực là con cũng Gato với ông ra phết. Nhưng vì niềm vui của con trai nên con tạm thời xếp ông vào nhân vật "quyền lực".

Noel năm nay, con trai con lại đang du học nơi phương trời xa lắc. Nếu con trai còn ở nhà, chắc nó cũng không đẩy con ra ghế sofa ngủ nữa. Nhưng dẫu vậy, thưa ông già Noel quyền năng, con vẫn có nhu cầu phải thổ lộ vài điều ước của con. Con mong ông sẽ lắng nghe chăm chú như đã từng lắng nghe ước ao của con trai con nhé!

Ông già Noel ơi, ông có thể có cách nào hô biến tất cả kim cương và đồ trang sức quý trên thế giới này đi không ạ. Như thế, các sàn diễn thời trang, các trang báo mạng, thay vì tung hô những trang sức đắt tiền, họ sẽ quay sang ca ngợi những vòng tay bằng nhẫn cỏ, bằng dây cói. Điều đó chẳng phải là đáng yêu và lại rất có

lợi cho môi trường hay sao. Ngày hôm qua, “cô dâu 8 tuổi” nhà con giơ bàn tay với các ngón tay gầy gầy xương xương như chân gà chạy bộ nói bằng giọng rất ái ngại: “Anh nhìn xem, cái nhẫn của em tự nhiên rơi mất một viên. Về chỉnh thể thẩm mỹ, như thế là rất không ổn”. Ơ kìa, con thì chẳng thấy có gì không ổn cả. Nhưng mà ông biết không, nếu con trả lời như thế, nguy cơ con phải ngủ ngoài sofa là rất cao, dù con biết, ông sẽ chẳng bao giờ ghé thăm và tặng con bất kì một viên hay hòn nào cả. Mà ông cũng biết rồi đấy, cái viên bé xíu mà nàng nói bị rơi, nó không dễ dàng tìm thấy như ta tìm viên sỏi hay viên kẹo mút. Thế nên, nếu được thì ông cứ hô biến tất tần tật kính thưa các loại trang sức đi ông nhé! Con đa tạ ông!

Ông già Noel ơi, ông có thể làm cách nào hô một tiếng cho tất cả các loại kem trang điểm tổng hợp vào một lọ được không ông? Cứ đà này, con đồ rằng “cô dâu 8 tuổi” nhà con sẽ thành chuyên gia đạt giải “Nobel hòa bình” về hóa học. Mỗi buổi tối, quy trình làm đẹp của nàng ta mới phức tạp và nhiêu khê làm sao! Ban đầu là “bọc mặt” bằng một cái mặt nạ trông kinh dị hơn bất cứ loại mặt nạ rằm tháng Tám nào. Tiếp đó là màn bôi các thứ nhơn nhớt hăng hắc mà trần gian gọi là... kem. Hai, ba thứ gì đó... Sau rốt, dùng một cái chai dài như khẩu súng trường, nhằm thẳng vào mặt xịt tung xịt tóe. Con cứ hãi hãi là. Chỉ sợ xịt nhầm vào mắt thì... trần văn tèo. Thế mà mỗi lần xịt xong lại vui vẻ như lão nông cày xong thửa ruộng, mặt mũi tươi ngần... Cho nên, nếu được, ông vui lòng, cho tất cả các quy trình nhua nhúa ấy vào thành một thao tác đơn giản như người ta vỗ nước lên mặt thôi ông nhé. Con đa tạ ông!

Ông già Noel ơi, ông có cách nào để giúp một người hiểu về đường đi lối lại và có kĩ năng miêu tả đường không ạ. Nếu là ông, khi được hỏi đang đứng ở đâu mà nói là: “Đang đứng dưới đám mây!” thì ông có tìm được ra không hả ông? Có một quãng đường từ nhà ra đến phố Kim Mã mà “người cùng nhà với con” mỗi lúc đi lại tả một kiểu khác nhau làm con cứ rối tung lên không biết đằng nào mà tìm. Đối với người ấy, cứ như thể con đường mỗi lúc lại được photoshop cho khác đi hòng “đánh lừa” người ta ấy. Cho nên, cách tốt nhất đối với con là khi bị lạc thì người ấy hãy cứ đứng yên

một chỗ để con còn biết lối mà tìm. Hoặc tốt hơn cả là thay vì nói tên đường, người ấy sẽ nói tên cửa hiệu trên con đường đó. Ví dụ: Hàng quần áo, giầy dép X, hàng mỹ phẩm Z, hàng nước hoa Y... như thế dễ hơn nhiều. Ông xem xét giúp con vụ này ông nhé. Con đa tạ ông!

Ông già Noel ơi, ông có cách nào để cơm có thể ngon như các món ăn vặt không ạ! “Người cùng nhà với con” rất ngại ăn cơm nhưng lại rất khoái các món ốc luộc, hạt dẻ, khoai lang, sắn, ngô nướng, củ từ... nói chung là toàn những thứ ngày xưa con dùng để ăn chống đói. Cứ đến bữa cơm, người ấy ngồi nhai trệu trạo vài thìa một cách đầy đau khổ nhưng hễ đi qua hàng ốc là mắt sáng rực, mũi hít hít, như thể sắp bước vào bữa yến tiệc cung đình với sơn hào hải vị. Đã thế, thi thoảng người ấy rủ con đi ăn cùng, hễ mà con từ chối thì thế nào cũng có chuyện. Nào là không tâm lí, nào là thiếu lãng mạn. Ơ kìa, ăn mấy con ốc khều khều mút mút, nước chấm vãi khắp vỉa hè, xung quanh “nữ tú nam thanh” cười nghiêng cười ngả. Thế gọi là lãng mạn mới tài! Con là con chịu rồi! Đa tạ ông!

Ông già Noel ơi, ông có cách nào để có thể khiến “người cùng nhà của con” có thể ngừng luôn và ngay những chỉ dẫn rất chi là vớ vỉn dành cho con được không ông. Ví dụ nhé, mới hôm qua, con kêu nhớ con trai và thấy buồn quá đỗi. Người ấy bèn hỏi là liệu con có muốn vui lên không? Tất nhiên câu trả lời của con là có. Và đây là những chỉ dẫn của người ấy:

Trước tiên anh hãy bắt một con ruồi. Đem nó bỏ vào ngăn đá tủ lạnh. Nhưng nhớ chỉ trong vòng 10 phút thôi nhé, cho con ruồi chỉ kịp bất tỉnh chứ chưa ngỏm. Xong rồi, anh lấy nó ra. Anh nhổ một sợi tóc dài nhất trên đầu anh, buộc vào chân con ruồi. Việc bây giờ của anh là ngồi đợi nó tỉnh lại. Và thế là anh đã có một chú thú cưng biết bay.

Ông già Noel ơi, trong tình huống ấy, liệu ông có thấy vui không? Con đa tạ ông!

Ôi! Ước muốn của con thì còn nhiều vô kể. Con tin chắc đến Noel sang năm, ước muốn ấy còn dài hơn nữa. Chỉ sợ ông không đáp ứng kịp nên con dừng tại đây...

Con kính chúc ông sức khỏe để mang lại niềm vui cho mọi người trong đó có con.

Còn giờ đây, sau khi đăng bức thư này, con sẽ đi tìm chỗ trên... ghế sofa để ngủ cùng mèo ông ạ!

Con chào ông!

(Đêm Noel 2015)

Tình yêu

Là những “bạn gái” dễ thương luôn chờ đón bài trên Facebook của mình với tấm lòng sẻ chia chân thực. Trong số đó, vài bạn thi thoảng nhắn tin động viên: “Anh ơi, anh khỏe không?” “Anh ơi, anh đang làm gì đấy?”. Dịu dàng, tha thiết! Đôi khi rủ nhau đi cafe, nói chuyện “phê như con tê tê”, mải mê, mê mải!

Là những “bạn gái” từ ngày nảo ngày nào. Cũng nặng nhớ thương, cũng vương nuối tiếc đến nỗi gặp nhau lúc nào cũng chỉ muốn hát: Anh còn nợ em/ Công viên ghế đá/ Lá đổ chiều hôm? Và còn nợ em/ Cuộc tình đã lỡ... Đến nỗi khi nào cũng muốn ca: Tình ngỡ đã quên đi nhưng tình vẫn còn đầy. Thi thoảng cũng hỏi thăm: “Em hạnh phúc chứ? Em ổn không?”. Nhắc chuyện ngày xưa thấy lòng buồn như con chuồn chuồn.

Là những “bạn gái” đồng nghiệp. Ngày lễ Tết, mua tặng mình cây hoa chậu cảnh đẹp ngất ngây. Ngồi ngắm một hồi thấy mùa xuân dâng lên ngập lối. Rồi đi ăn cùng nhau. Rồi đi du lịch cùng nhau, thích như con chim chích.

Là những “bạn gái” từng là học sinh. Vì là học sinh cũ nên hiểu thầy lắm. Lúc nào cũng rộn ràng tíu tít: “Thầy ơi thầy nhớ em không? Thầy ơi, thầy hát hay lắm, thầy hát riêng tặng em nhé”. Hỏi han, xuýt xoa, động viên, khích lệ... cứ thế rót những tin yêu, khiến cuộc sống của mình không bị chán như con gián mà ngược lại luôn hay như chim bay.

Là “bạn gái” mà hễ khi nghĩ đến, mình luôn thương đến thắt lòng. Mỗi khi mình buồn, mình gọi điện cho bạn ấy để chia sẻ. Bạn ấy gắn bó với mình bằng một sợi dây đặc biệt có tên là CHỊ GÁI.

Là “bạn gái” mà mình hay cáu kỉnh, hay phê bình vì cái tội cả tin, thương người mà không biết thương thân. Bạn ấy luôn im lặng mỗi lần nghe mình mắng, mắt ươn ướt, rơm rớm. Bạn ấy có tên EM GÁI.

Là “bạn gái” hay sợ hãi thót cả người mỗi lần mình nóng tính vì tội mải chơi nhưng sau đó lại rón rén lại gần, đưa cho mình cốc nước. Những “bạn” ấy hồn nhiên đến độ nhảy lâng câng hú hét khắp nhà như khỉ già leo cây mỗi khi mình mua tặng quà nhân ngày lễ Tết. Các bạn ấy làm mình vừa bực vừa thương. Các bạn ấy có tên là CHÁU GÁI.

Là “bạn gái” hàng ngày luôn ngóng trông mình. Hễ mình đi làm về muộn là than thở: “Khổ thân, chắc mệt lắm đây”. Hễ mình đau ốm là xuýt xoa, là cằn nhằn bằng ngôn ngữ rất chi là tình yêu: “Đã bảo mà không nghe, cứ mặc phong phanh cơ”. Thi thoảng, “bạn” ấy cũng dỗi, cũng quay mặt vào tường không thèm nói chuyện với mình. Chả là do mình lỡ quên không hỏi han kịp thời thôi. Nhưng chỉ cần mình xoa vai, cười một cái, nhắc “bạn” đi tất hoặc kéo ống quần xuống cho khỏi lạnh, đừng xắn quần lên cao thế, cứ giữ thói quen đồng ruộng mãi thôi, thế là “bạn” lại cười. Nụ cười ấm áp với hàm răng... đen bóng. Vì “bạn” ấy đã U90 và có tên là MẸ.

Là “bạn gái” khiến mình tin tưởng rằng, hễ khi mình tận cùng cô đơn hay khi ốm o già lão hoặc khi cuộc sống đầy chông gai, thách thức, bạn ấy vẫn luôn ở bên. Chẳng nói năng gì, chỉ nắm tay ấm áp, sẻ chia. Bạn ấy không bao giờ thèm nhòm vào điện thoại hay tin nhắn Facebook của mình. Bạn ấy điềm nhiên trên mọi mối quan hệ của mình vì bạn ấy tin chắc rằng, dẫu có thế nào, mình chắc chắn sẽ trở về nhà. Bạn ấy chưa khi nào hỏi xem mình kiếm được bao nhiêu tiền, chưa khi nào: Nắm tay anh thật chặt/ Giữ tay anh thật lâu/ Nói với anh một câu/ Tiền đâu đưa cho em. Ấy thế mà bạn ấy có những cách “quản lý” rất riêng làm mình khi đi xa luôn mong muốn trở về. Bạn ấy có tên là VỢ.

Có lẽ mình là người đàn ông hạnh phúc bởi mình được sống trong TÌNH YÊU của những người “bạn gái”. Họ làm cho mình nhận ra hạnh phúc luôn ở quanh đây. Họ làm cho mình luôn cảm thấy rằng, họ chính là mùa xuân để hé mở những chồi non lộc biếc, những niềm vui sống, những nụ cười rạng rỡ tin yêu. Chính vì thế, mình gửi tới những người phụ nữ, những người “bạn gái” của mình lòng biết ơn, tình yêu thương từ sâu thẳm trái tim mình. Hãy luôn KHỎE và VUI để thế giới này, mỗi bình minh thức dậy lại rộn ràng trong đong đầy HẠNH PHÚC.

Hâm ơi là hâm

Nhà mình lúc nào cũng tấp nập náo nức vì luôn có các cháu, các em đến ở cùng: "Rộng bụng hơn rộng nhà" mà! Đứa cháu nào ở cùng, mình cũng thấy yêu thương, quý mến. Nhìn chúng cứ thấy hình ảnh con trai trong đó.

Tuy nhiên, mấy năm có hai đứa cháu gái ở cùng là có "nhiều chuyện" hay ho, dễ thương nhất. Đứa chị thì mình đã viết trong bài *Tồ ơi là tồ*. Mỗi lần đọc bài xong nó lại cười toe: "Bác viết cháu thấy hay lắm í. Cháu thích lắm í. Nhưng sao bác cứ gọi cháu là tồ, cháu tẹt chứ có tồ chút nào đâu".

Còn đứa em, mình thường "dọa": "Cháu không cẩn thận, bác sẽ viết bài về mày với tựa đề *Hâm ơi là hâm* cho coi". Nó túm chặt tay mình lắc lắc: "Bác đừng, viết thế là hỏng hết xôi chè". Rồi cười rinh rích.

Mà xem chừng nó "hâm" thật.

Những ngày đầu học đại học xa ông bà, bố mẹ, nó nhớ nhà khóc tu tu. Mình toan nạt: "Từ đây đến Phủ Lý có bao xa mà khóc nỗi gì". Nhưng thấy cái mặt nó tèm lem nước mắt nước mũi, thương quá nên lại thôi.

Nó được cái khéo léo hơn đứa chị, biết thêm vài "chiêu" nấu nướng. Có đợt vợ mình đi công tác, nó trổ tài xào rau rồi rán cá, mình nắc nỏm khen ngon. Thế là nó nấu liền trong một tuần chỉ rau xào và cá rán. Cứ đến bữa nhìn thấy ngồn ngộn rau xào, cá rán là đã thấy ngán. Nhưng nó thì luôn nhìn mình bằng ánh mắt sáng rỡ: "Bác ăn đi, đúng món bác thích, bác ăn nhiều thật nhiều vào nhé". Thế là mình lại cắm cúi ăn, không ý kiến ý cò gì...

Nó học thông minh sáng dạ chỉ tội lười. Mình luôn mồm nhắc về cái tội hay “thoái chí nản lòng”, thanh niên gì mà sách vở không chịu đọc, học hành trần xì mấy quyển giáo trình chẳng chịu mở mang, thêm nếm gì, kể cả cái việc cho đi học thêm tiếng Anh mình cũng phải đăng kí đến năm lần bảy lượt... Rồi mình lấy dẫn chứng hùng hồn: “Bác đây này, hồi trẻ thèm sách, mơ sách, suốt ngày đi bộ mấy cây số để mượn sách về đọc. Trong khi đó mày sống trong nhà bác giữa một rừng sách mà chẳng thấy đọc là sao”. Sau mấy hôm mắng, thấy nó mê mải đọc sách, mình “ưng cái bụng” lắm. Vậy mà cắm cúi được mấy hồi, rồi một lần nó hào hứng: Bác ơi, đọc cuốn này cháu mới thấy bác đúng là một “soái ca” của u Điệp (chị em nó yêu quý “cô dâu 8 tuổi” nhà mình nên luôn gọi bằng U). Ối giời, thì ra nó đọc truyện ngôn tình!

Nó gầy nhẳng nhưng ăn uống lúc nào cũng sợ béo. Mỗi bữa vừa ăn vừa lo: “Ôi! Ăn cái món này béo lắm u à”. Đấy là nó tâm sự với vợ mình, chứ biết mình phản đối nên nó chẳng dám ho he. Có lần mình tủm tỉm trêu: Thôi cứ ăn đi cháu, mày xấu có phải vì béo đâu. Cứ ăn nhiều vào, béo càng xinh, như con Tồ ấy! Mà bác kể chuyện này cho nghe nhé: Có dịp Tồ sợ béo quá, nó leo lên cân điện tử. Vừa đặt hai chân lên bàn cân thì cân phát ra thông báo: Đề nghị quý khách xếp hàng lần lượt khi lên cân! Vui đáo để. Đấy, cháu thấy không, có ai mà lại có “sức nặng” với cái cân đến thế đâu. Nó nghe xong cười rũ rượi rồi vùng vằng: “Ứ, bác trêu cháu”. Mình thong thả bồi thêm: Nếu câu “hồng nhan bạc mệnh” là có thật thì hai u con nhà cháu cứ yên tâm sẽ “trường sinh bất lão” hoặc chí ít cũng xứng vào hàng “thần tiên tỉ tỉ”. Ối giời! Sau câu nói đó, giông bão nổi ầm ầm...

Nó thì “gọn gàng” hết chỗ nói! Vài hôm lại thấy mặt méo xệch, lôi u ra một góc thì thầm: “U có thấy cái quần/ cái áo của con đâu không?”. Phải cái “u” cũng tâm hồn treo ngược cành cây nên mặt cũng ngác ngơ ngơ ngác không kém. Mình thường tủm tỉm cười chỉ ra hàng bán quần áo đầu ngõ, ý là ra đấy mua cho nhanh, khỏi cần tìm.

Những ngày nghỉ, nó thường hay kiếm cớ để về nhà. Mình thương lắm nhưng sợ đi lại tàu xe không an toàn nên mỗi lần nó xin phép về mình đều làm mặt lạnh. Thế là nó sợ lắm. Sợ thì sợ nhưng vẫn muốn về. Nó tìm cách xin lén qua u nó. Hai u con thì thọt với nhau, bí bí mật mật. Mình biết thừa nhưng cứ tảng lờ. Nó sẽ chọn lúc ăn cơm, vừa gắp cho mình miếng thịt là mở lời: “Bác ơi, cháu muốn...”. Theo đúng “kịch bản”, u nó sẽ tiếp ngay: “Ừ cho nó về chơi với mẹ!”. Mình nghiêm mặt: “Về cái gì? Công to việc lớn gì mà về?”. Thế là nó im re, mắt rơm rớm. U nó thì “đi guốc trong bụng mình” nên lại cười xuê xoa: “Về chơi với mẹ 1,2 ngày rồi lên con nhé! Nhớ đi đường cẩn thận”. Ui giời! Rứa là hòa cả làng. Nói thế thì nói nhưng hầu như lần nào nó về, mình cũng dúi cho vài xèng. Nó nhận mà tay run, mắt ướt. Cái con “hâm” này.

Được cái nó rất ít đi chơi, một phần chắc do sợ bác. Nhưng nó cứ đổ tại vì bác mà cháu FA mãi. Mình nhiều lần “đe dọa”: “Học hành đi đã, chưa có yêu đương gì vội. Xinh xắn giỏi giang như mày yêu thì cũng phải chọn đứa nào tử tế không thì khổ một đời...”. Nó chớp chớp: “Bác ơi! Tìm được “soái ca” như bác có phải dễ đâu”. À, ừ, câu này nghe được. Mình bảo: “FA có sao đâu, để bác kể cho nghe chuyện này: Có một người phụ nữ sống cô đơn mãi không tìm được nửa kia của mình bèn lên núi gặp thiền sư để tìm lời khuyên. Người đó hỏi: Thưa thiền sư, con muốn tìm một người đàn ông chân thành, tốt bụng, hào hoa, lịch thiệp, giỏi giang, thành đạt mà tìm mãi không thấy. Thiền sư không đáp mà chỉ tay về ngọn núi phía trước. Người kia gật gù và nói: Dạ, con hiểu ý thiền sư rồi. Thiền sư muốn khuyên con là lòng người cao như núi, khó đoán, khó tìm phải không ạ? Thiền sư từ tốn trả lời: Không phải đâu con! Ý của ta là: Nếu con muốn tìm người có những tiêu chuẩn như thế thì còn ngọn núi trước mặt ta đấy, lên đó mà làm sư cho rồi”. Nó nghe xong cười ngất ngư: “Đấy cháu biết ngay mà, thôi cứ từ từ rồi cháu sẽ tìm đường lên núi”. Đúng là con hâm.

Hôm nó bảo vệ luận văn tốt nghiệp, cả hai vợ chồng mình cùng đến dự. Nó mặc cái áo dài, trang điểm một chút trông rõ là xinh. Mình ngồi nghe nó trình bày luận văn trôi chảy, mạch lạc mà thấy

như có cơn gió lành nhè nhẹ thổi trong lòng. Thế là nó đã lớn rồi và cũng sẽ xa vòng tay của mình. Mấy năm thôi mà nó "trổ giò" nhanh quá, không còn là cái con còi đen ngày nào. Nó bảo vệ xong, lúc chụp ảnh cứ nắm chặt lấy tay u và bác. Có chụp cái ảnh thôi mà cứ run bắn, mắt rơm rớm. Rõ là hâm quá đi!

Giờ nó đã về quê làm việc nhưng vẫn "sợ" bác như ngày nào. Có hôm gần 5 giờ chiều, mình chợt nhớ ra là ngày mai cả hai vợ chồng và chú út đều đi vắng mà không có ai trông nom ông bà. Mình bấm điện thoại cho nó. Nó đang đi đâu đó, nói bập bà bập bõm. Mình bảo: "Cháu lên trông ông bà giúp hai bác được không?". Chẳng nghe thấy nó trả lời lại. Mình cúp máy đi nhờ người khác. Thế mà chỉ hơn 1 tiếng sau, nó đã xuất hiện trước cửa nhà mình. Quần áo, tóc tai tơi tả vì đi vội. Nó đứng ngoài cửa bấm chuông trong ánh chiều chập choạng. Mình quay vội lên nhà để giấu nỗi rưng rưng. Cái con hâm này!

Thế đấy, có những đứa cháu vụng dại, tồ tệch đến dễ thương khiến mình thấy cuộc sống này sao nhẹ nhõm và đáng yêu đến vậy!

Có thể còn nhiều điều chúng chưa kịp trưởng thành. Nhưng có sao đâu khi tấm lòng và tình cảm của chúng cứ trong trẻo và thuần khiết thế. Rồi sẽ trưởng thành thôi mà. Rồi sẽ khôn khéo thôi mà. Như con Tồ ấy, giờ đã là bà mẹ đảm đang, thương khó của một đứa con trai khá khỉnh ngộ nghĩnh vô chừng... Và mắt mình lại ướt!

Nghĩ đến đó, mình bất chợt nhìn ra mấy cây cau trước cửa nhà. Là cau cảnh vậy mà khi ở nhà mình cứ nói đến chuyện chồng con là cả hai chị em chúng đều đồng thanh: "Khi nào cau có buồng thì chúng cháu mới lấy chồng". Ừ, nói thế thôi nhưng rồi chị rồi em sẽ lần lượt về với ngôi nhà khác. Mình chẳng mong ước gì hơn là cầu cho chúng được Hạnh phúc. Sinh nhật mình, có thể chúng nó lại bận chuyện chồng con chẳng còn đến xúm lại mà thổi bóng, mà làm thiệp, mà tất bật bán mua... như bây giờ chúng vẫn thường làm. Và mắt mình lại ướt!...

Mình biết, khi mình nói ra những điều này thì thế nào chúng nó cũng lại “mít ướt” giống mình cho mà xem.

Cái con hâm này!

Giận mà thương

Nhà mình có 7 chị em nhưng bệnh tật yếu đau, chiến tranh, ly tán nên bây giờ chỉ còn có bốn chị em.

Sau mình có ba đứa, em kế mình mất khi chưa đầy tuổi, còn một gái một trai.

Mình nhớ hồi còn nhỏ, xa nhà đi học trường chuyên, hàng tuần đếm từng ngày chỉ mong đến thứ Bảy để được về nhà. Nỗi nhớ mong cứ cồn cào trong lồng ngực ấu thơ. Khát khao đến nỗi, xuống tàu rồi về đến nhà còn phải lội bộ vượt quãng đường hơn chục cây số mà mình cứ chạy như bay, bất kể đêm khuya đồng vắng hay trời gió giông trơn trượt.

Sợ hãi, mệt mỏi, buồn thương... những cảm xúc ấy tan biến hết nhường chỗ cho nỗi mong chờ. Đôi khi lụi cụi giữa đồng chiều mênh mông hoang vắng, nhìn làn khói bếp mỏng mảnh bay lên là cảm giác ấm áp xâm chiếm, là mênh mông nỗi yêu thương...

Mình mong về nhà không bởi về nhà sẽ được ăn no. Cũng vẫn thế thôi, bữa bữa lưng lửng bát cơm độn khoai khô sắn héo. Mình mong về nhà không bởi sẽ được chơi. Cũng vẫn thế thôi, quần quật mò cua, mót lúa, tát cá, bắt ốc... trên đồng sâu ruộng cạn. Điều mình mong chờ là được cảm nhận không khí gia đình. Chút ồn ã, chút ấm áp nhận được từ thầy, từ bu (quê mình gọi bố mẹ bằng thầy bu), từ anh chị và đặc biệt là từ đứa em trai bé bỏng.

Khi đó nó còn thò lò mũi xanh, quần áo lúc nào cũng nhem nhuốc, lăn lê từ nhà ra ngõ. “Bài thơ” nôm na mình viết tặng nó năm mình 11 nó mới lên 2, mình còn lưu giữ trong quyển sổ tay lem luốc: “Ở nhà em/Có bé Thắng/ Thật là ngoan/ Mặt rất trắng, rất xinh...”. Bốn chục năm có lẻ rồi, bao lần mưa dột nhà tốc mái mà quyển sổ

có “bài thơ” ấy mình vẫn ôm ấp, mỗi lần đọc lại thấy như mới hôm nào. Trong sâu thẳm con tim, mình chưa khi nào nghĩ rằng hai đứa em đã lớn...

Hễ thấy mình thấp thoáng đầu ngõ, nó sẽ bỏ mặc đống đồ chơi toàn cào cào, châu chấu với mấy bẹ chuối chạy ù ra ngõ, hét tướng lên: “Han hô, han hô! Anh Tảo, anh Tảo đá... ề...”

Nó ngọng líu ngọng lo. Vào học cấp 1 vẫn còn nói ngọng. Vì thế, nó toàn gọi mình là anh Tảo. Mình yêu cái tiếng gọi ấy vô chừng. Hồi ấy còn nhỏ, mình chưa cảm nhận được sự gần gũi máu thịt từ tiếng gọi thân thương của đứa em trai. Vậy mà, chỉ biết rằng, cứ nghe thấy tiếng bước chân nó chạy vẹo vọ và hét gọi tên anh, là mình mừng hú.

Trẻ quê chẳng biết thể hiện tình cảm nên dù mừng vậy nhưng mình cũng chẳng mấy khi ôm hay xoa đầu nó. Chỉ lặng lẽ mỉm cười rồi lại chạy ù đi lo việc khác. Bao năm rồi cứ nghĩ, sao mình không ôm nó một cái mà thơm như kiểu bây giờ người ta vẫn thường yêu thương một đứa trẻ nhỉ!

Nó thấy mình về thì vui lắm. Mình mê phim nên cứ có phim nào về huyện chiếu thì dù xa mấy cũng lặn lội đi xem bằng được. Xem rồi về “diễn” lại. Mình ngồi trên võng bế nó, “ru em” bằng cách thuyết minh giả tiếng của các nhân vật trong phim cứ như thật. Mắt nó mở thao láo chăm chú nghe anh nói, rồi thi thoảng bi bô: “Hay tá, hay tá...”. Mỗi lúc mình đi đâu, nó lẽo đẽo theo sau. Mình vốn nghịch ngợm, hay trêu chọc đánh nhau với lũ bạn. Thấy mình bị xây xước chân tay, nó lo lắng, xoắn xuýt. Mình thì chỉ mong nó đừng kể với bu kẻo lại bị bu đánh đòn.

Mỗi bữa ăn, nó nhìn đĩa rau tập tàng đầy ú ụ, rồi lại nhìn nồi cơm lổn nhổn toàn khoai sắn, hối hả giục cả nhà: “Ăn bờ đi! Ăn bờ đi!”. Ý nó muốn nói “Ăn bừa đi (ăn mạnh dạn đi)”, nhưng nói ngọng thành ra thế. Mấy chục năm rồi, cứ ngồi ăn cơm cùng nó là mình lại nhớ đến câu giục giã ấy. Thốt nhiên, thấy lòng rưng rưng.

Rồi nó lớn lên. Mình cùng anh trai lo cho nó học hành đến nơi đến chốn, rồi lo công việc. Cũng tam phen tứ phen lận đận chuyện làm ăn. Mà khổ, hình như tên nó trái ngược với cuộc đời, cứ long đong tất tưởi mãi chẳng thành.

Chuyện công việc đã lận đận, chuyện gia đình nhỏ của nó cũng dở dang. Chẳng biết nói sao, chỉ nghĩ chắc do số phận nên ngậm ngùi thương thắt ruột...

Càng lớn, anh em càng mỗi người mỗi tính. Cha mẹ sinh con "giời" sinh tính mà, nên nhiều lúc chẳng hiểu nhau. Cũng có khi giận tím tái ruột gan.

Nhưng giận để mà thương!

Cứ giận đấy! Nhưng hễ nó gặp chuyện gì là mình không thể ngồi yên được. Lại gánh gồng chuyện cửa nhà cho em, dẫu chẳng cao sang nhưng cũng không thua bè kém bạn. Lại gánh gồng chuyện con cái cùng em, mong cho các cháu sau này ra đời đỡ mặc cảm thiệt thòi...

Càng lớn nó càng khác với lúc nhỏ, không hay kể chuyện, ít khi cởi mở gụi gần. Sau nhiều lận đận bão giông, nó như rút vào thế giới của riêng mình. Thế nhưng khi nhà có việc, khi bố mẹ ốm đau, nó vẫn âm thầm lo lắng.

Những lần mình ốm hay khi phải nằm viện, hễ bảo thèm ăn cái gì là nó đi tìm mua bằng được. Mang về lẳng lặng đợi anh ăn... Lần bố ốm nặng, tưởng không qua khỏi, trong lúc mình chạy đôn chạy đáo lo nhờ bác sỹ, lo thuốc men chẳng thấy nó đâu. Đến khi bình tâm lại, mình đi ra ngoài phòng bệnh, thấy nó đang đứng ở một góc hành lang, mắt nhìn xa xăm. Nó quay lại nhìn mình và đưa tay lau những giọt nước mắt mặn mòi.

Mình vội vã bước lui bởi chỉ cần nhìn vào mắt nó là mình sẽ khóc òa lên mất!

Đợt chị gái bị bệnh trọng, chưa vào lo cho chị được, mình vừa ngỏ lời, nó xăng xái vào luôn. Nó vào đến nơi, đưa chị đi khám, ngày nào cũng điện thoại ra kể tỉ mỉ tình hình. Mỗi lần nghe điện thoại, mình vẫn như cảm nhận được cái giọng ngọng líu ngọng lo của nó tự năm nảo năm nào. Thân thương và gần gũi quá!

Nó vốn cần cù và rất khéo tay. Mỗi khi nhà mình điện nước hỏng hóc nó chỉ quay quả một lúc là lại đâu ra đấy.

Giờ nó đã bốn mấy tuổi rồi. Tóc trên đầu đã lốm đốm sợi bạc, già không kém gì anh. Nhiều lúc nhìn nó mình giật mình. Thằng em trai bé bỏng ngày nào của mình đấy ư... Thời gian trôi nhanh khủng khiếp. Chẳng mấy chốc mà cả anh, cả em đều già. Thế mà nhìn lại, thấy nó vẫn cứ chơ vơ, thấy vẫn cứ chung chiêng, thấy vẫn cứ chòng chành... Hay tại mình cả lo quá nên lúc nào cũng thấy vậy... Cho nên, cứ mỗi lần vào đền chùa, mình đều chắp tay lòng thành mong cho nó tìm được bến đỗ cuộc đời bình lặng an yên, cho bếp lửa nhà nó không quạnh quẽ, cho lòng nó bớt hoang vắng, bớt cô liêu...Để mình sẽ lại thấy nó như thuở nào lon ton chân sáo chạy ra ngõ đón anh rồi thao thiết gọi: Anh Tảo, anh Tảo!

Viết đến đây lại thấy mắt cay xè... Và lại thắt lòng thương!

Nói với con về bà ngoại

1. Khi con vừa chào đời, người đầu tiên đón con từ tay bác sĩ là bà ngoại của con. Lúc ấy con còn nhỏ xíu như cái kẹo, con thiêm thiếp ngủ trong mớ tã lót thơm ngạt ngào mùi sữa mẹ. Bà ngoại nâng niu con như nâng niu báu vật. Nhìn cái cách bà nựng nịu ấp iu con mà lòng bố rưng rưng. Con không thể hình dung được là bố đã xúc động và mừng vui đến thế nào đâu. Rồi cả bà và bố đều lần tìm ve vuốt những ngón tay, ngón chân con bé xíu, mở to mắt nhìn xem chúng có bị sứt sẹo thiếu hụt gì không. Lòng bà cũng mênh mông như lòng bố mẹ, thương yêu con chỉ bởi con sinh ra khỏe mạnh, đủ đầy.

2. Rồi con cũng có những ngày tháng trứng nước khóc cười trong căn nhà của ông bà ngoại. Căn nhà ấy có cái ngõ vào nhỏ xíu nhưng mở ra cả một không gian yên lành, thư thái. Bà ngoại rất khéo trồng cây nên mùa nào khoảng sân hẹp trước nhà cũng náo nức hoa tươi. Bà ưu tiên trồng nhiều hoa lan hồ điệp, loại hoa trùng tên với mẹ con. Vậy nên mỗi khi ở trong căn nhà ấy, bố thấy lòng dịu dàng. Bố như tưởng tượng ra hình ảnh mẹ con lúc bé xíu, tóc để mái ngang, răng khấp khểnh, cười lỏn lẻn cả ngày. Bố cũng thích ngủ trong nhà bà ngoại, sáng sớm dậy nghe tiếng bà và mẹ thầm thì nhỏ to trong bếp, tiếng ông giục bà bỏ dép ra, đi thật nhẹ cho khỏi ồn để bố con mình ngủ thêm chút nữa. Lạ một điều là khi nào ngủ ở nhà ông bà ngoại, lúc tỉnh giấc, bố cũng có cảm giác đó là những ngày giáp Tết. Bố như cảm nhận rất rõ tiếng cựa mình của đất trời trong làn mưa bụi bay miên man giăng trắng đất trời thoang thoảng mùi hương trầm thơm ngái. Rồi lặng nghe ngoài ngõ tiếng người í ới gọi nhau đi chợ, tiếng cằn nhằn của ông lão hàng xóm khó tính, nhắc mọi người tắt máy khi vào ngõ... Những âm thanh giản dị và hồn hậu khiến lòng bố thật an yên. Những giây phút ấy, bố thường

quay sang, ôm siết con vào lòng, thơm mãi lên mái tóc, lên hai cái má con tươi hồng như hai trái dâu tây.

Căn nhà ấy còn là "nơi bà ngoại treo cuống rốn trước đèn mong con học hành đỗ đạt" như lời thơ con trong trẻo. Vì thế, khi con du học xa, mỗi lần về thăm ông bà ngoại, bố lại đưa mắt tìm nơi bà ngoại đã treo sợi dây cuống rốn của con. Và dù sợi dây cuống rốn đã cắt nhưng bố tin luôn có những sợi dây vô hình khác, níu con với bố mẹ, với ông bà, với dòng tộc, làng mạc, với quê hương xứ sở. Những sợi ấy luôn bền chắc, nhắc con đi đâu rồi cũng biết trở về NHÀ...

3. Con à! Bố ấn tượng với căn nhà bà ngoại từ ngày đầu tiên bố đặt chân đến. Khi ấy, bố chỉ có nhiệm vụ làm "chân gỗ" cho một cậu học trò muốn tìm đến nhà ông bà ngoại để rủ mẹ con đi chơi vào sáng hôm sau. Sợ ông bà khó tính, cậu ấy "mượn" bố đi cùng để "thị uy". Hai thầy trò bị lạc đường nên đến được nhà thì đã hơn 11 giờ khuya. Sau phút ngại ngùng, bố bước vào. Mẹ con ngái ngủ tỉnh dậy, mảnh dẻ và ngơ ngác. Nhưng cả nhà đều ân cần. Bố không thể quên được nụ cười hồn hậu của bà. Giây phút ấy, bố nào biết được, ngôi nhà này rồi sau sẽ gắn bó thân thuộc với mình. Nhưng ngay từ buổi đầu ấy bố đã thấy yêu nó. Bố đứng nán lại dưới giàn hoa thiên lý, nghe hương đêm thơm mượt mà quyến thuộc như góc làng quê của bố. Bố thích những gì giản dị, chân thực, lặng lẽ. Bố ghét những gì ồn ào, rườm rà, khuôn sáo. Bởi vậy, Bố yêu lắm những nếp nhà bình yên. Đó chính là con người của bố.

4. Bố biết ơn bà ngoại vì bà đã: "Mẹ trao gia tài của mẹ/ Cho một chàng trai hiền lành" và: "Bà ngoại nói tôi trọng người chữ nghĩa/ Dám gả con cho cách tỉnh xa đàng". Sâu xa hơn, bố biết ơn và kính trọng bà ngoại vì bà vẫn tiếp tục "dạy" mẹ con ngay cả khi mẹ con đã "Gánh vác giang san nhà chồng". Khi mẹ sang Nhật cùng bố, trong hành lý bà gói ghém để mẹ mang theo có cả một cuốn sổ dạy nấu ăn do bà tự chép tay. Những nét chữ tròn trịa, rõ ràng. Bố chắc rằng, để có được cuốn sổ ấy, bà đã mất nhiều đêm thức trắng. Bìa ngoài cuốn sổ, bà viết hai câu thơ Chế Lan Viên: "Con dù lớn

vẫn là con của mẹ/ Đi suốt đời lòng mẹ vẫn theo con". Nhiều năm sau này, bố vẫn luôn nhớ về những dòng chữ thân thương ấy. Nhớ để hiểu tình thương sâu sắc mà tinh tế của bà dành cho mẹ mà cũng là dành cho bố, cho con. Những cố gắng nấu nướng của mẹ để cả nhà mình có được những bữa ăn ngon lành, ấm áp, để rồi con lớn lên phổng phao, giỏi giang, khỏe mạnh, bố tin đều có "dấu ấn" từ cuốn sổ tay bà chép năm nào, một cách hữu hình hoặc vô hình. ... Và ngay cả bây giờ ở tuổi ngoại bẩy mươi, mỗi lần lên Hà Nội thăm con cháu, bà vẫn luôn chân luôn tay. Bà đi chợ, nấu nướng, lau chùi giặt giũ... Bà dạy mẹ con từ cách ngâm giá đỗ, đồ xôi, làm bánh mứt... đến mũi chỉ đường kim. Cái lưng bà đau, cái mắt bà mờ, thì có hề gì, miễn là các con vui...

5. Mẹ con cũng luôn mang theo những thói quen xưa cũ từ ngôi nhà bà ngoại về sưởi ấm ngôi nhà của gia đình mình. Ngày tất niên năm nào, mẹ con cũng mua lá mùi già về cho cả nhà tắm tẩy trần. Mẹ con làm công việc đó bằng tất cả sự cẩn trọng, vui sướng vì mẹ luôn ý thức rằng, nghi lễ cổ truyền thiêng liêng ấy mẹ tiếp thu được một cách tự nhiên từ bà ngoại. Cho nên bố thích được ngồi trong ngây ngất mùi lá mùi già. Bố cứ muốn hít hà làn khói mỏng mảnh nhẹ nhàng quấn quyện, mà mùi thơm chỉ có thể gọi là "mùi Tết"... Bố luôn coi những "gia tài" tinh thần mà mẹ con có được từ bà ngoại như "của hồi môn" giá trị nhất và bố mãi trân trọng... Con trai ơi! Sau này, khi yêu một người con gái nào đó, con hãy làm như bố: Lắng nghe và cảm nhận bằng tất cả tình yêu thương chân thành những điều cô ấy đã được hấp thụ, được truyền dạy từ người mẹ của mình. Rồi con nâng niu, bảo bọc những "gia tài" tinh thần ấy. Rồi con chắc chắn sẽ thấy mình "giàu có". Rồi con chắc chắn sẽ thấy mình hạnh phúc. Và rồi con chắc chắn sẽ có đủ vị tha, yêu tin để giữ lửa cho ngôi nhà mình trước mọi giá băng, giông gió...

6. Nam ơi! Từ khi chào đời, con đã là cây cầu nối bền chặt giữa "bên nội" và "bên ngoại". Bố vẫn thường nhắc nhủ con rằng, con có một gia đình nhỏ (bố, mẹ và con) và một gia đình lớn. Ở gia đình lớn ấy con có ông bà nội, ngoại, các bác, chú, cô và rất nhiều anh chị em. Con sẽ chỉ đủ đầy niềm vui, đủ đầy hạnh phúc nếu con biết yêu

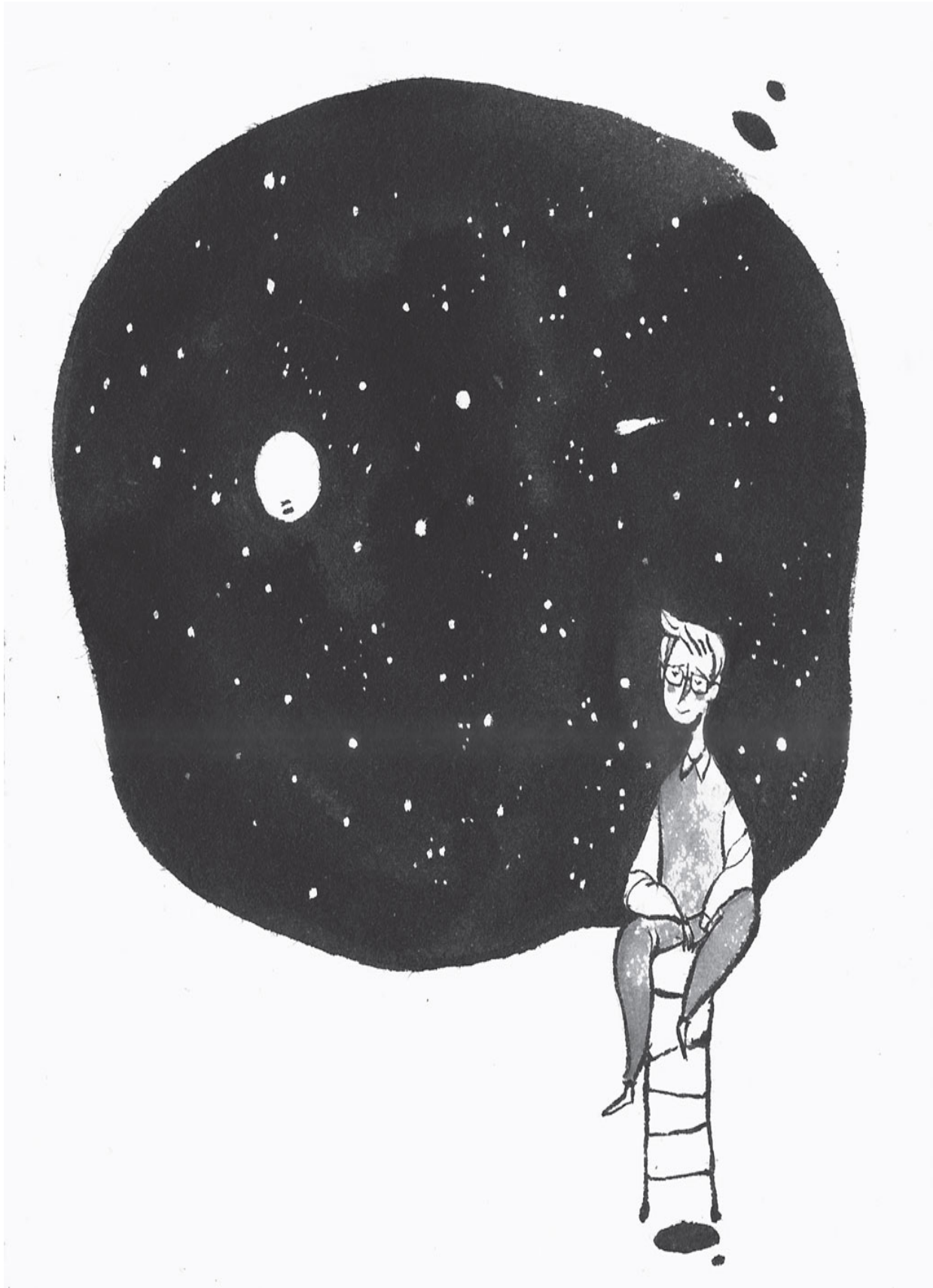
thương thành thực và hết mình cho đại gia đình mình. Con trai à! Nếu chỉ ích kỉ thu vén cho cái gia đình nhỏ của mình theo kiểu anh, chị, em (thậm chí cả bố mẹ) phận ai nấy lo thì chắc chắn bố sẽ có một đời sống vật chất giàu có. Nhưng đó không phải lựa chọn của bố... Bởi vậy, bố muốn con lớn lên thành người đàn ông bản lĩnh, hào hiệp. Con sẽ ý thức được sự giàu có về tinh thần, tình cảm để sẵn sàng dấn thân, sẵn sàng san sẻ. Như thế lúc nào con cũng thấy quanh mình là "người nhà" và hạnh phúc sẽ luôn mỉm cười với con.

7. Nhà bà ngoại rồi sẽ dời đi nơi khác. Chia tay với giàn hoa thiên lý, với con chim cu gáy "lắm lời", với những giò hoa lan hồ điệp, chắc bà ngoại sẽ buồn nhiều lắm. Nhưng bố luôn tin, dù ông bà sống ở đâu thì nếp nhà ông bà tạo dựng sẽ mãi còn. Và bằng những tình cảm chân thành và âu yếm mà cả nhà mình dành cho ông bà, ông bà chắc sẽ có những năm tháng tuổi già viên mãn, phải không con?

Ai rồi cũng sẽ chịu ơn những người phụ nữ trong cuộc đời mình.

Và cũng vì lẽ đó, bố luôn cất tiếng gọi bà ngoại của con bằng từ MẸ một cách thiêng liêng trang trọng mà luôn gần gụi dấu yêu, con trai à.

Những vì sao không ngủ



Một tí...

Hồi học lớp 4, tiêu chuẩn chọn bạn gái của mình là tìm được một cô bạn biết mò cua bắt ốc. Những năm tháng ấy, cả nhà mình sống nhờ vào những giỏ cua, mẹt ốc. Mỗi buổi học về, mình thường ào xuống những thửa ruộng ven đường để lặn lội tìm bắt cua cáy. Nhiều khi chẳng có giỏ, mình cởi quần dài, túm lại và thả cua vào đó. Trời trưa nắng chang chang, mồ hôi vã ra từng vốc. Vậy mà cứ cắm cúi, mải mê, người ngập trong lúa rát rạt. Lúc ấy, mình cứ tưởng tượng sẽ có một đứa con gái cũng xắn quần lội ruộng như mình. Rồi nó sẽ thì thào: “Này! Cậu bắt được nhiều cua chưa? Nhìn đây này, tớ bắt được nguyên cả một ống quần”. Nói xong, nó sẽ... đổ tọt cả đám cua cho mình. Ui! Nếu đúng thế thì mình sẽ nguyện yêu nó cả một đời. Hii. Nhưng ngày nối ngày, mình cứ hùi hụi mãi cho đến khi nắng lên quá đỉnh đầu mà chẳng thấy cái đứa bạn gái ấy đâu. Hờn thế cơ chứ!

Năm học lớp 6, tiêu chuẩn chọn bạn gái của mình là có nhiều sách. Ngày ấy nhà nghèo làm gì có tiền mua sách nên mình chỉ ước có một đứa bạn gái nhà có cả kho sách. Được thế, mình chắc hẳn sẽ ở lì nhà nó. Ờ, để giữ phép lịch sự mình sẽ làm giúp nó một số việc ví như cho lợn cho gà ăn. Nếu trời mưa, mình sẽ quét hộ đống thóc. Rồi nếu nó cần, mình sẵn sàng vào bếp nấu hộ nồi cám lợn, nồi khoai. Nói tóm lại, mình chắc chắn sẽ làm tất những việc quanh phạm vi cái tủ sách. Tất nhiên rồi, làm gì mình cũng sẽ ôm quyển sách trên tay. Rồi sẽ được đắm say mê mẩn với từng trang sách. Cảm giác được ôm một cuốn sách vào lòng, lật từng trang, ngâm nga từng câu chữ thật là ngất trên cành quất. Thế mà tìm quanh xóm, thậm chí lên cả đến phố huyện vẫn chẳng có đứa con gái nào nhà có tủ sách như mơ ước. Giỏi lắm là vài ba cuốn, mình đọc cái vèo. Hờn thế cơ chứ!

Năm học lớp 9, tiêu chuẩn chọn bạn gái của mình là tìm đứa nào luôn có sẵn đồ ăn trong túi. Ngày ấy vừa vào độ lớn, “ăn chưa no, lo

chưa tới", bữa ăn tập thể nào cũng trôi vèo trong sự thèm thuồng tiếc nuối. Mình học trường chuyên, tiêu chuẩn mỗi tháng 13kg gạo độn khoai, sắn hoặc hạt bo bo. 13kg gạo với bụng đứa con trai 15 tuổi dường như chẳng thấm vào đâu. Có đêm thức khuya học bài mà đói đến hoa cả mắt. Vậy nên mình chỉ mong có đứa bạn gái bên cạnh trong túi lúc nào cũng có ngô, có sắn mà nếu được thêm vài cái kẹo nữa thì càng tốt. Hễ khi mình đói, nó sẽ, sao nhỉ, à nó sẽ mỉm cười, móc trong túi ra nào kẹo, nào ngô rồi cười giả lả: "Này, ấy ăn đi". Ôi chao là lãng mạn. Rồi mình sẽ nhìn nó với ánh mắt đầy biết ơn. Có thể mình sẽ nắm tay nó nữa. Vào tuổi ấy là biết nắm tay nhau rồi. Có thể mình sẽ khe khẽ lắc đầu mà bàn tay thì vẫn khẽ khàng thò ra nhón lấy cái kẹo. Rồi hai đứa sẽ cùng đi trên con đường thơm nức hương hoa. Giống hệt như trong phim tình cảm của Liên Xô, Triều Tiên. Nhưng những giấc mộng đêm khuya vẫn không hề có mùi kẹo. Luôn chỉ là tiếng mọt kêu kí két, tiếng chuột đói lích rích, tiếng thằng bạn giường bên ngáy ò ò như sấm. Mình ngồi bó gối. Hờn thế cơ chứ!

Năm mình 20 tuổi, tiêu chuẩn chọn bạn gái của mình là một cô bán vé xem phim hay ca nhạc. Hồi đó mình mê phim, mê cải lương, hát chèo. Lúc nào cũng mơ được ngồi trong rạp hát cả buổi. Và đương nhiên rồi, cô bán vé sẽ chẳng bao giờ từ chối ước mơ cháy bỏng của mình. Cô sẽ sẵn sàng chìa cho mình những tấm vé "thượng hạng" cùng lời nói ngọt ngào: "Anh xem đi! Xem xong, em đợi anh trước cửa nhà hát". Ôi mình sẽ vào nhà hát, trong ánh sáng mờ ảo, những tiếng đàn giọng ca vang lên ngọt lịm tim. Mình sẽ chìm đắm trong một thế giới chỉ có mình và âm nhạc. Sau buổi hát, hai đứa sẽ đi chơi và mình lại thủ thỉ để có một tấm vé cho buổi sau. Cuộc đời sẽ trôi đi trong những điệu hát lả lơi nồng ấm. Thế nhưng, mình chẳng tìm thấy cô nào. Và thay vì vào nhà hát, hàng đêm vác cái bụng đói meo, mình lại lên sân thượng nhà A7 tự "đổ" những câu vọng cổ dài não nượt dưới ánh trăng vàng như mật ong nhóng nhánh. Mãi rồi cũng tìm được một em có những tiêu chuẩn khác thay thế! Còn cô bán vé vẫn xa xôi tựa trăng trong cổ tích. Hờn thế cơ chứ!

Năm 25 tuổi, tiêu chuẩn chọn bạn gái của mình là yêu được một cô làm ở phòng cháy chữa cháy. Đừng ngạc nhiên nhé, chẳng qua là vì hồi ấy mình ở trong khu tập thể tranh tre nứa lá. Hầu như năm nào khu nhà mình ở cũng hiến cho thần lửa một, hai dãy. Bởi vậy ước mơ cháy bỏng là tìm được một cô có thể "điều binh khiển tướng", đem xe dập lửa đến bất cứ lúc nào có cháy. Cô sẽ dùng vòi phun nước xua tan cái nóng của cả khu nhà và cả cái nóng trong đầu mình nữa. Cháy suốt thế, đầu ai không bốc hỏa mới là lạ. Nhưng tìm mãi chẳng thấy. Mình thường phải ôm đống sách đi gửi nhờ nhà người khác. Và đôi khi bất lực đứng nhìn cả khu nhà lá cháy đùng đùng vào những đợt hanh hao. Hờn thế cơ chứ!

Từ sau tuổi 25, tiêu chuẩn chọn bạn gái của mình có sự thay đổi sâu sắc, không còn là những ước mơ nông nổi, tầm phào hoặc đầy màu sắc ẩm thực. Mình quyết tâm đi tìm: Một cô không khi nào biết giận trong những tình huống giả định sau:

- Anh ơi, anh thấy em đeo cái kính này chụp ảnh có đẹp không?

- Đẹp, nhưng anh nghĩ em đeo khẩu trang sẽ đẹp hơn.

- Anh ơi, em đau lưng quá!

- Thế em đau... đằng trước hay đằng sau?

- Anh ơi, có phải tình yêu là tất cả không?

- Anh lại nghĩ rằng "All" mới là tất cả chứ!

- Anh ơi, sao đàn ông thường chỉ nhìn thấy vẻ đẹp bên ngoài mà không chịu nhìn sâu vào vẻ đẹp bên trong của người phụ nữ?

- À, vì anh nghĩ rằng, rất khó khăn để nhìn xuyên qua... các tầng lớp mỡ.

- Anh có biết kí hiệu chữ "X" là gì không?

- Anh nghĩ rằng người ta khuyên mình nên sống "có ích".

Hiii, nói tóm lại là một cô biết đùa. Nếu mới trót bông đùa xíu xịu mà cô ta đã quay ra hờn dỗi, trách móc thì mình sợ lắm. Mình không biết phải giải thích thế nào luôn. Không chỉ biết đùa, có lẽ cô ấy cũng cần biết khóc lóc một tí, mè nheo một tí, lặng lẽ một tí, ồn ào một tí, sâu sắc một tí, dễ thương một tí, lãng mạn một tí, dựa dẫm một tí và... thương mình nhiều "tí". Vì những tiêu chuẩn "một tí" ấy mà đến tận năm 37 tuổi mình mới... lấy vợ.

Hehe!

Lẽ dĩ tất ngẫu

1. Sau khi chia tay mối tình đầu với T.V, mình rơi vào giai đoạn khủng hoảng. Nhìn đâu cũng thấy bóng dáng người cũ. Chả đến nỗi: “Đập cổ kính ra tìm lấy bóng/ Xếp tàn y lại để dành hơi” nhưng sự thực là nhớ!

Nóng tí là nhớ đến những hôm đạp xe cùng nhau trên bờ đê lộng gió. Lạnh tí là nhớ những buổi tay trong tay trên ghế đá ấm sực. Đói tí là nhớ những buổi được nàng nấu cho bát mì nóng hổi. No tí là nhớ những lần lách rách ăn vặt cùng nhau. Thì đại loại thế, trạng thái nào cũng nhớ, thế mới lạ! Nhưng nhà nghèo quá. Ăn còn chả đủ no. Lại còn mẹ đang nằm viện, các em học hành dang dở... cưới thế nào được. Phải chia tay cho nàng còn đi lấy chồng.

Chia tay, cứ tự nhủ đàn ông là phải cứng rắn, không thể để ngã lòng. Vậy mà thi thoảng đêm về nước mắt vẫn ứa mi. Nhiều khi cũng chẳng phải chỉ vì nhớ mà là vì thương thân mình. Đến nghe tiếng thạch sùng kêu cũng giật thót mình.

2. Trong tình cảnh ấy, một hôm thằng em chí cốt vỗ vai an ủi: “Thôi! Bác quên chuyện cũ đi. Em có cô bạn vốn là học trò trường em về thực tập trước đây, em sẽ chân gỗ cho. Cứ yêu đã, còn cưới xin tính sau”.

Nghe nó nói cũng... có lý. Và mình tặc lưỡi đi cùng!

Buổi đầu tiên gặp nhau vui vui là.

Em cao ráo, khuôn mặt sáng sủa, xinh xắn, nói chuyện cũng có chút duyên. Chả hiểu sao lòng mình cứ âm ỉ niềm vui.

Và từ hôm đó, cứ tối tối, mình kẽo kẹt đạp xe đến nhà em “trồng cây si”. Từ khu tập thể sư phạm đến nhà em quãng đường chẳng ngắn ngủi gì so với cái bụng luôn lép kẹp và chiếc xe đạp rọt rẹt của mình.

Ngõ tối thui và sâu hun hút, nhiều lúc sợ đến thót tim mà mình vẫn cứ phăng phăng “băng lối vườn khuya”, hì hì!

Đến nơi, thường thì mình ngồi trò chuyện với... bố mẹ em. Em thì đi với một người đàn ông mà em gọi là chú. Người này là bạn hàng buôn bán với bố em. Mình nghĩ, hai chú cháu đi với nhau chắc hẳn là có công việc nên không mấy quan tâm...

3. Được cái bố mẹ em cực quý mình. Hai bác thấy mình đến là vui như hội. Bác gái lấy cam quýt ra bổ, thơm nức cả mũi, miệng luôn giục: “Ăn đi cháu, ăn đi lấy sức mà đạp xe, rõ khổ, xa xôi quá”.

Mình quay sang đàm đạo với bác trai, lẩy Kiều, ngâm thơ, huyên thuyên về văn chương nước nhà thời kỳ cởi trói...

Trên trời dưới đất, đủ cả!

Nhiều hôm em đi “công việc” với chú 11 giờ khuya mới về. Em nhìn mình loáy nhoáy: “Anh vẫn còn chưa về cơ ợ?”.

Mình cười tươi vồn vã: “Anh ngồi chơi với hai bác vui chuyện nên chưa về”. Trong bụng thầm nghĩ, vui vẻ gì, muỗi đốt sưng hết cả chân.

Rồi tạm biệt cả nhà, dắt xe lủi nhủi vào màn đêm... Những tối sau lại thế!

Hai bác càng lúc càng quý mình. Em thì càng ngày càng bận rộn với chú!

Đôi lúc bác trai xúi: “Cháu phải rủ nó ra vườn mà trò chuyện chứ cứ ngồi mãi trong nhà thế này biết nói gì!”.

Ơ hơ, hóa ra là bật đèn xanh cơ đấy. Mình vui lắm, trong bụng thầm cảm ơn hai bác. Cơ mà em thì vẫn bận...

Thi thoảng nhà em có việc như trồng cây, sửa điện, xây cổng, thậm chí tát ao, bắt cá... mình xông xáo làm tất. Mình thích cái cảm giác nhảy ùm xuống ao bì bõm tát tát, bắt bắt, trên bờ có ba đứa em nàng cổ vũ hò reo. Thật không khác người hùng là mấy. He he!

Đi đi lại lại mãi thế nhưng thú thật là mình chỉ mới dám cầm tay em, chưa đi xa hơn. Mình thề!

4. Thế mà em lại đường đột thăm nhà mình mới khổ! Trong ánh chiều tà, em hiện ra trước vuông cửa nhóng nhánh và sặc sỡ.

Mình cuống cuồng vơ vội chiếc áo trên mắc khoác vào người. Em vào nhà, liếc nhanh qua mình, nhí nhảnh: “Hôm nay anh đẹp giai quá hà!...”.

Chả là mọi lần đến nhà em chơi mình toàn diện quần áo đi mượn. Hôm nay “trả lại tên cho anh” bằng cái áo trắng đã ngả màu cháo lòng quen thuộc.

Mình gượng cười éo ẹo: “À, có mấy bộ cánh giặt chưa khô, anh lôi cái áo cũ ra mặc, em thấy lạ là phải”. Nói xong đến mình còn thấy ngượng, huống là em!

Em ngồi xuống chiếc ghế ọp ẹp, mắt lia một lượt khắp căn phòng tồi tàn. Qua cái giá ngất ngưởng sách được phủ ni lông phòng mưa dột, mắt em dừng lại ở mấy cái nồi vứt lỏng chỏng góc nhà. Bếp lạnh tanh, nồi méo mẹo, vung quai sứt sẹo lởm khởm, khập khà khập khiễng là lời “tố cáo” đanh thép nhất về cái sự tồi tàn, nghèo nàn đến không thể nghèo hơn của chủ nhân. Mình đọc được cảm nhận ấy trong em khi em nhíu mày: “Anh Thảo toàn ăn cơm bụi thì phải...”. Như người đang và cơm cắn nhầm vào hạt sạn, mình đứng chôn chân như Từ Hải.

Một không khí im lặng bao trùm. Có gì đó như bẽ bàng, như ngột ngạt. Em đánh trống lảng: “Giáo viên mà...”.

Vẫn biết em chẳng thể dối lòng! Nhưng giá như em đừng nói thêm gì nữa!

Bấy lâu nay, em cảm tình với anh vì thấy anh hiểu biết lại chân chất hiền lành, nhưng có lẽ em không nghĩ một giảng viên đại học lại nghèo đến thế!

Em ra về trong hoàng hôn tím lịm và bao lời chưa kịp thốt lên môi đã vội vàng lụi tắt.

Mình đứng lặng ở cửa... Lòng ngập buồn... và cả nỗi xót xa...

Sau lần ấy, mình đến chơi với bố mẹ em và ba đứa em em vài lần nữa.

Bố mẹ em vẫn thế, nhiệt tình, vui vẻ, hết lòng. Lần chót, mình như đọc được trong mắt hai bác nỗi buồn thương và niềm nuối tiếc...

Và trong lần chót ấy, con chó nhà em thật là quá tệ. Đã quen mặt nhau, thế mà trong “ngày cuối” đó, nó lại hào hứng tặng mình một nhát cắn điếng hồn.

Mình lặng lẽ đi tiêm phòng. Sau này mỗi lần nhìn vào vết sẹo vẫn thấy “đau xờ cau”!...

Và em thì vẫn bận, vẫn mải miết trên chiếc xe Simson với ông chú trạc tứ tuần...

5. Vết sẹo nơi chân và vết sẹo trong sâu thẳm lòng mình, cái lia mắt và nụ cười gượng của em trước đám nồi niêu sứt sẹo nơi góc bếp lạnh tanh... khiến mình có thêm nhiều quyết tâm để bắt tay vào những điều mới mẻ...

Bẵng đi một thời gian, cuộc sống với quá nhiều lo toan, bận rộn khiến mình gần như đã quên hẳn cái ngõ nhỏ ngoằn ngoèo, quên em cùng ông chú và chiếc Simson. Mình miệt mài đèn sách, cắm đầu đi dạy, buôn tàu bán bè, bới đất nhặt cỏ... Yêu đương gái gú dẹp hết!

Một hôm mình sang dạy ở trường Cán bộ Quản lý Giáp Bát bất chợt nhìn thấy em bên kia tường rào. Sực nhớ em là công nhân may của xí nghiệp may quân đội kế bên. Mình tảng lờ dù biết em đã nhận ra mình. Kệ, cho em yên và cho mình được yên.

... Và rồi cái gì đến sẽ đến, tan ca, em ra tìm gặp mình.

Em lúng búng, ngượng ngùng, bàn tay chằng chịt gân xanh vân vê tà áo. Mình nhìn em chỉ thấy thương chứ tịnh không có cảm giác gì là bồi hồi xao xuyến như thuở nào.

Em nhỏ nhẻ: “Mời anh vào nhà em chơi nhé! Mẹ em và mấy đứa vẫn nhắc anh luôn...”.

Mình thoáng thấy miếng băng đen trên ngực áo em nên hiểu chuyện và vào thăm nhà em ngay trưa đó.

Bố em vừa mất. Chỉ một thời gian mà gia cảnh nhà em đổi khác. Không còn sung túc như xưa. Có nét gì đó tiêu điều, hoang lạnh. Mình run run thắp hương trên ban thờ bác trai. Nghĩ lại những lúc bác giục giã mình rủ em ra ngoài vườn trò chuyện riêng rồi còn nao nức: “T. H nó cảm tình với cháu lắm đấy, cố lên”... chợt thấy lòng ngậm ngùi quá đỗi!

Sau rốt mình bước ra sân, hướng ánh nhìn căm hận vào con chó. Hình như nó cũng đã quá mệt mỏi nên chẳng còn hơi sức mà gầm gừ với mình như thuở nào.

Em nhón chân bước theo, mỏng mảnh nghiêng đầu ghé sát vai mình thầm thĩ: “Anh à... Em muốn... Em muốn...”.

Mình lùi ra, quay lại nhìn thẳng vào mắt em. Muốn nói nhiều điều an ủi nhưng thấy em hình dong xanh mướt, ánh nhìn hoai hoải như có như không, nên ái ngại. Mình nắm tay em lắc nhẹ: “Anh chia buồn cùng gia đình. Em giữ gìn sức khỏe nhé. Đến giờ anh phải về rồi!”. Mắt em ầng ậng nước. Mình lên xe mà lòng chống chếnh. Một “cuộc tình” đã rơi như viên sỏi băng mình vào dòng sông lạnh buốt. Cũng dư chút mủi lòng!

6. Rồi sau đó nhận được tin em lấy chồng. Lẽ dĩ tất ngẫu, chồng em là ông chú thuở nào. Cái ông chú phóng xe Simson vèo vèo dạy em những bài học về ngao du, buôn bán thương trường. Cái ông chú hút thuốc lá phì phèo mỗi lần gặp mình lại nhếch môi cười khẩy. Thực tình thì mình “ngộ” ra mối tình giữa em với ông chú ấy chính từ cái lia mắt của em trên đống nồi niêu xoong chảo thủng trôn méo ẹo nhà mình. Bởi mình hiểu, sớm muộn gì rồi em cũng tìm đến với người như thế: “Là vàng em chẳng lấy cho/ Em đi tìm để đầy kho không vàng” (Le Tien Vuong Vuong).

Sau này mỗi lần nghĩ đến, mình chẳng nhớ gì ngoài vết chó cắn. Mình thề! Thông thường những cặp đôi khi chia tay nhau thường tiếc nuối: Hình như ta có nhiều điều còn chưa kịp nói!

Nhưng với em, mỗi lần nghĩ lại, mình thấy đã nói quá đủ đầy, dù những lần trò chuyện với em chẳng nhiều nhặn gì.

Mình thề!

Mình thích...

Mình thích hoa Mai. Mình gắn bó với Mai trong nhiều năm tháng của thời tuổi trẻ. Mình có nhiều kỉ niệm gắn với hoa Mai. Có kỉ niệm cười trong như suối nước, có kỉ niệm buồn như hạt sương tan, có kỉ niệm lan man lang thang lại có kỉ niệm tan hoang hệt như khi ai... sang ngang. Mình nhớ mùi hương của hoa Mai. Mùi hương mộc dịu, nhu mì như là chạm khẽ vào da thịt, cay cay sống mũi y như gặp hương sữa mẹ phai ra từ miệng con trẻ lúc cuối chiều. Hoa Mai với mình gần gũi mà kiêu hãnh. “Mai cốt cách, tuyết tinh thần”, không phải ngẫu nhiên mà Nguyễn Du khi tả chị em Kiều lại ví hai nàng với cốt cách của mai và cũng không dễ gì Cao Bá Quát lại thốt lên “Nhất sinh đê thủ bái mai hoa”. Hoa Mai gắn bó rồi chia xa. Mỗi khi nghĩ đến cái bừng náo sắc vàng của hoa lại chạnh lòng thao thức một đêm nao...

Mình thích hoa Cúc. Dù thời gian gắn bó với hoa không dài nhưng trong mình luôn bừng sáng màu hoa Cúc. Màu long lanh sương sớm, tươi rợi tựa đóa mặt trời. Màu vàng ấm cúng trong căn phòng chật chội. Yêu màu vàng nên mình cứ nâng niu câu thơ học trò “áo nàng vàng anh yêu hoa cúc”. Hoa như đốm mặt trời nho nhỏ xinh xinh. Không kiêu sa, không kiểu cách nhưng mỗi lần có hoa là lại thấy rưng rưng nỗi niềm thương mến. Và mùi thơm hoa Cúc chỉ thoảng dìu dịu nhưng đằm sâu. Thứ đằm sâu trong kí ức vừa dịu dàng, vừa bay bổng. Những đêm dài khó ngủ, mình thường mơ giấc mơ đầy hoa cúc nở vàng óng cả bầu trời. Khi xa Cúc, mình nhớ the thắt và thương se sắt...

Mình thích hoa Quỳnh. Hoa lặng lẽ, đem lại cho mình những phút giây dịu dàng, êm ái. Hoa Quỳnh luôn đến với mình bằng nhiều sắc thái tình cảm: Âu yếm, ngọt ngào, dỗi hờn, hững hờ, thầm lặng, tế nhị, sâu sắc, tin yêu, hy vọng... Thế giới ban đêm thuộc về hoa

Quỳnh. Cánh hoa ngọc ngà, hương khép nép vậy mà dậy sắc trong hồn. Rồi hoa Quỳnh cũng xa, vườn xưa cũng khép, Quỳnh vương vấn vọng vỗ về lời từ tâm và lời từ xa xăm...

Mình thích hoa Sen. Mình thường nghĩ đến bông Sen ngọt ngào như cổ tích. Hoa Sen thanh mảnh. Hoa Sen thường làm mình rạo rực và choáng váng vì vẻ đẹp vừa rạng ngời vừa thanh khiết. Hoa Sen làm mình nhớ đến sách *Thong dong lục*. Trong sách có cô bé tên Liên Chi với đôi mắt buồn như chim từ quyên. Đã có đôi lần thầm nghĩ chắc hương Sen rồi sẽ dìu mình đi trong suốt những năm tháng cuộc đời. Vậy mà cũng có lúc chia xa, buồn như là Trái đất chỉ còn ta với ta...

Mình thích hoa Phượng. Màu đỏ nồng nàn của hoa Phượng là tín hiệu của yêu tin, náo nức, bồi hồi. Cái tín hiệu không lời trữ tình và da diết từ nhịp đập thanh xuân của hoa ấy đủ làm mình xôn xao mất ngủ, đủ làm mình thành đứa trẻ ngác ngơ, lạ lẫm trước trập trùng hoa với hoa. Hoa Phượng đẹp, hoa Phượng buồn, hoa Phượng nồng nàn, hoa Phượng biếc. Nghĩ đến hoa thấy tha thiết nồng nàn. Vậy mà hoa rồi cũng mù tăm để mình đứng lại bên đường ngẩn ngơ với lòng buồn tơ vương, với buổi chiều mờ hơi sương và tình chưa kịp lên hương...

Mình thích...

Mà sao mình thích nhiều hoa quá! Mà sao những người con gái mình thân quen lại... mang tên hoa nhiều thế nhỉ!

“Những Hồng, những Cúc, những Lan
Những Mai, những Huệ, trần gian nao lòng”.

Mà người là hoa hay hoa là người đây: “Mỹ nhân như hoa cách vân đoan” (Người đẹp như hoa cách tầng mây).

Vậy nên, ừ nhỉ, không biết là đang tả hoa hay đang... tả người.

Nhớ hoa hay nhớ đến người năm nao.

Ừ nhỉ, mà nói mình thích thì nhiều... nhiều vô kể!

À mà thôi, hôm nay là đầu tháng, để cho an tường, thanh thản, nhất định mình chỉ nói: Mình thích hoa... lan Hồ Điệp!

Chúc mọi người một tháng An Yên và ngập tràn thơm ngát hương hoa.

Thế thì hâm thật!

Đang online với con trai, cửa sổ chat nhấp nháy. Chà chà, “cố nhân” rồi, chat thôi:

- Anh à, anh khỏe không?

- À, ờ, anh khỏe, khỏe chứ em!

- Anh ăn cơm chưa?

- À, ờ! Bây giờ là 11 giờ đêm, anh ăn rồi em ạ.

- Sao lại 11 giờ đêm, 11 giờ trưa chứ.

- À, ờ! Anh nhầm, anh nhầm. Thế thì, anh chuẩn bị ăn thôi.

- Chán cái anh này, ăn rồi hay chưa cũng không nhớ. Hôm nay ngày nghỉ, đẹp trời, anh có đi chơi đâu không? Hay là...

- À, ờ! Ngày nghỉ, anh tưởng hôm nay thứ sáu chứ nhỉ.

- ??? Thứ Bảy mà anh nói thứ Sáu, anh cố tình quên ngày thứ Bảy tươi hồng sao?

- À, ờ, à ờ! Sorry em, anh nhầm, anh nhầm!

- Anh làm gì mà cứ như người trên mây thế? Anh hâm à?

Đèn online tắt phụp. Thôi xong!

Anh hâm à? Ừ nhỉ, hình như là hâm thật. Ừ nhỉ, hình như câu này... nghe quen.

Hình như mình đã nhiều lần bị hờn mát, trách dỗi: Anh hâm à.

Và kí ức về các lần “hâm” hiện về:

- Anh ơi, em thế nào?

- Tuyệt lắm, nhìn em, anh thấy dấu vết thiên nhiên tươi thắm hiển hiện. Này nhé, mắt em như lá liễu, khuôn mặt em hình trái xoan. Em có đôi mắt tròn như hạt nhãn. Lại nữa, em có mũi dọc dừa, có đôi môi hình quả nho, ngon lắm cơ.

- Ôi thế à, nghe anh tả hay quá. Cơ mà nhìn tổng thể thì em thế nào?

- Cũng vẫn là dấu vết thiên nhiên cả thôi. Em bụ bẫm như một hạt mít vậy.

- Cái gì, anh nói thế mà là khen à? Anh chê em béo chứ gì? Anh không nói thế có được không? Anh hâm à?

Thôi xong, hâm lần một!

Làm bạn với cô tròn trĩnh khó quá, mình chuyển hướng vậy.

- Anh ơi, anh có nhìn thấy con gì trên cánh đồng trước mặt kia không anh?

- Em ơi, con cò đấy. Cò bay về là báo hiệu một mùa no ấm bình yên. Nhìn những con cò cứ thấy tồi tội, thương thương, trông chúng giống hệt như con người em nhỉ.

- Vâng, đúng rồi, nhưng thế có nghĩa anh bảo em trông như cò à?

- Giống cò thì tốt chứ sao em! Cò bay vào ca dao cổ tích, cò bay qua cánh đồng chiều tháng Bảy. Cò bay rợp phận người. Cò bay như mơ, cò bay như thơ...

- Vâng, em biết rồi, em gầy gò, em thiếu sức sống. Nhưng có cần phải nói ra thế không? Anh hâm à?



Thôi xong, hâm lần hai!

Bụ bẫm cũng không được, gầy gò cũng không xong, thảy đều bị kết luận: Hâm. Thôi thì chuyển sang cô “ham hiểu biết” cho khỏi “đồng sàng dị mộng”.

- Anh ơi, sao người ta lại nói: “Trẻ trồng na, già trồng chuối” hả anh?

- À, bởi vì, na thì nhiều mắt, mắt na bao bọc khắp thân mình. Trên - dưới - phải - trái - trước - sau... đâu đâu cũng thấy mắt na biếc xanh và rạng rỡ. Người trẻ cũng như na, cần thật nhiều, thật nhiều mắt để quan sát thế gian, để thu nhận những điều vi diệu nhất và thô giản nhất, để mở rộng tâm hồn, để tỏa sáng, chiếu rọi và tặng dâng những yêu thương cho đời... Người có tuổi thì như chuối, thảo thơm và mộc mạc, đến khi trở thành cát bụi vẫn không ngừng chở che bao bọc và hồi sinh cho những thương yêu.

- Anh nói hay thế, y như nhà văn ấy! Thế theo anh, em nên trồng na hay chuối?

- Tất nhiên là trồng chuối rồi. Em ngọt ngào, nồng ấm thế cơ mà.

- Á à, vậy ra anh cho là em chỉ là một bụi chuối quê mùa thôi sao? Em biết rồi, trong khi các cô khác là hoa mai, hoa hồng, là sen biếc, là nước xanh, là biển rộng thì anh ví em như bụi chuối chỉ trồng ở đầu nhà, nhanh úa tàn. Rồi vì em già nên phải trồng chuối chứ đâu còn cái xanh non mà được trồng na. Ta hiểu bụng nhau rồi nhé. Anh không cố tình nói những lời đẹp đẽ cho em vui được sao mà cứ phải thẳng thừng như thế. Anh hâm à?

Thôi xong, hâm lần ba!

Gầy gò, bụ bẫm, ham hiểu biết đều không ổn. Thôi chuyển sang cô “lãng mạn” vậy. Cái này nghe chừng hợp với mình.

- Anh ơi, trăng thu đẹp quá anh nhỉ! Ánh trăng mịn màng, mát rượi tràn khắp mặt em này. Anh có thấy trăng chảy trên mặt em không?

- Có chứ, anh thấy chứ, đẹp lắm, đẹp lắm. Trăng mùa thu bao giờ cũng đẹp em nhỉ! Đẹp như là em vậy. Em có thấy hơi sương thu trong đêm lan xa. Cơn mưa đầu thu hoa sữa bồn chồn tỏa hương và cả hoàng lan chín trong trăng mờ ảo. Huyền diệu. Lìm lịm. Nồng nàn.

- Anh nói hay thế. Anh ơi, em cũng thích mùa thu lắm, mùa thu ngọt ngào, ánh trăng ngọt ngào và còn bao điều ngọt ngào khác nữa anh nhỉ.

- Ừ, đúng rồi, nhưng trong tiếng Hán, chữ “thu” nếu thêm bộ “tâm” phía dưới sẽ thành chữ “sầu”. Mùa thu nhắc anh bước vào năm học mới, lại một năm bươn bả khắp tỉnh xa tỉnh gần để “bán cháo phổi”, bạc mặt bơ phờ, sầu muộn nỗi lo cơm áo. Vậy nên, thu đẹp mơ màng mà vẫn ẩn chứa bao sầu lo.

- Anh có thể quên chuyện đó đi được không? Ngồi bên em, dưới trăng thu đẹp và lãng mạn thế này mà còn lo cơm áo gạo tiền. Anh hâm à?

Thôi xong, hâm lần bốn!

... Và cứ thế, anh hâm à? Lần thứ n!

Các em xinh tươi ơi, xin tha thứ nhé cho cái sự hâm của mình. Mình cũng đã từng sống với những cánh đồng xanh mê mải, trời mây trắng dịu êm, chuồn chuồn ớt đỏ thắm, màu mực tím ngắt trang vở học trò, mèo vàng sưởi nắng lim dim và da đen nhẻm mải miết chạy dưới nắng hè. Nhưng cái thế giới đầy màu sắc rạng rỡ ấy đã kịp khép lại vì: Cơm áo không đùa với khách thơ! Qua bao nhiêu bến bờ gò bãi, qua bao nhiêu mất còn tàn úa, qua bao nhiêu khôn dại trẻ già, qua bao nhiêu kiêu hãnh định kiến, qua bao nhiêu, bao nhiêu... Mình vẫn chưa hết “hâm”.

Để giờ vẫn bị hâm thêm lần nữa!

Có gì đâu, vì từ ngày con trai du học tận bên kia bán cầu, thời gian cứ... quy đổi thành giờ Mỹ. Nên 11 giờ trưa cứ ngỡ là 11 giờ đêm!

Thế thì hâm thật.

Hôm nay, mùng một - ngày đầu của “tháng Tám mùa thu xanh thẳm”, xin chắp tay từ tâm nguyện cầu những điều an vui cho bạn bè dấu yêu, cho con trai đang ở phương xa. Mình xì xụp khấn vái - cái chắp tay cũng hình búp sen.

Thôi rồi, lại so sánh với dấu vết thiên nhiên, chẳng hợp với em tròn trĩnh thuở nào thì hợp với cái cô thấp tẹt... nhà mình vậy!

Học trò cũ

Nhờ “phây” mà mình gặp lại thật nhiều là nhiều học trò cũ. Vào xem avatar hình dung ra từng khuôn mặt thân quen, vẫn thấy thương thương, nhớ nhớ, quý quý, yêu yêu như thuở nảo thuở nào...

Học trò cũ hay hỏi thăm thầy. Vừa rồi, đọc status thấy thầy bị ốm là tíu tít hỏi han: “Thầy ơi, thầy có sao không, có sao không?” “Thầy ơi, sao lại ốm, sao lại ốm? Thầy nhanh khỏi còn viết status cho chúng em đọc chứ!”. Mình rưng rưng vì những lời hỏi thăm chân tình, ngọt ngào, ân cần. Những lời hỏi thăm mượt như những cánh hoa, nhẹ nhàng, kín đáo và lặng lẽ. Trong trận ốm đáng đời ấy, tự nhiên được nghe nhiều nhiều những lời hỏi thăm, nhắc thầy phải biết giữ gìn sức khỏe, chợt thấy quý giá nhiều hơn thời khắc hiện tại. Khi có những yêu thương gần bên, phải biết giữ năng lượng để lan tỏa yêu thương đó, để cho đi mỗi ngày và để biến đời mình thành một bông hoa trong vô tận thời gian mà hữu hạn kiếp người. Còn gì hơn khi được rực rỡ mỗi ngày, xanh mát mỗi ngày, hồn hậu nở mỗi ngày trong một sáng sương giăng hay một chiều nắng nhạt. Những lời hỏi thăm giản dị nhắc mình nhớ về những ngày thực sự sống. Học trò cũ biết động viên!

Học trò cũ nhắc chuyện ngày xưa thầy hay đọc thơ. Học trò làm mình nhớ về một thời trai trẻ nghèo đói mà thấm đẫm tình người. Thơ tràn ngập những ánh mắt trong biếc, những cái liếc mắt ngọt tựa dao cau. Rồi cả thơ về mẹ, chùm thơ về người phụ nữ gánh nắng, đội mưa trên cánh đồng lấm láp. Những vần thơ liêu xiêu quang gánh mẹ và nghiêng nghiêng vạt áo ai đã cất sâu, lâu thật là lâu giờ vẫn có người lấy ra đọc ngâm nga thích thú. Học trò cũ rất tâm hồn!

Học trò cũ nhắc chuyện thầy hay kể chuyện tiếu lâm. Toàn những chuyện cười lăn trên lớp rồi đêm về vẫn khúc khích cười. Học trò làm mình nhớ về một thời vui tươi, bịa ra toàn chuyện bông phèng mà cũng "a mua" ra phết để học trò quên những cơn buồn ngủ. Chính những câu chuyện ấy cũng dắt mình qua bao nỗi buồn thiếu thốn, qua những lo toan chất chồng nặng trĩu hai vai. Nhìn học trò cười ngả nghiêng khoe hàm răng hạt bắp thấy lớp học bừng sáng, rạng rỡ, quên đi bao gánh nặng đường xa. Học trò cũ biết vui đùa!

Học trò cũ nói thầy giảng bài thì hăng lắm, tay vung, chân bước, giọng nói sang sảng suốt mấy dãy hành lang. Tiếng Anh, tiếng Trung, tiếng Nhật loạn cả lên. Học trò hoa mắt, quay cuồng. Học trò làm mình nhớ đến hạnh phúc của việc được làm thầy và hơn cả là hạnh phúc của việc "được đi học" thời thơ bé. Để có những kiến thức trải lòng cùng học trò là cả một quá trình phấn đấu để "được đi học", để có thể thoát khỏi ám ảnh câu thơ luẩn quẩn như lời đùa giỡn mà cũng vô cùng thấm thía: Đồng trên ông lão đi bừa/ Là con ông lão ngày xưa đi cày. Học trò cũ biết yêu tri thức!

Học trò cũ quan tâm đến gia đình của mình. Hễ thấy có sự kiện gì liên quan đến con trai mình là tới tấp hỏi thăm, chia sẻ, chúc mừng. Học trò nói, thầy ơi con trai giống thầy ghê, nhìn qua là biết liền. Chà chà, hay quá. Câu nói học trò cho mình được ngắm lại mình như nhìn lại một đứa trẻ năm nào đi bắt châu chấu, cào cào, đi mót lúa giữa đồng nắng cháy. Mình lạc về cái thuở dãi dài dài xa xăm ngày thơ bé, hồn nhiên phơi nắng phơi sương. Nhìn lại con trai như nhìn lại tuổi ngây thơ của chính mình, mắt lấp lánh cười rơi những giọt nắng trong veo. Học trò cũ biết đồng cảm sẻ chia!

Học trò cũ thì thầm thầy ơi, thầy vui thì thật vui nhưng nhiều lúc thầy cũng "đáng sợ" lắm. Tự nhiên, thầy ngồi trầm ngâm, mắt nhìn xa xăm, ít nói, ít cười. Ui chao, học trò khi ấy còn quá trẻ để hiểu, bản chất con người vốn cô đơn. Tất cả mọi người đều có lúc cảm thấy cô độc. Cả những người cởi mở, vui tính hay những người đang chìm đắm trong hạnh phúc vẫn luôn có những khoảnh khắc

không thể sẻ chia cùng ai. Những khoảng trống mà ở đó chỉ mình ta đối diện với chính ta. Nó luôn ở sẵn, trong tâm hồn mỗi người. Khi học trò tìm được “điều lạ lùng” ấy, cũng có nghĩa là học trò đã tìm thấy “khoảng trống” trong mình rồi. Học trò cũ thật tinh tế!

Học trò cũ tụ tập đám bạn cùng lớp rồi gọi điện hỏi thăm: “Thầy ơi, thầy có nhớ bạn này, bạn này không, có nhớ cả cái đứa ngày xưa hay vơ vẩn vẩn vơ nghĩ đến thầy...”. Mình chợt bật cười vì cái sự vẩn vơ, làm lòng ai cứ giăng như tơ ngang trời. Học trò làm mình liên tưởng đến làn sương chập chờn xanh mướt lên màu lá cải. Cải còn non nên chưa biết thương đâu. Cải đừng ra hoa vàng cho tội lòng ong bướm. Học trò cũ biết bông đùa!

Học trò cũ nhắc lại bao điều đã cũ mà làm tim mình chừng như tươi mới hơn.

Học trò cũ giúp mình thấm thía: Đời người thực ra ngắn lắm nhưng nhờ có trập trùng kỉ niệm nên cứ trải dài ra mãi. Ai trong chúng ta cũng “mê” kỉ niệm nên thấy hiện tại cũng hao hao như kỉ niệm, hao hao mang dáng dấp của cảnh cũ - người xưa. Chỉ cần thoáng hiện một giọng nói thân quen, một tiếng cười vang trong lớp học sân trường là thấy kí ức quay mòng về những năm tháng đâu đâu, chưa thật lâu mà cũng chẳng thật gần. Như thể chưa một lần buông tay.

Học trò CŨ, nhắc mình những điều đang MỚI...

Lại chuyện về người giúp việc

1. Sau khi bái bai cô giúp việc “nông ná nẫn nộn”, nhà mình lại có bác giúp việc mới.

Bác này người Mường quê Hòa Bình. Dáng người cao, lưng dài vai rộng, khỏe khỏe là. Bác thật thà, chất phác, vợ chồng mình đều ưng ưng là. Phải cái bác bị nghễnh ngãng. Mỗi lần muốn nhờ bác việc gì, chao ôi là cơ khổ. Nói một lần bác ấy thường không nghe thấy. Nhắc lại lần nữa vẫn chưa nghe. Nhiều lúc nói mệt hơn là tự làm, thôi làm luôn cho xong!

Bác lại còn hay quên. Cứ lên sân thượng giặt giũ xong là y như rằng quên đóng cửa. Mình hay phải lón thón chạy theo sau để đóng. Truyền thông Việt Nam làm mạnh tay quá thành ra lúc nào mình cũng ám ảnh có một tên Luyện nào đó rình rập ở sân thượng, hãi hãi là...

2. Nhà mình từ ngày có bác cứ như thành phố sắp đến kì mừng xuân, pa nô khẩu hiệu treo khắp nơi. Dưới tầng 1: “Chú ý: Đóng ngay cửa khi ra vào”. Trong bếp thì: “Đậy thức ăn, chốt cửa sổ...”. Rồi: “Không cho mèo ra ngoài/ Tưới cây tầng 3/ Tắt điện khi không dùng...”. Đại loại là như thế. Vui mắt đáo để! Cơ mà mình viết chữ rõ đẹp, rõ bay bướm nhưng bác có vẻ không thèm để ý, những việc mình cần làm mà nhắc mãi vẫn y nguyên. Cơ khổ!

Nhưng từ ngày có bác, cũng vui ra trò. Bác nói giọng Kinh theo kiểu Mường lẫn giữa thanh ngã và thanh sắc. Thành ra cả nhà mình bây giờ cũng ngã sắc “lỗn lận” cả.

Đến bữa ăn, cả nhà thi nhau nói những câu có nhiều dấu ngã để đổi thành dấu sắc.

- Chồng: Sao bác cứ nấu MÁI món này thế, ăn MÁI CÚNG chán. Canh thì LÓNG BÓNG như toàn nước LÁ, chẳng thấy rau đâu. Mà bác xào lắm MỚ quá, ăn ngán lắm. Ăn nhiều MỚ hại NÁO lắm bác ơi.

- Vợ: Bác được cái rửa rau sạch SÉ, rửa từng KÉ một luôn. Nhưng khi xào, chắc bác NHỚ tay nên cho nhiều MỚ. Lần sau bác cẩn thận hơn. NGÁ còn ĐỚ được chứ bệnh tật là khổ lắm bác ạ.

... Dưng mà muôn bữa như một, món rau xào của bác vẫn mặn như kho. Mình gắp một cọng rồi nhè ra nhăn mặt: Nói MÁI mà chị VẤN vậy! Thật là LỐI MÁI GỚ MÁI LỐI VẤN LỐI.

Kiểu thế, vui lắm luôn!

Bác tuy nghễnh ngãng nhưng lại rất thích tâm sự. Có hôm cùng mình dọn nhà, bác bảo: “Thằng chồng chị nó say RỤ suốt ngày. Hôm nào say nó cũng NGÁ. Nhiều lúc tức quá chị chỉ mong nó NGÁ VỚ NÁO cho xong”.

Mình ôm bụng cười, bảo bác: “Chị lại mong nó NGÁ VỚ NÁO thì khổ nó, bị đánh VỚ MÚI như ông luật sư “đi xe gây bụi” ở Chương MỸ là thấy VÁI linh hồn rồi!”

Ừ! MÝ MÉO chị không biết chứ nó CÚNG bị mấy lần NGÁ VỚ hết mặt MÚI, chân tay xây xước thế mà chẳng sợ gì. Cứ như em đây này, ĐÁ thông minh lại còn việc gì CÚNG làm được, lại còn làm gọn GHÉ nữa, vợ con được nhờ!

Mình an ủi bác: “Em trông thế này mà hay ốm, ít ĐỚ đần được vợ con. Bây giờ già rồi, chỉ thích yên TÍNH để đọc sách thôi. ĐÁ hay ốm lại còn khó tính, không NHÁ nhặn được với vợ con nên nhà cửa không bao giờ có CÁI cọ, ầm Í là tốt rồi!”.

“Ôi giời, em cứ nói thế chứ chị thấy đàn ông như em là hiếm lắm. LÁO chồng chị ấy, hôm trước chị về, mang tiền các em gửi trả cho thằng con trai để mua con bò nuôi. Nó bị người ta lừa bảo cho

đi xuất khẩu sang Lào mất 20 triệu. Chị vừa đặt cái túi vào phòng, LÁO chồng chị nhìn thấy PHÚ phàng hỏi: Tưởng đi MÁI, tao cắt khẩu cho đi luôn. Chị tủi thân quá, nước mắt nước MÚI trào ra. Nhưng chị phải lau đi ngay vì chị sợ thằng con chị trông thấy mẹ MÚI DÁI chảy ra như thế, nó lại đánh bố nó thì khổ!".

MÚI DÁI của chị cũng làm em sụt sùi. Khổ, nhưng chắc là chồng chị nó đùa thôi, chứ chị đi làm vất vả thế, nó NỠ lòng nào mà lại không nhận ra chị.

Ừ, có khi tại nó ÚNG RỤ rượu nhiều nên mất trí nhớ đấy em à.

3. ... Câu chuyện của chị người làm chưa nguôi ám ảnh thì sáng ra lại đọc tin: Người phụ nữ nghèo khổ ở Hà Tĩnh chỉ vì nghi chồng lấy trộm 10.000 đồng uống rượu mà xuống tay đạp chết người chồng tật nguyền. Và xót xa chia sẻ cùng lời bình: Tôi không hề nhận thấy một chút bản chất côn đồ trong khuôn mặt cô ấy. Tôi nhìn thấy sự đói nghèo, khốn khổ, cùng quẫn trên vai một người phụ nữ phải làm nghề bốc vác mà cả một buổi sáng chỉ kiếm được 2 tờ 10 ngàn đồng...

Chao ôi!

Nhói lòng thương cảm những câu chuyện lẩn mẩn của người phụ nữ quê ngoài 50 tuổi lam lũ thật thà.

Những người phụ nữ cả đời trôi đi âm thầm lặng lẽ trong gánh nặng về chồng con.

Những người phụ nữ cả đời chưa được hưởng ngày vui nào trọn vẹn. Tần tảo sớm hôm, nhặt nhạnh đồng lần...

Bởi vậy, dẫu cả nhà có phải chăng đầy pa nô khẩu hiệu, mình cũng không kêu ca, phàn nàn. Vì mình hiểu, mình đang cố gắng giúp một gia đình, giúp một người phụ nữ nghèo tội nghiệp...

Và nữa, có chị nhà cửa cũng vui lắm. Những tiếng cười cứ MÁI vang lên nao nức trong NHỨNG BỨA ăn tối giản đơn mà ấm áp!

Vạn vật hữu linh

Hồi nhỏ, mình sợ ông Ba Bị. Trong trí nhớ non nớt, chẳng hiểu ông hình thù thế nào nhưng trẻ con cứ thì thầm về ông trong các câu chuyện kể hàng đêm. Giữa đường khuya và trăng thanh, cả lũ nói về ông với một nỗi lo lắng mơ hồ. Rằng ông có thể hiện ra bất cứ lúc nào, một tay cầm bị, một tay "vơ" những đứa trẻ hư bỏ vào túi. Rằng cái túi của ông thì khiếp lắm. Nó to như cái bao tải thóc của hợp tác xã. Vậy nên, hễ đứa nào mà ọ ẹ cất tiếng khóc đêm, ông sẽ xuất hiện liền. Để tăng thêm nỗi sợ hãi cho bọn trẻ, thi thoảng những người lớn trong làng còn đọc: Ba bị chín quai mười hai con mắt đi bắt trẻ em. Mình khiếp nhất cái chi tiết "mười hai con mắt". Như thể trong màn đêm tối đen ông vẫn nhìn rõ khắp bốn phương tám hướng. Trẻ con đứa nào còn nhăn nhó, đứa nào hờn lẫy, đứa nào không chịu ngủ là ông xông tới. Nỗi ám ảnh về ông Ba Bị theo mình suốt cả một dọc dài ấu thơ hồn nhiên mà thân thương đến lạ.

Hồi nhỏ, mình sợ những cây đa, cây gạo vì câu hát: Thần cây đa, ma cây gạo. Với bọn trẻ làng mình, trong mỗi cây đa, cây gạo đều ẩn chứa những vị Thần, những con ma huyền bí. Vậy nên, ban ngày thì chạy chơi mệt nhoài quanh cây nhưng tối về, khi đường làng thập thững màn đêm là mình sợ phải đi qua những cây đa, cây gạo. Cây đứng sừng sững đầu làng, sát chợ. Những hôm phải dậy sớm đi chợ, hay đi kéo vó đơm lờ, mình cứ cắm cúi rảo bước thật nhanh qua những tán cây tối om đang thì thào gió lá. Mình tưởng như có vị thần cây đang ngái ngủ. Chợt nhìn thấy đứa trẻ, ông sẽ cất tiếng gọi: "Này, cậu bé, đi đâu mà sớm thế". Giọng của vị thần sẽ ồm ồm. Ừ đúng rồi, vị thần nào giọng chẳng ồm ồm. Như kiểu vị thần trong truyện *A la đanh* ấy. Khi đó mình sẽ trả lời thế nào nhỉ: "À, à, cháu đi chợ sớm thôi ạ! Cháu hiền lành, ngoan lắm ạ...". Rồi chắc hẳn mình sợ quá, sẽ toát hết mồ hôi và chẳng còn biết nói gì thêm

nữa. Nghĩ đến đó mình co giò chạy một mạch. Gió và lá vi vút đuổi đằng sau. Chỉ sợ một chặp thôi, khi trời bừng sáng, lại cùng cả bọn tíu tít quanh gốc cây chơi trò đuổi bắt. Mỗi đận xuân về, hoa gạo thả bừng những đốm lửa đỏ trên nền trời quê mát dịu. Cả đám nhặt hoa, gom lại để "nấu" những nồi cơm xinh xinh, bé xíu. Hoa gạo đốt lòng trẻ trâu đồng bãi. Hoa gạo nhóm lên tình thân gắn bó của những đứa trẻ chân đất đầu trần. Chơi thì chơi vậy nhưng cả bọn luôn dặn nhau đừng ngắt lá, bẻ cành, sợ thần trong cây, sợ những con ma đang ngồi thao láo nhìn bọn trẻ chơi đùa trong cây ấy sẽ tức giận mà quở phạt. Nỗi sợ sao lung linh, trong trẻo thế!

Hồi nhỏ, mình sợ phải hái trầu vào ban đêm. Không chỉ vì đọc bài thơ: *Đánh thức trầu* của nhà thơ Trần Đăng Khoa mà vì mẹ mình luôn dặn: "Con mà không gọi trầu dậy để hái là ngày mai cả giàn trầu của mẹ sẽ lụi mất đấy". Giàn trầu bên bờ dậu quanh năm xanh tốt của nhà mình đã gắn bó với mẹ như một người thân trong gia đình vậy. Nó là niềm nương tựa của mẹ mình mỗi khi ốm đau buồn tủi. Mình thường thấy mẹ lui cui chăm giàn trầu. Cái dáng tảo tần của mẹ hòa lẫn vào màu xanh của lá trầu trông liêng biêng như một nửa vầng trăng khuyết. Vậy nên không thể nào để giàn trầu lụi được. Kẻo không mẹ sẽ buồn lắm. Bởi thế, mỗi lần được mẹ sai hái trầu vào buổi đêm sương ướt lạnh, bao giờ mình cũng lẩm nhẩm: "Nào, tao hái lá đây, trầu ơi, trầu ơi, dậy đi nhé...". Đánh thức chán chê rồi nhưng khi tay chạm vào từng đọt lá, mình vẫn thấy hồi hộp, run run. Vài ba lá trầu thơm mùi hăng hăng trong lòng bàn tay nhỏ bé. Vài ba giọt sương mang hơi lạnh đọng trên đầu ngón tay. Vài ba vì sao khuya lung linh trên nền trời đêm xanh thẫm... Tất cả đọng lại trong trí nhớ của mình, lung linh, kì bí.

Ngày bé, mình sợ mỗi lần bố cắt tiết gà. Trẻ con nông thôn thời nghèo khó, mỗi lần được ăn thịt gà là đại tiệc. Chỉ khi nào gà toi, gà rù mới được thịt. Mình nhớ mỗi lần phải "chia tay" với một chú gà là cả nhà buồn lắm. Bố tần ngần xách gà ra sân và rồi, trong cái nhìn đầy âu lo của mình, bố lẩm nhẩm đọc, bố thì thầm vỗ về con gà: Tao hóa kiếp này cho mày sang kiếp khác gà nhé. Mình cứ suy nghĩ mãi về câu nói đó. Đơn giản vậy thôi nhưng nó gợi trong tâm hồn ấu thơ

trong trẻo của mình bao điều về nhân sinh, về tạo hóa. À hóa ra, có một cái gì đó gọi là “kiếp sau”, nó tồn tại đâu đó với những biến hóa kì ảo. Mình cứ mông lung trong chập chờn niềm tin hư thực. Sau này lớn lên, đọc sách và tìm hiểu, mình vỡ ra nhiều điều. Và mình thầm cảm ơn bố, một người nông dân hiền lành, chất phác! Dù chẳng được học qua trường lớp nào nhưng bố luôn dạy mình niềm tin về nhân sinh thánh thiện, trong lành. Cho mình biết sợ...

Ngày bé, mình sợ...

Những nỗi sợ đó chẳng làm cho người ta yếu đuối mà ngược lại giúp con người sống nhân văn hơn, từ tâm hơn. Bởi nó cho ta biết ranh giới giữa cái tốt và cái xấu, cái hiền hòa và bạc ác, cho ta hiểu về “vạn vật hữu linh”, về tình yêu giữa người với người, giữa người với thiên nhiên, cây cỏ, với đồng bãi và vạn vật quanh mình.

Vậy nên, ngày hôm qua, khi nhìn cảnh những thân cây cổ thụ bị đốn nằm ngổn ngang giữa lòng thủ đô, trong ngực mình trào lên những nỗi niềm xót xa không thể tả.

Có ai biết linh hồn cây đang nghẹn thắt chảy thành từng dòng nhựa tuôn như máu ứa.

Có ai biết nỗi niềm cây yêu thương, thủy chung với thành phố, tưởng chừng như sẽ gắn bó sắt son với mảnh đất này mà một sớm mai bị lìa cành ngác ngơ, ngơ ngác...

Mình đã yêu thương gắn bó với những tán cây đó biết bao nhiêu. Cây thanh lọc tâm hồn. Cây làm dịu đi mỏi mệt đường xa cho bao bước chân lữ thứ. Mình đã mơ một hôm nào đó, giữa cơn mưa run rẩy của đất trời, được đứng dưới những cây bằng lăng xòe tán, lá rụng chờ mưa thấm đất cho cây dịu cơn đau và mình đỡ cơn buồn. Vậy mà giờ chúng nằm ngổn ngang như những dấu hỏi in trên nền trời nhức nhối.

Rồi một sớm mai này, bé em được mẹ đèo đi học có còn được nghe tiếng gió hát trên tàn cây bát ngát. Có còn được dõi mắt tìm

một chú chim sẻ non lạc trong những tán cây sum suê, xào xạc gió. Hay chỉ còn lại những tiếng quát nạt, tiếng còi xe, tiếng làu bàu, tiếng cằn nhằn nhức nhối...

Đám trẻ bây giờ liệu có còn biết “sợ” trước thần cây đa, ma cây gạo? Cây cối đổ ngổn ngang, những lễ hội chém lợn, đập đầu trâu... có còn khiến chúng “sợ” về một thế giới huyền bí, luân hồi?

Ở Nhật Bản, sau khi động đất, người ta tìm những cây còn sót lại để ghi vào mỗi thân cây rằng: Cây này đã dũng cảm vượt qua trận động đất. Ghi để mọi người đi qua, nhìn vào cây như nhìn một chiến binh vĩ đại đã can trường chống chọi với thiên nhiên.

Ở nhiều quốc gia thuộc Châu Mỹ, người ta từng muốn loại bỏ hoa bồ công anh. Bởi đó là loài cỏ dại mọc nhanh, tràn lan khắp từ cao nguyên đến đồng bằng. Mỗi mùa hoa đến, tơ của chúng bay lờ lững, mỏng manh tràn ngập không gian. Chúng khiến những em bé, những người già dễ mắc bệnh hô hấp. Vậy nên nhiều người tuyên chiến với hoa và muốn phá bỏ hoàn toàn những cánh đồng hoa bồ công anh. Thế nhưng, cuối cùng họ vẫn tìm giải pháp là sống chung. Họ đóng cửa nhà. Họ dùng khẩu trang. Và đến giờ hoa bồng công anh vẫn nở ngút ngàn. Hoa vẫn thỏa sức đùa với gió trên những cánh đồng hoa li ti ngập trắng chân trời. Người và hoa nương tựa vào nhau. Hài hòa, bất tử...

Trong cuộc sống, thật không có hành động nào dễ dàng hơn phá bỏ và hủy diệt!

Nhưng chỉ khi còn biết đến những “nỗi sợ”, người ta mới có thể dừng tay trước những tàn phai, trước những cuộc chia tay âm thầm làm khuyết rỗng cả chân trời!

Thế mới biết, trên đời này, sợ nhất là khi không còn biết sợ!

Tri ân

1. Mình nhớ có một câu chuyện vui: Hai chàng trai cùng nhau dạo chơi trên đồng cỏ. Bất chợt họ nhìn thấy một con bò. Oái oăm ở chỗ, con bò có vẻ hết sức hung hãn và giận dữ. Hai chàng vội lao như tên bắn về phía hàng rào gần nhất. Con bò hùng hục lao theo như một cuộc truy đuổi trong phim hành động. Hai chàng sợ hãi và luống cuống nhận ra khó có thể trèo qua hàng rào để tẩu thoát. Quá hoảng hồn, một chàng hét lên: “John, cậu có biết cầu nguyện không? Chúng ta sẽ chết mất!”.

Người tên John cũng hét lên: “Nhưng tớ không biết cầu nguyện”.

“Cậu nhất định phải cầu nguyện đi”.

Người đồng hành với John vừa chạy vừa phì phò: “Con bò sắp bắt kịp chúng ta rồi, đó là cách duy nhất chúng ta hy vọng sống đấy”.

“Thôi được rồi, tớ sẽ cố!”.

John vắt óc nghĩ xem mình cần cầu nguyện như thế nào. Và rồi, anh ta nhớ ra lời cầu nguyện duy nhất mà bố mẹ anh thường dùng trước mỗi bữa ăn tối: “Ôi thưa Thượng đế, xin hãy để cho chúng con thực sự biết ơn vì những gì mà chúng con sắp nhận được!”.

Mình cứ tủm tỉm mãi về câu chuyện vui này. Hình dung ra cảnh tượng hai anh chàng chạy đua với con bò và lời cầu nguyện...

Nhưng mỗi lần cười xong, lại lặng người suy nghĩ. Không phải chuyện về con bò mà về LÒNG BIẾT ƠN. Chẳng phải, trong lúc bối rối nhất, anh chàng John vẫn nhớ về Lòng biết ơn đó thôi.

Và mình tin rằng, trong cuộc đời này, nếu mỗi người luôn biết bày tỏ lòng biết ơn, người đó sẽ tìm được sự bình an tự tại trong tâm hồn. Xã hội vì thế cũng sẽ nhân văn thêm bội phần.

2. “Một miếng khi đói bằng một gói khi no”, mình BIẾT ƠN lắm lắm những năm tháng cơ hàn khốn khó. Nhờ chúng mình biết trân trọng miếng ăn theo nghĩa thực của từ này. Hồi nhỏ, mỗi lần đánh rơi dù chỉ một hạt cơm, một cọng rau cũng cẩn trọng nhặt lên, “thổi phù phù” và cho vào bát ăn tiếp. Mỗi hạt cơm là một hạt ngọc. Thấu cảnh nhà nghèo nên ngồi học trong lớp dẫu cái bụng luôn réo gào cũng chẳng một lời kêu than. Bởi vậy sau này, khi miếng ăn không còn quá quan trọng, mình vẫn thường tạo dựng trong gia đình những bữa ăn đầm ấm, vui vẻ, sum vầy. Với mình, khi đó, ăn không phải chỉ “cho hết đói” mà điều cốt yếu là “ngôi nhà chỉ thực sự là mái ấm khi nó chứa lửa và thức ăn của tâm hồn”. Mình luôn tâm niệm, nếu tâm hồn bị bỏ đói thì con người ta sẽ trở nên trống rỗng hoang hoải và dễ cạn tình.

3. Mình BIẾT ƠN những ngày giá rét. Mùa đông tuổi nhỏ cái rét buốt tê tái tận tâm can. Có chiếc áo khoác vá chằng vá đụp, anh mặc đi học buổi sáng, em mặc buổi chiều. Có hôm anh về muộn, em phong phanh quáng quàng đến lớp với đôi môi tím tái và manh áo mỏng rách tả rách tơi. Qua những hẻm núi, gió thông thốc thổi như muốn hất tung thằng bé còi cọc, nhỏ nhoi, đen đúa. Giữa đường, thấy bóng anh sấp ngửa chạy như bay về nhà nhường áo cho em, nước mắt ứa ra mặn chát. Vậy là đứng nấp vào một góc, đợi anh chạy ngang qua mới lẻn ra lao vù đến lớp. Cứ thế mùa đông nối mùa đông tuổi thơ nghèo khổ trôi qua trong gió hoang tàn âm u tủi cực. Rồi suốt thời sinh viên vẫn áo một manh quần một mảnh giữa giảng đường hay trong căn nhà lá xập xệ gió lộng tứ bề. Nhớ lần đi thực tập, giữa sân trường chiều đông hun hút gió, thấy mình đứng co ro lập cập, thầy giáo hỏi: “Sao em không mặc thêm áo vào”. Lòng nghẹn đắng mà không dám thưa thầy em có mỗi chiếc áo bông hôm qua em lỡ giặt chưa khô. Câu chuyện ấy theo thầy đến cả mấy chục năm sau... Nhưng chính sự chịu đựng những mùa đông khắc nghiệt

đến không thể khắc nghiệt nào hơn ấy đã thôi thúc mình phải gắng học miệt mài...

3. Mình BIẾT ƠN cái đận tưởng nhầm đạm là đường, thèm quá bốc tọt một nắm nuốt lấy nuốt để, rồi sau đó là mồm miệng sưng vù lở loét. Ấu thơ thèm ngọt đến mức mỗi lần ai nhắc đến từ "rét ngọt" lại lẩn mẩn nghĩ xem ai đã cho thêm đường vào rét để gọi tên cảm giác ngọt ngào thấm thía của cái rét vùng chiêm trũng quê mình. Thời "cuồng đường" đã qua. Nhưng chính những cơn thèm, cơn mê đường ngọt ấy đã giúp mình hiểu, đời sống cần biết bao nhiêu sự ngọt ngào. Dẫu đời sống vật chất đủ đầy đến mấy mà sống với nhau nhạt nhẽo khô khan, băng lạnh thì cũng hoang hoải lắm. Rất cần cho thêm "đường" vào cuộc sống của nhau để biết tìm hơi ấm như bàn tay nắm lấy bàn tay trong những ngày rét ngọt.

4. Mình BIẾT ƠN những trò chơi tuổi nhỏ, những ngày được sống cùng thiên nhiên nơi đồng bãi. Mình nhớ khu vườn nhà thường có chim về đậu. Chúng nương xuống cành cây khi màn đêm buông xuống, ríu ran trong những vòm lá thẫm xanh rì. Thuở ấy, nghe chim hót chỉ thấy vui tai, thấy bớt đìu hiu. Lớn lên, nghĩ lại những tiếng chim, thấy mình thực sự đang "sống", thấy yêu khúc nhạc của tự nhiên mà mình đã từng được tận hưởng, thấy một tuổi thơ êm đềm và rực rỡ... Bởi lẽ đó, môi trường tự nhiên trong lành chính là cách làm cho tâm hồn thêm phong phú và biết sống tử tế. Mình không biết ơn sao được.

5. Mình BIẾT ƠN những kiến thức, kĩ năng tích lũy được bằng những trải nghiệm va đập quăng quật. Những kiến thức đủ để mình biết giới hạn, biết lánh xa những ồn ào, bon chen hào nhoáng mong manh của kiếp người. Và đủ bình tĩnh thẩm thấu những giá trị nhân văn. Đủ chỗ cho những mơ mộng. Đủ trong lặng để bao dung, nhân ái, khoan hòa...

6. Mình BIẾT ƠN "Từng người tình bỏ ta đi như những dòng sông nhỏ", "những mối tình câm/ Mối tình nói và mối tình bỏ dở"... Mới thêm trân quý biết bao nhiêu nghĩa tình hiện tại. Cái "cô dâu 8

tuổi” nhà mình luôn khiến mình nhớ đến câu nói của nhà thơ Khalil Gibran: “Vẻ đẹp của người phụ nữ không phải ở khuôn mặt. Vẻ đẹp đích thực là nguồn sáng tự trong tim”. Thật thế!

7. Và đặc biệt nhất mình BIẾT ƠN con trai. Có con trai, mình như được sinh ra thêm lần nữa. Có con, mọi phù phiếm danh lợi, mọi đua chen giành giật, mọi sân hận đều không có chỗ. Mình dành thời gian để nghĩ về con, để chăm bẵm, nâng giấc con, để hồi hộp nhìn con lớn lên trong vóc dáng, hình hài thân thương đến từng mi li mét... Đang viết những dòng này thì nhận được tin nhắn của con trai. Và lòng biết ơn con trai thấm đẫm vị mặn mòi của nước mắt hạnh phúc: “Bố ơi! Hôm nay, sinh nhật Bố có vui không bố? Con ở xa quá không dự sinh nhật Bố được nhưng con lúc nào cũng nghĩ về Bố của Con. Bố ơi! Con rất nhớ những lần sinh nhật Bố, con được đàn cho Bố nghe. Giờ thì xa quá. Nhưng con vẫn luôn có một bản nhạc hay nhất của tâm hồn mình để dành tặng Bố. Bản nhạc có tên: Con yêu thương, mãi mãi yêu thương và kính trọng Bố! Con chúc Bố ngủ ngon và chào đón tuổi mới trong niềm hạnh phúc... Bố mãi mãi ở BÊN, ở TRONG và ở GIỮA Mẹ và Con, Bố của Con à!”.

8. Mình BIẾT ƠN... Nhiều nhiều lắm làm sao nói hết...

Càng cao tuổi mình càng nhận ra rằng: Không phải có hạnh phúc mới khiến chúng ta biết ơn mà chính thái độ biết ơn mới khiến chúng ta hạnh phúc. Mình thì luôn muốn HẠNH PHÚC thật nhiều. Nên mình cũng sẽ BIẾT ƠN thật nhiều. Và bây giờ, mình BIẾT ƠN tuổi mới, BIẾT ƠN những bông hoa tâm hồn, những lời chúc ngọt ngào ấm áp của những người thương yêu, của bạn bè, học trò... từ muôn nẻo. Nên mùa đông không rét, nên cho dù phải nói “Già ơi, chào mi!” vẫn thấy lòng tràn ngập những yêu thương...

(Viết trong ngày sinh nhật 30 tháng 11 năm 2015)

Dịu dàng

Trong “lịch sử” các mối tình của mình có bao nhiêu “E.X” thì có bấy nhiêu lần gặp mặt với bố mẹ của các nàng. Nhiều chuyện vui, cảm động, ngậm ngùi mà nhiều chuyện cũng “a cay” ra phết.

1. Hồi sinh viên, mình có yêu một nàng học cùng trường, khác khoa, dưới mình một khóa. Mình gọi đó là “tình yêu cua cáy” vì nàng cảm mến mình trước hết bởi biệt tài... bắt cua. Ngày ấy, quanh trường Sư phạm, đồng ruộng, cỏ lác um tùm. Trên đường 32, từ đầu Cầu Giấy về trường Sư phạm chỉ thấy một vùng mênh mông đồng nước không phải ràn rạt, lóc nhóc những nhà là nhà như bây giờ. Sinh viên thì lúc nào chả đói, thời bao cấp lại còn đói dữ dội hơn nhiều. Vậy nên cứ thi thoảng, mình lại lùng sục quanh các cánh đồng hiện giờ là khu vực Nghĩa Tân, Trần Quốc Hoàn... để tát cá, bắt cua. Chiến lợi phẩm bao giờ cũng là giỏ cua, chậu cá to đùng. Những con to, tươi tỉnh mình cùng cô em họ (ở cùng phòng nàng) mang ra chợ Xanh bán. Số còn lại mang về nấu nướng xì xụp chan húp thỏa thuê. Và mỗi lần như thế, nàng ngồi ở góc phòng, ngước nhìn mình với ánh mắt đầy ngưỡng mộ. Dần dần rồi... yêu, hehe.

Nàng hiền lành, ít nói nên “trị” được cái tính nóng nảy của mình. Yêu nàng, mình thấy tim luôn dịu dàng, ấm áp. Và không có gì vui sướng là thỉnh thoảng vào thứ Bảy, Chủ nhật, hai đứa lại khi thì đạp xe, khi thì nhảy xe buýt về nhà nàng chơi.

Nhà nàng thuộc vùng “oai oái như phủ Khoái xin tương”. Vượt sông Hồng trên con đê bời bời gió, qua những thửa ruộng miên man xanh, tóc nàng bay vấn vít, nón lá che nghiêng e ấp. Nàng ngả đầu vào lưng mình, ôi chao đời cứ đẹp như mơ và mộng như thơ...

Nhưng thú thật, hồi đó mình thích về nhà nàng một phần vì cảnh đẹp, người xinh, tình thì chứa chan chan chứa, phần vì cứ về

nhà nàng, là mình được... ăn no.

Bố mẹ nàng cởi mở, chân tình và cực kì đôn hậu. Bác gái lão nông tri điền hiền lành chân chất hệt mẹ mình còn bác trai làm cán bộ nhà nước. Ngày ấy "cán bộ" là một mỹ từ đẹp lóng lánh hơn cả danh hiệu nghệ sỹ nhân dân bây giờ, he he. Đẹp đến nỗi ở làng mình, bọn trẻ con còn kháo nhau, hễ đứa nào có bố mẹ làm cán bộ, nước bọt của chúng luôn trắng và thơm tho chứ không hôi như lũ trẻ quê vì... chúng được ăn gạo tem phiếu. Mình tin sái cổ. Chuyện! "Cán bộ" mà lị.

Bố mẹ nàng đón tiếp mình nồng hậu. yêu thương như con trai và luôn gọi mình là "cậu cả". Về đến nhà nàng là hai đứa xách gầu, xách cuốc ra đồng. Tất nhiên, làm ruộng thì ít mà tán tỉnh nhau thì nhiều. Thế mà bố mẹ nàng vẫn vui như Tết. Hai Bác lôi những gì ngon nhất trong nhà ra thết đãi, lạc rang muối, cá kho tương, khoai lang luộc, ngô nướng... hỉ hỉ hả hả.

Chỉ có điều, cứ đêm xuống là mình phải vác gối ra ngủ với... bác trai. Bác có tật đi ngủ sớm. Thành thử có khi đang rửa bát cùng nàng đã nghe tiếng bác réo rắt giục... ta đi ngủ thôi cháu!

Ai dám cãi lời, mình lón thón vác gối theo bác, ánh mắt nhìn nàng tiếc rẻ, đầy tội nghiệp.

Mà bác thì tỉnh ngủ vô cùng. Rõ ràng đang ngáy o o, nhưng hễ mình cựa quậy định dậy là đã thấy cất giọng: "Đi vệ sinh hả cháu, để bác dậy đi cùng cho đỡ sợ". Mình lại miễn cưỡng nằm xuống im khe: "Dạ thôi cháu không đi đâu ạ".

Kinh thế chứ! Ke ke.

Mấy năm đi lại như thế, cũng như rứa cơ số lần ngủ cùng bác trai. Mình kính trọng, thương yêu hai bác như bố mẹ. Cứ mỗi lần về là một lần thấy ấm áp, sum vầy.

Cơ mà rồi mình và nàng đành phải chia tay. Chẳng phải do lỗi lầm gì, chỉ là do hoàn cảnh. Ngày ấy mình còn khó khăn trăm bề muôn nỗi... mà nàng thì "gái có thì", đành đường ai nấy đi.

Nhưng mà xót, nhưng mà nhớ. Nhưng mà đau, nhưng mà tiếc. Nhưng mà thương! Thương những tình cảm ấm nồng mà mình đã có với nàng và hai bác. Kính trọng những người mà mình đã từng chịu ơn, những người đã góp phần cưu mang mình cả một thời sinh viên khốn khổ, nhọc nhằn.

Sau này, mỗi lần qua bờ đê sông Hồng lời bời gió và mênh mang nắng, mình lại nhớ diết da mái tóc bay quấn quýt dịu dàng. Và đặc biệt nhớ ngôi nhà nhỏ bé mà quá đỗi thân thương!

Hai bác giờ đã thành người thiên cổ. Ngày nàng lấy chồng, mình cùng anh P và T. A về "dự lễ cưới"... sau khi nhà trai đã đón dâu. Anh P ẩy mình vào, mà mình thì cứ đứng chôn chân nơi đầu ngõ, nhìn về phía nhà chồng nàng mà lòng hoang hoải. Lòng mình thầm mong hạnh phúc luôn mỉm cười với nàng: "... Ngày tiễn em đi khỏi trái tim mình, anh không khóc/Đáng lẽ phải ngẩng đầu thật cao và giả vờ lơ đãng ngắm mây bay/ Nhưng không giấu nổi lòng mình anh cúi nhìn mặt đất..." (Đỗ Bạch Mai). Mình lặng lẽ cúi đầu tạ lỗi cùng hai bác và em - những người mà mình mãi mãi trân quý... suốt cả cuộc đời này!

2. Rồi thời gian nguôi ngoai, mình quen và yêu một nàng khác.

Nàng cao ráo, xinh đẹp và yêu kiều. Nàng văn thơ và tâm hồn cũng đẹp tựa một bài thơ trữ tình duyên dáng.

Khỏi phải nói, từ ngày yêu nàng, khởi đầu bằng bài *Hoa lan tiêu* đăng trên báo *Hoa học trò*, dần dà nhà mình thành một xưởng sáng tác thơ, hihi.

Bất kể khi nào có hứng, ý thơ đều có thể trào lên đầu ngọn bút. Và nàng cũng thế, thơ đi thơ lại tri kỉ tâm giao.

Có nàng, mình dịu dàng hơn. Trừ khi giận hờn, cãi vã còn lại toàn bàn chuyện thơ văn, truyện ngắn, tiểu thuyết và... âm nhạc. Quả là "một túp lều tranh, hai trái tim vàng" (vì hồi đó mình còn ở căn nhà lá lụp xụp... "lịch sự" hơn túp lều chị Dậu của cụ Ngô chút đỉnh). Vậy nên "cơm áo không đùa với khách thơ", dù yêu nàng miết mải mình vẫn không thể quên cái trách nhiệm là trụ cột gia đình. Nhiều khi hồn thơ chưa tỉnh đã phải tính xem lên lịch "đánh cờ" thế nào để có thể đi "bán cháo phổi" được ở nhiều nơi, kiếm được nhiều xèng...

Bố mẹ nàng thì thuộc hàng "danh gia vọng tộc", nên ngay từ buổi đầu tiên về ra mắt, bố mẹ nàng đã có vẻ... không ưa mình. Bởi vậy, nhiều lần cũng thấm vị "đắng lòng"!

Mình đến gặp nàng, ông bố vác ghế ra hè ngồi từ đầu đến cuối. Mà ác cái, ông không nói chuyện gì, cũng không ngẩng lên hỏi câu nào, ông chỉ cắm cúi đọc báo. Mình vừa nói chuyện vừa tự hỏi cái tờ báo *Nhân dân* có gì hay mà ông có thể đọc chăm chú đến thế cơ chứ.

Mỗi lần nàng tiễn mình ra ngõ, ông lũi cũi làm như dạo bộ theo ngay sau. Cái tay vừa thò ra định nắm, đã thấy một tràng ho dài như trống ngũ liên. Thế là rụt tay, trật tự liền.

Mình định đánh bài liều, đã không ủng hộ thì "cắp" hẳn con gái ông đi xem ông làm gì được... nhưng nghĩ lại thấy không phải phép nên "đành lòng vậy, cầm lòng vậy".

Mà không chỉ bố mẹ nàng, ngay cả em trai nàng, hai chị gái nàng cũng e dè trông chừng cảnh giác với mình. Họ sợ em/chị họ rơi vào tay mình thì rồi trần ai cơ khổ...

Cái gì đến rồi cũng đến... mình và nàng chia tay... phần nhiều vì mình tự nhận thấy không phải với nàng: "Em là rượu hay em là nước mắt!".

Nhưng những kí ức văn thơ nồng nàn, những kỉ niệm ngọt ngào thì cứ đẹp mãi.

Đẹp để mà lung linh vậy thôi, để mà nhắc mình đã có một thời tuổi trẻ lãng mạn... dù vật vã mưu sinh.

Nhiều năm sau, có lần thoáng nhìn thấy nàng về dự hội trường, mình hồi hộp toan chạy lại... nhưng rồi lặng lẽ tránh sang lối khác. Mình muốn nuôi nấng mãi những kí ức bồng bềnh, những mơ màng, những khốn khổ chung tình say đắm một thời đẹp mãi...

Mỗi lần nhớ lại, thấy rưng rưng như có đóa hoa hoàng thảo nở rực rỡ trong sâu thẳm lòng nhau...

Nhưng thú thật, mình mãi vẫn không quên “ánh mắt hình viên đạn”, những tràng ho cảnh báo và thái độ “bất hợp tác” của bố nàng năm nảo năm nào. Hihi.

3. Còn lại là ông bố của... một nàng mà ấn tượng đẹp sẽ mãi mãi bên mình!

Nhân ngày nghỉ, mình cùng cậu học trò đến rủ cô con gái rượu của ông (cũng là học trò của mình) ngày mai đi chơi. Lúc đó đã 11 giờ đêm. Nghe “thiên hạ” đồn đại, ông khó tính lắm, chẳng bao giờ cho con gái ra khỏi nhà qua 9 giờ, vậy mà thấy mình đến muộn ông vẫn tươi tỉnh, ân cần. Chắc tại cái bản mặt mình có chút “bảo hành”. Tất nhiên đêm đó vui và bâng khuâng. Ở đời là thế, với những người không ưa mình, cách cư xử không khó lắm. Còn đối với người yêu quý, trân trọng mình bao giờ cảm giác bao trùm cũng là thấm thía lòng biết ơn và... luôn khó nghĩ.

Hôm mình chính thức ra mắt, cả nhà làm cơm đãi thịnh soạn. Mình nhớ có món rau bắp cải luộc. Thực ra ăn uống lúc đó không còn quan trọng nữa nhưng cái không khí bữa ăn chân tình, ấm áp làm mình nhớ mãi. Về sau này, rau bắp cải luộc được vào list những món ăn yêu thích của mình chỉ vì cái cảm giác ấm cúng đó mang lại.

Về sau, mình tặng ông chai rượu gọi là ra mắt. Khổ, nhằm trúng ngay chai rượu giả. Thế mà ông vẫn vui vẻ như thường.

Thi thoảng mình nóng nảy với con gái ông, ông vẫn một mực nhẹ nhàng...

Mỗi lần về nhà, mình được ông hỏi han chuyện trường lớp, chuyện công việc, chuyện dạy dỗ. Rồi bàn chuyện chính sự, chuyện thời cuộc. Như hai người bạn vong niên...

Mình phục ông ở cái tính điềm đạm, lịch lãm. Cảm thấy không gì có thể khiến ông giận dữ, to tiếng. Luôn khoan hòa, nhẹ nhõm, lạc quan. Bất kể hoàn cảnh nào ông cũng có thể tìm được lý do để vượt qua một cách thư thái. Mình phục luôn!

Mà được cái, ông cũng giống mình ở cái khoản... đào hoa. Nên rất dễ thông cảm, he he.

Bây giờ ông đã ngoài tuổi 70. Thế mà hôm trước viết thư tay gửi cho con gái, nét chữ ông viết vẫn đều đặn, ngay hàng thẳng lối, trăm chữ như một, lời lẽ ân cần, dịu dàng. Mình nắc nỏm, phục luôn!

Mà phục là phải vì Ông... là Bố vợ mình. He he.

Đặc sản của nghề thầy

Mình vào nghề dạy học đã mấp mé ba chục năm. Quãng thời gian dài bằng gần nửa đời người đó trôi qua nhanh như bóng câu qua song cửa. Nhìn lại thấy gian khổ, mồ hôi nước mắt cũng nhiều. Có thời kì khó khăn đến mức toan bỏ nghề đi xuất khẩu lao động nhưng rồi bục giảng và phấn trắng níu chân mình, những niềm vui, niềm an ủi níu chân mình. Đặc thù công việc của mình là tiếp xúc với sinh viên ở nhiều lứa tuổi khác nhau, nhiều vùng miền khác nhau, nhiều trình độ khác nhau. Chính vì thế mà niềm vui cứ nhân lên "bộn bề". Dạy ngôn ngữ vốn khô khan nên mình có thói quen thường hay lấy ví dụ vui bông đùa trong giờ dạy. Học trò cười quặn ruột mà mặt thầy cứ tỉnh bơ. Chuyện! "Nghề" mà lị. Và cũng chính các thế hệ học trò cũng đem lại cho mình nhiều tiếng cười, khi thì sảng khoái, tươi trẻ, khi thì có đôi chút ngậm ngùi...

1. Mình nhớ lần ôn thi tốt nghiệp một lớp dạy ở miền Nam, để phân tích các căn cứ ngôn ngữ học của việc phân chiaâm tiết tiếng Việt thành cấu trúc hai bậc (bậc lỏng là quan hệ giữa âm đầu, vần và thanh điệu, bậc chặt thuộc các yếu tố của phần vần), mình đưa dẫn chứng về cách nói lái bằng ví dụ: Ở một góc công viên nọ người ta cứ hay tè bậy nên người quản lí công viên cắm tại đó tấm biển vẽ hình quả đấm. Nhiều người nghĩ rằng tấm biển có ý thông báo "Sẽ bị ăn đấm nếu tè bậy". Nhưng cũng có ý kiến cho rằng: "Người cắm biển chắc là nhà ngôn ngữ học nên ông ta muốn chơi chữ: Quả đấm là "cái đấm", "cái đấm" nói lái thành "cấm đái" theo cách nói lái tách phần vần giữa hai âm tiết hoán vị cho nhau. Đề thi tốt nghiệp lần đó có câu: Khi phân chia cấu trúc âm tiết tiếng Việt người ta thường căn cứ vào những cơ sở ngôn ngữ học nào? Vậy là khi chấm bài, cả lớp hơn trăm học viên thì có đến gần trăm bài thi phân tích căn cứ nói lái với ví dụ "cái đấm" thành "cấm đái". Khổ thế, cứ như cả lớp

thi nhau... tè ấy! Mình và giáo sư Lê Phương Nga vừa chấm bài vừa cười méo ẹo.

Cứ thế này chẳng trách khi dạy học sinh làm văn, hễ kể về việc tốt em đã làm để giúp đỡ gia đình thì chắc chắn là gấp quần áo, quét nhà, nhặt rau... Kể về việc giúp đỡ người già thì thế nào cũng sẽ là dắt cụ già qua đường, kể cả khi cụ "chống cự" vì không có nhu cầu qua đường. Tả về bà nội thì kiểu gì bà em cũng tóc trắng như cước, miệng bỏm bẻm nhai trầu dù trong thực tế bà em có thể tóc vẫn nhuộm vàng nhuộm đỏ, đi xe tay ga hay phóng ô tô vèo vèo... Mình còn biết một cháu, rõ ràng bố mẹ đã bỏ nhau, nó ở với mẹ nhưng khi kể về gia đình vẫn cứ viết: Tối nào gia đình em cũng quây quần quanh mâm cơm, bố gắp thức ăn cho mẹ và cho em trong không gian ấm áp... Hỏi nó thì nó bảo: "Cô giáo cháu hướng dẫn thế". Đố dám làm sai. Aizza, đúng là "cười ra nước mắt". Cứ thế này thì nói gì đến sáng tạo, đến phát triển năng lực học sinh trong đổi mới phương pháp dạy và học.

2. Để phân tích ví dụ về đặc trưng cấu trúc ngữ pháp và tu từ tiếng Việt, mình kể một câu chuyện vui với dụng ý: Đã ngữ pháp là phải chính xác còn tu từ thì "nói vậy mà không phải vậy", phải hiểu những ý nghĩa ẩn dụ phía sau câu chữ. Chuyện như sau:

Một cô gái phàn nàn với bạn về người yêu của mình: "Anh ấy rất tốt, chỉ buồn một nỗi anh ấy là nhà ngữ pháp học".

"Thế thì sao chứ?" Cô bạn kia hỏi.

"Cứng quá chứ sao nữa. Bảo "không" thì không ngay mà bảo "đừng" là đừng ngay, chán như con gián!".

"Người yêu tớ thì hoàn toàn ngược lại. Có lần anh ấy định hôn tớ, chợt thấy bố đứng lấp ló đằng sau, tớ bảo: Thôi mà anh. Anh ấy hiểu ngược lại, thế là bị bố phát hiện. Ôi, Sao anh ấy hay và thông minh đến vậy?".

"Chuyện, anh ấy là nhà tu từ học mà!".

Chuyện là thế. Vậy mà lúc giờ học kết thúc, mấy em sinh viên nữ ngồi đầu bàn hô đồng thanh: “Em chúc thầy mãi mãi luôn là nhà tu từ học nhé!” Aizza, mệt phết!

3. Để giảng về kết cấu văn bản, mình hùng hồn: Người dẫn truyện sẽ mở đầu đoạn bằng một điều A rồi dẫn dắt ngườiđọc đến một điều B. Theo suy diễn thông thường, người ta lập tức nghĩ đến kết cục là C. Nhưng bất thình lình, người dẫn truyện đổi hướng sang C’ sao cho độc giả bất ngờ, chưng hửng và bật cười. Rồi dẫn ví dụ:

Đôi tình nhân ngồi âu yếm trên ghế đá trong công viên đông người. Cô gái liên tục nũng nịu người yêu.

- Ôi! Má em đau quá! - cô gái nũng nịu.

Chàng trai bèn hôn vào má cô gái.

- Em thấy thế nào? Còn đau không?

- Úi, hết đau rồi.

Ít phút sau...

- Ôi! Cổ em lại đau!

Chàng lại hôn vào cổ nàng.

- Còn đau không em?

Cô gái bẽn lẽn:

- Hết... rồi...

Một lúc sau, cô gái lại kêu đau ở rốn... Cụ già ngồi gần đó không chịu nổi, cáu tiết:

- Hỡi chàng trai có đôi môi thần kì, cháu có thể chữa bệnh trĩ cho bác được không?!

Cả lớp cười ngặt nghẽo. Tuy nhiên, chuyện không dừng ở đó vì đến giờ ra chơi, mình thấy cả lớp đồng loạt gọi anh lớp trưởng là: Anh C'!

Thôi xong!

4. Có lần đi dạy ở một tỉnh miền Tây Nam Bộ, mình nghỉ trong một nhà trọ cũ, sơ sài. Buổi sáng còn đang mắt nhắm mắt mở thì điện thoại di động reo vang. Cầm máy lên thì thấy đầu dây bên kia là giọng con gái ngọt lịm: "Thầy ơi, bữa sáng nay có búp-phê, thầy chọn món gì!". Mình ngạc nhiên vì học viên nghèo thế làm gì chơi sang đến mức mời thầy buffet. Nhưng đã là buffet sao lại còn hỏi thầy chọn món gì. Mình thì thào: "Không cần cầu kì thế đâu em. Thầy ăn gì cũng được". Đầu dây bên kia lại oanh vàng lảnh lót: "Dạ em hỏi để còn chuẩn bị cho chu đáo ạ". "Ừ, thế búp-phê của em gồm những gì?" "Dạ thưa thầy (lại lảnh lót) có củ mì, cơm tấm và khoai lang luộc hoặc khoai lang nướng ạ".

Ờ, hẳn là búp-phê rùi!

5. Lần đi dạy ở Kiên Giang, từ sáng sớm anh lớp trưởng đã gọi điện bảo thầy xuống tầng trệt em đón đến lớp dạy. Mình tong tong tả tả vội vàng xuống sợ muộn giờ. Anh lớp trưởng gầy nhẳng phóng xe máy ào ào, mình ngồi sau xe sợ toát mồ hôi hột. Mình bấm lưng anh, nói: "Em ơi, thầy già rồi, em đi chậm thôi". Anh lớp trưởng cười xả ga trong gió lao thao: "Thầy in tơm. Em đi chủn lung". Trời ơi, chủn chủn cái gì mà mấy lần lao qua ổ gà tung hết cả ruột gan phèo phổi thầy. Cuối cùng cũng đến nơi. Mình bỏ cái mũ bảo hiểm ra thở hào hển. Anh lớp trưởng nhìn mình rồi hỏi: "Thầy, thầy HU chưa?". Mình ngơ ngác không hiểu anh ấy vừa hỏi gì. Anh nhìn mình rồi lặp lại: "Thầy, thầy sắp HU chưa?". Mình cố gắng phân tích theo khía cạnh ngôn ngữ. Đi với "sắp" trong trường hợp này chắc là động từ. Nhưng HU là động từ gì nhỉ? Hun (hôn) chăng? Chẳng có lẽ. Mình ngập ngừng: "À, à..." Anh lớp trưởng thấy mình lúng túng bèn giải thích: "Em thấy thầy có TỦI rồi nên hỏi xem thầy sắp JỀ HU chưa?" À, à là về HƯU. Hết hồn, cứ tưởng hỏi chuyện khác.

6. Thời trai trẻ, mình đi dạy học chả hiểu sao cũng được một số cô học trò mê, hiii. Đợt dạy ở Long An, có một ẻm chân dài cứ theo suốt. Mình ái ngại quá mới thẽ thọt: “Em đừng theo thầy nữa, nhà thầy xa lắm, tít tận ngoài Bắc. Mà bố mẹ thầy thì già, nếu con trai lấy vợ trong này thì cũng không đủ sức vào dự đám cưới, tội thân các cụ”. Em nghe xong, mắt chớp chớp, rõ thương. Thế rồi em tìm gặp giáo sư Lê Phương Nga vì biết chỗ cô với mình là tri âm tri kỉ. Em tha thiết: “Cô ơi, cô có thể đại diện gia đình thầy Thảo đến... hỏi em cho thầy được không?”. Cô Nga sau phút “bàng hoàng” cười nhỏ nhẻ: “Ừ, cô có thể đại diện được chứ nhưng chưa thấy thầy Thảo nhỏ to gì với cô cả. Thầy mà nhờ là cô làm ngay”. Ối trời, thế này thì khá gay go sờ ki rồi. Mình tìm gặp em, thả giọng nhẹ nhàng như gió thoảng: “Em ơi, cô Nga “Hỏi em cho thầy” còn, thầy thì biết... Hỏi ai?”. Em chớp chớp, mắt ngấn lệ. Mình bảo: “Thôi mà, em đừng buồn nữa sẽ có nhiều chàng trai xứng đáng sẽ đến với em”. Thế là em òa khóc nức nở: “Không, không ai hỏi mà em đồng ý hết. Thầy có biết răng với lưỡi không. Thầy là lưỡi, em là răng. Mà thầy biết đấy, răng cắn một cái là lưỡi chảy máu luôn...”. Ối ồi, em mà so sánh thế thì thầy đứng tim như Từ Hải bây giờ! “Mà em ơi, em biết không, “lưỡi” chỉ nói một câu không đúng thôi là có thể sẽ bay cả hai hàm 32 cái răng em à. Cho nên “lưỡi” không thể “hỏi” lung tung được đâu em”. Em nghe xong thút thít chút nữa rồi lặng im. Từ hôm ấy cho đến cuối đợt dạy chỉ thấy em buồn chứ không nói về việc... “hỏi” nữa. Hú hồn.

Còn vô số những chuyện khác nữa mà mình sẽ “cúng phây” khi có dịp. Chỉ biết mỗi lần nhớ lại, vừa tủm tỉm cười vừa thấy lòng bâng khuâng.

Chả thế mà năm nào vào ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11, mình cũng cứ muốn nghe đi nghe lại bài hát *Người thầy* của nhạc sỹ Nguyễn Nhất Huy và thấy tim mình yên an trong những cảm xúc dịu dàng.

Có thể còn nhiều lấn cấn, những chua xót, đắng đót, tủi buồn, nhưng có sao đâu khi nghề thầy đã cho mình bao nhiêu kỉ niệm thú

vị là thế. Và cũng chỉ nghề thầy mới có hạnh phúc đi đến nơi đâu trên khắp mọi miền đất nước cũng có thể gặp được học trò cũ...

Viết đến đây mình lại nhớ đến đận đi cùng với bố vợ về nơi công tác cũ của ông cụ để xin lại cái giấy khai sinh cho “cô dâu 8 tuổi” nhà mình. Đang đi giữa đường thì mót tè quá. Đường quê thanh vắng, xung quanh toàn đồng ruộng. Thôi, hai bố con rủ nhau làm “nhất quận công” cho sảng khoái.

Hai bố con thong thả dựng xe tìm nơi kín đáo ven bờ ruộng để “bóp cổ giám đốc nhà máy nước”. Đang khoan khoái “trút nỗi buồn” thì thấy một bác lão nông tri điền hối hả chạy từ đằng xa đến. Hai bố con giật bắn cả người. Bác lao đến chỗ bố vợ mình, không giấu được niềm vui: “Thầy, thầy là thầy Cảnh ạ! Em chào thầy, thầy còn nhớ em không ạ”. Khốn khổ, thầy còn chưa “giải quyết” xong, mồm vẫn méo xệch: “Ờ! Thầy nhớ, thầy nhớ...” Chả lẽ lại bảo em khoan khoan chút cho thầy... kéo khóa quần cái đã!

Đấy, mình bảo mà, những chuyện “đặc sản” như thế chỉ có ở nghề giáo mà thôi.

Vui phết!

Thái Hà Books trân trọng cảm ơn mọi ý kiến đóng góp của độc giả.

Mọi thông tin xin gửi về:

- Góp ý về biên tập: publication@thaihabooks.com
- Góp ý về bản quyền: copyright@thaihabooks.com
- Tư vấn dịch vụ xuất bản: dichvuxuatban@thaihabooks.com

THAIHABOOKS
Phụng sự để dẫn đầu

Công ty Cổ phần Sách Thái Hà
Trụ sở chính: 119 C5 Tô Hiệu -
Nghĩa Tân - Cầu Giấy - Hà Nội
Tel: (04) 3793 0480; Fax: (04) 6287 3238
VP-TPHCM: 533/9 Huỳnh Văn Bánh - P. 14 - Q. Phú Nhuận
Tel: (08) 6276 1719; Fax: (08) 3991 3276
Website: www.thaihabooks.com

Nhà sách Thái Hà
119 C5 Tô Hiệu - Nghĩa Tân - Cầu Giấy - Hà Nội
Tel: (04) 6281 3638
Website: www.nhasachthaiha.vn

Table of Contents

Cover
Bìa 2
Thông tin xuất bản
Mục lục
Lời giới thiệu
Lời nói đầu
Chàng trai của bố
Bố “giận” con
Thư gửi con
Thủ thỉ cùng con
Những ngón tay ngoan
Bình minh ngọt ngào
Tim bố luôn nở đầy hoa
Hạt giống của riêng mình
Làm mẹ của con thật vui!
Những hạt ngọc
Người bạn trọn đời
Bố bi bi ơi!
Nhớ quàng tay ôm cổ bố nghe con
Gia đình
An lành và dịu ngọt
Father’s day
Thương cha
Yêu thương là hành động
Nhưng nhức Tết xưa
Tinh tang, tinh tang
Độc thoại và đối thoại
Có em...
Vợ và “cô dâu 8 tuổi”
Hay thế chứ lị
Tản mạn cho ngày 20/10
Thư gửi ông già Noel

Tình yêu
Hâm ơi là hâm
Giận mà thương
Nói với con về bà ngoại
Một tí...
Lẽ dĩ tất ngẫu
Mình thích...
Thế thì hâm thật!
Học trò cũ
Lại chuyện về người giúp việc
Vạn vật hữu linh
Tri ân
Dịu dàng
Đặc sản của nghề thầy
THAIHABOOKS